

biblioteca școlarăului

ION MINULESCU

NU SUNT CE PAR A FI

Literra

biblioteca școlarului

Ion
MINULESCU
—◆—
NU SUNT CE PAR A FI

Litera
INTERNAȚIONAL
BUCUREȘTI — CHIȘINĂU

Colecție inițiată și coordonată de Anatol Vidrașcu și Dan Vidrașcu
Concepția grafică a colecției și coperta: Vladimir Zmeev
Pe copertă: *Portret* de Lucia Dem. Bălăcescu (detaliu)

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE:

Mihail Dragomirescu, Eugen Lovinescu,
Perpessicius, Pompiliu Constantinescu, George Călinescu,
Șerban Cioculescu, Tudor Vianu,
Nicolae Manolescu, Mircea Tomuș,
Gabriela Omăt

W. L. W. W. W.

Grupul Editorial „Litera“
str. B. P. Hasdeu, mun. Chişinău, MD-2005, Republica Moldova
tel./fax +(3732) 292932, 294110, fax 294061;
e-mail: litera@litera-publishing.com

Difuzare:

S.C. David D.V.Comprod SRL
O.P. 33; C.P. 63, sector 1, Bucureşti, România
tel./fax +(01) 3206009

Librăria „Scripta“
str. Ştefan cel Mare 83, mun. Chişinău, MD-2012,
Republica Moldova, tel./fax: +(3732) 221987

Prezenta ediţie a apărut în anul 2001 în versiune tipărită
şi electronică la Grupul Editorial „Litera“.
Toate drepturile rezervate.

Editori: *Anatol şi Dan Vidraşcu*
Lectori: *Tudor Palladi, Petru Ghencea*
Tehnoredactare: *Irina Platon*

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic din Chişinău
Comanda nr. 11333

CZU 821.135.1-3
M 75

Descrierea CIP a Camerei Naţionale a Cărţii

Minulescu, Ion

Nu sunt ce par a fi/ Ion Minulescu; col. iniţ. şi coord./ Anatol şi Dan Vidraşcu; conc. gr. col. şi cop./ Vladimir Zmeev; — Ch.: Litera, 2001 (Combinatul Poligrafic). — 304 [p]. — (Bibl. şcolarului, serie nouă, nr. 206)
ISBN 973-8358-21-9
821.135.1-3

ISBN 973-8358-21-9

© LITERA, 2001

CUPRINS

Tabel cronologic7

ROMANȚE PENTRU MAI TÂRZIU (1908)

Romanța noului-venit	12
La poarta celor care dorm	14
Romanța noastră	16
Spre Insula enigmă	19
Romanța marilor dispăruți	22
Romanța celor trei romanțe	23
Romanța cheii	25
Romanța zilelor de ieri	26
Romanța mortului	27
Romanța morții	29
Romanța corbului	30
Romanța celor ce se vând	31
Romanța pelerinului	32
Sonet	33
Pelerinii morții	34
În templul liniștii	35
Nocturnă (<i>În noaptea-aceea luna părea un cap de mort...</i>)	36
Pe Dunăre	37
Crepuscul la Tomis	38
Sosesc corăbiile	39
Romanța celor trie corăbii	40
Roamnța celor trei galere	41
Octombrie	43
Romanța celui ce s-a-ntors	44
Romanță fără muzică (<i>Ca s-ajung până la tine, i-am zis calului...</i>)	46
Multașteptatei...	47
Acelei care va veni	48
Romanță fără muzică (<i>În tine-mi pun toată speranța...</i>)	49
Odeletă (<i>În cinstea ta</i>)	50
Romanță fără muzică (<i>Nu-i nimeni... nimeni să ne vadă și să ne-auză...</i>)	51

Celei mai aproape	52
Romanță fără muzică (<i>Că ne iubim — și-o știe lumea toată...</i>) . . .	54
Celei care trece	55
Celei care pleacă	56
Trei lacrimi reci de călătoare	57
Celei învinse	58
Romanța amantelor de ieri	59
Celei care minte	60
Romanță fără muzică (<i>În seara când ne-om întâlni...</i>)	62
Marș funebru	63

LITURGHII PROFANE

(1908)

Clopotele	66
În orașul cu trei sute de biserici	67
Göttderdämmerung	68
La umbra crucilor de lemn	70
O, nu te-apropia de mănăstire!	71

DE VORBĂ CU MINE ÎNSUMI

(1913)

De vorbă cu mine însumi	74
Ecce homo	75
Alea jacta est	76
Trec vagabonzii	78
Nocturnă (<i>Ce cap de Rege-Saltimbanc părea azi-noapte luna!</i>) . . .	79
Spre soare	81
Romanța soarelui	82
Glasul morilor	83
Romanța iahturilor	85
Romanța nordică	87
Prin găurile cu firme-albastre	88
Pastel de toamnă	90
Pastel bolnav	91
Pastel mecanic	92
Cântă un matelot... ..	93

Cântec de leagăn	95
Romanța apocrifă	96
Romanța necunoscutei	97
Odeleta (<i>Tu pari a fi venită dintr-un regat pustiu...</i>)	99
Într-un bazar sentimental	100
Va fi... ..	101
Romanța ultimei seri	103
Romanța unui rege asiatic	104
Celei din urmă	106
Romanța Rozinei	107
Romanța policromă	108
Litanii pentru miezul nopții	110
Triptic banal	112

STROFE PENTRU ELEMENTELE NATURII
(1930)

Strofe pentru lumină	118
Strofe pentru foc	119
Strofe pentru vânt	119
Strofe pentru ploaie	120
Strofe pentru zăpadă	121
Strofe pentru întuneric	122

STROFE PENTRU CELE PATRU
ANOTIMPURI
(1930)

Primăvară inutilă	124
Vara în capitală	125
Cu Toamnă în odaie	126
De vorbă cu Iarna	127

STROFE PENTRU FAPTELE DIVERSE
(1930)

Ultima oră	130
Moartea pasagerului	131
Pastel profan	132
Amiază rurală	133
Seară rurală	134
Ploaie urbană	135
Acuarelă	136
Marină estivală	137
Pastel banal	138
Elegie domestică	139
Vesperală	141
Rânduri pentru Sulamita	141
Romanța ei	143
Cântec mediocru	144
Nihil (<i>Ascultă!</i>)	144
Împăcare postumă	145
Echinoc de toamnă	146
Plastică medievală	147
Pianissimo	148
Roamnță fără ecou	150

STROFE PENTRU MINE SINGUR
(1930)

Regăsire postumă	152
Pe harta Europei	153
Spovedanie (<i>Nu beau</i>)	154
Solilocul nebunului	155
Scrisoare	156
Partenza	157

STROFE PENTRU CEL DE SUS

(1930)

Rugă pentru Duminica Floriilor	160
Ruga pentru ziua schimbării la față	161
Rugă pentru ziua mea onomastică	162
Rugă pentru iertarea păcatelor	163
Rugă pentru ultima rugă	164

NU SUNT CE PAR A FI...

(1936)

În loc de prefață	166
Povestea mea și a lor	167
Rânduri pentru carte	168
Olandezul zburător	170
Rânduri pentru întregirea mea	171
Spovedanie	172
Rânduri pentru credința mea	174
Rânduri pentru un necredincios	176
În așteptare	177
Romanță negativă	178
Romanță meschină	178
Epilog sentimental	179
Poveste scurtă	180
Quiproquo	181
Sinuciderea lui Don Juan	182
Rânduri pentru cuvintele „Nu“ și „Da“	183
În cinstea celei care a plecat	185
Cântăreața anonimă	186
Fapt divers	188
Romanță retrospectivă	190
Romanța tinereții	192
Rânduri pentru Brigitta	195
Rânduri pentru Mi-Tzu-Ko	197
Romanța ultimului sărut	198
De ce-ai plecat?	200

Primăvară rurală	201
Romanța răspunsului mut	203
Isprava toamnei	205
Da capo al fine	207
Rânduri pentru păsările călătoare	209
Rânduri pentru plopii în ploaie	211
Specific românesc	213
Solilocul măscăriciului	215
Moartea dresorului de sticleți	216
Itinerar	218
Cântecul nebunului	221
Strofe pentru El	222
A XI-a poruncă	222
Romanța inimii	223
Retrospectivă sentimentală	224
Turism	225
Pe malul Oltului	227
Apariție nocturnă	229
Rânduri pentru Moș Crăciun	230
Nu sunt ce par a fi...	231
Drum crucial	232
Epilog	233
Ita est...	234

PATRUSPREZECE INEDITE

(1943)

De vorbă cu diavolul	236
Povestea unui „cineva“	237
Hodie mihi, cras tibi	239
Cântecul unui om	239
Rugă profană	240
Rânduri pentru nechemata	241
Vasul fantomă	241
Romanța zădărniceii	243
Romanța zilelor de ieri (<i>Ce veche</i>)	244
Romanța tahitiană	245

Romanță orientală	246
Romanța nebunului	247
Jalea paznicului	248
Undeva... ..	249

CINCI GROTEȘTI

(1943)

Ploaia Sfântului Ilie	252
Peisaj umed	254
Păpușa automată	255
Fetița din Făgădău	258
Sinuciderea unui anonim	260

DIN PERIODICE

Plâns	264
La Monastire	264
Sonet	265
Cântec de drum	266
Cântece de toamnă	266
În pribegie	267
Unui cântăreț	268
Cântec (<i>În ochii tăi ca-n două oglinzi însuflețite</i>)	269
Nihil (<i>Din Orientul plin de soare</i>)	269
Romanța oului de ciocolată	270
Moartea amantilor	273
<i>Referințe istorico-literare</i>	276

TABEL CRONOLOGIC

- 1881 1 ianuarie În București moare în urma unui atac de apoplexie survenit chiar în timpul petrecerii de revelion, Tudor Minulescu, tatăl viitorului poet.
Tot în ianuarie, în noaptea de 6 spre 7 se naște Ion Minulescu, strada Covaci nr. 15 din capitală. El va copilări la Slatina, la baștina mamei sale, Alexandrina Ciucă, fiică a unui coval. Foarte tânără, după ce rămâne văduvă, se va recăsători, nu peste mult timp de la decesul soțului, cu Ion Constantinescu, căpitan de cavalerie.
- 1887 Începe cursul primar în orașul Pitești.
- 1891 Începe liceul în aceeași urbe.
- 1897 Apar primele producții poetice ale lui Ion Minulescu, încă elev la Pitești, în revista Povestea vorbei sub pseudonimul (I. M.) Nirvan.
- 1898 Sub aceeași semnătură, tânărul poet I. Minulescu-Nirvan publică în Foaia pentru toți.
- 1899 O dată cu încheierea studiilor liceale (clasa a VI-a și a VII-a le trece într-un an, la pensionul particular Brânză și Arghirescu din București), Ion Minulescu își ia bacalaureatul.
- 1900 Pleacă la Paris spre a urma dreptul. Poetul va renunța însă curând la studiile juridice, fascinat fiind de viața boemei artistice pariziene. Acum Minulescu ia cunoștință de literatura simbolistă, citindu-i cu pasiune pe Baudelaire, Nerval, Lautréamont, Verlaine, Rimbaud, Laforgue etc.
- 1904 Ion Minulescu revine în țară. Îl aflăm printre scriitorii care frecventează cafenea Kubler (D. Anghel, Șt. O. Iosif, Ilarie Chendi, P. Cerna etc.).
- 1905 Autorul publică versuri și fragmente de proză (Din jurnalul unui pribeag) în revista Viața nouă a lui Ovid Densusianu, unul din organele cele mai distinse ale mișcării simboliste românești ale vremii.
- 1906 Ion Minulescu începe să dea publicității în revista Viața literară și artistică a lui Ilarie Chendi parte dintre versurile ce vor constitui Romanele pentru mai târziu.

Tot în acest an începe prietenia literară cu Dimitrie Anghel, cu care va traduce în colaborare versuri din Albert Samain, Charles Guérin, H. Bataille, H. de Régnier, publicate pe parcurs în Sămănătorul. Iarna 1906-1907 cei doi prieteni o petrec la Constanța. De relevat că ecourile acestei șederi pe țărmurile Mării Negre se regăsesc în minulescianele *Romanțe pentru mai târziu* (1908) și în *Fantaziile angheliene* (1909).

1907 Ion Minulescu participă la „sâmbetele literare“ organizate de Convorbirile critice ale lui Mihail Dragomirescu (din cercul acestora mai fac parte, în această perioadă, Liviu Rebreanu, Emil Gârleanu, Mihail Sorbul, Dim. Nanu etc.).

În orașul cu trei sute de biserici al lui Minulescu, publicat în Convorbiri critice îi atrage atenția lui I. L. Caragiale. Acesta, de la Berlin, îi scrie lui Mihail Dragomirescu spre a-și arăta prețuirea și interesul pentru tânărul poet.

1908 Sub direcția lui Ion Minulescu apare la 20 martie Revista celorlalți, de orientare simbolistă. Dintre colaboratorii ei fac parte Mihail Cruceanu, Eugeniu Ștefănescu-Est, N. Davidescu, Eugeniu Speranția. Articolul-program *Aprindeți torțele reprezintă o reacție violentă, în numele artei înnoitoare, împotriva tradiționalismului*. Revista însă își încetează apariția o dată cu tipărirea celui de-al treilea număr (10 aprilie 1908).

Vede lumina tiparului primul volum de versuri semnat de I. Minulescu, *Romanțe pentru mai târziu, cu o copertă desenată de Iser, prieten de o viață al poetului*. Apare volumul de povestiri de factură simbolistă *Casa cu geamuri portocalii*.

1909 *Succesul de public (dacă nu și de critică) al Romanțelor pentru mai târziu determină publicitatea celei de-a doua ediții a volumului, la Biblioteca românească enciclopedică Socec, conform opiniei criticului literar Matei Călinescu.*

1910 În cadrul redacției *Viitorului* poetul cunoaște pe Claudia Millian, viitoarea soție.

1912 Ion Minulescu scoate a doua sa revistă, *Insula*. În jurul ei se grupează G. Bacovia, Claudia Millian, Eugeniu Ștefănescu-Est, Adrian Maniu, Mihail Cruceanu, D. Iacobescu, M. Săulescu, N. Davidescu. Revista, din păcate, își încetează apariția ca și precedenta tot după al treilea număr (5 aprilie 1912).

1913 *Publică volumul de versuri De vorbă cu mine însumi (copertă și ilustrații de Iser).*

- 1914 La 11 aprilie se celebrează căsătoria lui Ion Minulescu cu Claudia Millian (1887-1961), poetă simbolistă, autoarea volumelor de versuri *Garoafe roșii* (1914), *Cântări pentru pasărea albastră* (1923), *Întregire* (1936), precum și a unor piese de teatru, între care *drama Vreau să trăiesc* (1937), după același M. Călinescu. Mioara Minulescu, fiica lor, devine artistă plastică înzestrată, care s-a consacrat cu devoțiune filială păstrării memoriei părinților ei (M. C.).
- 1916 — 1918 În timpul războiului, familia Minulescu se refugiază la Iași.
- 1920 Apare un nou volum de proză al lui Minulescu *Măști de bronz și lampioane de porțelan*.
- 1921 Ion Minulescu debutează ca autor dramatic. Pe scena Naționalului se reprezintă piesa *Pleacă berzele și comedia într-un act* Lulu Popescu (10 ianuarie).
- 1922 *Reapar* *Romanțele* pentru mai târziu, cea de-a treia ediție, la Cultura națională.
Poetul este numit Director General al Artelor în Ministerul Artelor și Cultelor, funcție pe care o va deține până în 1940.
- 1924 Este tipărit romanul *Roșu*, galben și albastru, unul din marile succese literare ale vremii, după ce fusese în prealabil publicat în paginile *Vieții românești*.
Se reprezintă *Omul care trebuie să moară* — „grotescă tragică în trei acte“, publicată mai târziu, în 1939, sub titlul *Ciracul* lui Hegesias.
- 1926 Se joacă o piesă caracteristic minulesciană: *Manechinul sentimental*.
- 1927 Minulescu re apare, după o lungă întrerupere, cu un nou volum de versuri, *Spovedanii*, publicat în colecția *Manuscriptum* (textele, în transcripție autografă, sunt litografiate). *Poemele din această culegere în tiraj limitat (1500 exemplare) vor fi incluse, împreună cu altele, în volumul din 1930, Strofe pentru toată lumea*.
Se reprezintă piesa *Allegro ma non troppo*.
- 1928 Minulescu editează romanul autobiografic *Corigent la limba română*.
O nouă piesă, reluând într-o manieră fantezistă motivul lui *Don Juan*: *Amantul anonim*.
Se acordă lui Ion Minulescu Premiul național de poezie.
- 1930 Dă publicității volumul *Strofe pentru toată lumea*.
Vede lumina tiparului *culegerea de nuvele fantastice Citiți-le noaptea*.

- 1931 *Autorul este prezent cu un roman cu intenții satirice: Bărbierul regelui Midas sau Voluptatea adevărului. I se reprezintă piesa intitulată Porumbița fără aripi.*
- 1933 *Ion Minulescu publică un nou roman 3 și cu Rezeda 4.*
- 1935 *Poetul adună într-o plachetă traducerile mai vechi realizate în colaborare cu Dimitrie Anghel (Victor Hugo, Albert Samain, Charles Guérin, Henri Bataille, Henri de Régnier).*
- 1936 *Apare un volum de Poezii în seria Bibliotecii pentru toți, editată de Alcalay, ea reunind culegerile anterioare de versuri ale autorului. Sub titlul Nu sunt ce par a fi Minulescu își adună poeziile sale din ultimii ani.*
- 1937 *Piesa de teatru Nevasta lui Moș Zaharia.*
- 1939 *La Fundația pentru literatură și artă în seria edițiilor „definitive“, apare — sub îngrijirea autorului — volumul Versuri.*
- 1943 *Publică o culegere de nuvele (unele reluate din culegerea Citiți-le noaptea) sub titlul: Cine-i autorul acestui roman senzațional? Se tipărește cea de-a doua ediție definitivă, cu adăugări, a Versurilor (Fundația pentru literatură și artă).*
- 1944 *La 11 aprilie, în urma unui colaps cardiac, Ion Minulescu încetează din viață „în Bucureștii răvășiți de bombardamentele americane“. Poetul este înmormântat la Cimitirul Bellu.*
- 1945 *Ia ființă asociația Prietenii lui Ion Minulescu. Între 1945-1947 ea va acorda premii anuale de poezie (premiații: Alexandru Lungu, George Dan, Barbu Cioculescu).*
- 1947 *Grație inițiativei Claudiei Millian-Minulescu, casa în care a locuit poetul în ultima parte a vieții sale de creator (Bulevardul Dr. Marinescu nr. 19) devine casă memorială sub numele Colecția Ion Minulescu.*

— Nu sunt ce par a fi —

ROMANȚE PENTRU
MAI TÂRZIU

(1908)

Lui Tilică Burillianu

*Je hais le mouvement qui déplace les lignes
Et jamais je ne pleure et jamais je ne ris.*

CHARLES BAUDELAIRE

*(Urăsc tot ce e zbucium tulburător de linii,
Și nu râd niciodată și nu plâng niciodată.*

Trad. de Al. Philippide)

ROMANȚA NOULUI-VENIT

Străinule ce bați la poartă,
 De unde vii
 Și cine ești?...
 Străinule de lumea noastră,
 Răspunde-ne de unde vii,
 Prin care lumi trăiși coșmarul nepovestitelor povești
 Și-n care stea gășiși coloarea decoloratei nebunii?...

De unde vin?...
 De unde pot veni, când ochii-mi,
 Plini de regrete și tristeți,
 Par două candelă aprinse în cripta morților poeți?
 Priviți...
 Sandalele-mi sunt rupte,
 Iar toga ce mi-o dete-Apollo
 În noaprea când pornii spre voi
 Abia-și mai flutură albastrul de-a lungul umerilor goi.

Sunt gol —
 Căci calea-mi fuse lungă
 Și-n calea mea-întâlnii pe rând
 Pe toți câți vrură să vă vândă
 Podoabe noi ce nu se vând,
 Pe cei ce vrură să vă cânte romanțe noi,
 Pe cei ce vrură
 Să vă-ndrumeze spre mai bine —

Spre-acel frumos întrezărit
În armoniile eterne
Dintr-un sfârșit
Și-un infinit,
Pe cei ce v-au adus lumina,
Pe cei ce i-ați primit cu ură
Și i-ați gonit cu pietre —
Pietre ce s-or preface-n pedestale
În clipa când vă va cuprinde beția altor ideale!..

De unde vin?
Eu vin din lumea creată dincolo de zare —
Din lumea-n care n-a fost nimeni din voi,
Eu vin din lumea-n care
Nu-i ceru-albastru,
Și copacii nu-s verzi, așa cum sunt la voi,
Din lumea Nimfelor ce-așteaptă sosirea Faunilor goi,
Din lumea cupelor deșarte și totuși pline-n orice clipă,
Din lumea ultimului cântec,
Purtat pe-a berzelor aripă
Din țarm în țarm,
Din țară-n țară,
Din om în om,
Din gură-n gură, —
Din lumea celor patru vânturi
Și patru puncte cardinale!..

Deschideți poarta dar,
Și-n cale
Ieșiți-mi toți cu foi de laur,
Iar voi, ce măsurăți cu versul gândurile ce n-au măsură,
Veniți în jurul meu degrabă,

Și-n cântul lirelor de aur,
 Porniți cu mine împreună

Spre lumea-n care nu-s castele cu punți
 Și șanțuri feudale,
 Nici ruginite porți de-aramă, la care bat cei noi sosiți...
 Veniți cu toții cât mai e vreme,
 Și mai puteți cânta —
 Veniți!..

Veniți, să vă aprind în suflet lumina stinselor făclii
 Și-n versuri fantasmagoria și vraja noilor magii!
 Iar cânturile voastre —
 Cânturi cu care azi cerșiți o pâine —
 Să le-nacun cu strălucire aureolelor de mâinel!..
 Dar poarta a rămas închisă la glasul artei viitoare.

.....

Era prin anul *una mie și nouă sute opt* — îmi pare.

LA POARTA CELOR CARE DORM

lui Dimitrie Anghel

Hei, cântăreț!..
 Oprește-ți truditul pas...
 Nu știi
 Că-aci-i sfârșitul celor ce-au început cei vii?...
 Și nu știi că-n grădina din dosu-acestei porți
 Începe, nouă, lumea sfârșită de cei morți?...

Ești obosit — se vede
 Ce drumuri prăfuite
 Bătătoriși, sărmame cercetător prin stele

De frumuseți bizare și armonii smintite?
Tu, ce-ți târăști scheletul prin fața porții mele,
Ce nu găsiși în viață așteaptă să-ți dau eu.

Vezi poarta-aceasta verde?
E poarta mea...
De vrei
Să-nveți și tu povestea aleilor de tei
Sub care zac tăcute părerile de rău,
De vrei să-i știi pe nume toți morții ce-mi hrănesc
Cu trupul lor pământul grădinii,
Și de porți
Și tu ca alții-n suflet respectul pentru morți,
Oprește-te la poartă și bate de trei ori...

.....
Bine-ai venit!
Privește ce tei bătrâni umbresc
Pe cei culcați sub stratul de iarbă și de floril...
Și ce miros de viață!...
Și teii, ce parfum
De sânuri decoltate împrăstie pe-alee —
Or, tu cunoști parfumuri de carne de femeie.
Nu?

Parc-ai fi în parcul vreunui castel regesc
În care se serbează orgiile de seară —
Cei morți sunt înăuntru, iar vii sunt pe-afară!...

Pe câți grăbiți ca tine nu i-a oprit din drum
Grădina mea!...
Privește-i aleile de-aproape —
Nisipu-i praf de aur, și-n frunzele de tei
Verzi stofe de mătase s-ascund ca și sub pleoape,

— Ion Minulescu —

Nu flori, ci ochi...
 Privește-i...
 Nu sunt și ochii *Ei?*...

 Și-acum mai pleci?
 Răspunde-mi, sărman cercetător
 De frumuseți bizare și armonii smintite —
 Tu, ce bătuși în viață la poarta tuturor
 Și nu-ntâlniși în cale decât porți zăvorâte!..

Iar cântărețul care plângea, strângând la sân
 Chitara cu trei strune, răspunde:
 — Nu...
 Rămân!..

ROMANȚA NOASTRĂ

*Sur ton beau tapis de poussière rose,
 De poussière grise, de poussière blonde,
 O! route, rois ou pauvres, fous ou fiancés,
 Cueilleurs de baisers ou cueilleurs de roses,
 Sur ton beau tapis de poussière blonde,
 Tout le monde, tout le monde, tout le monde,
 Y a passé.¹*

KLINGSOR

¹ Pe frumosul tău covor de pulbere trandafirie,
 De pulbere cenușie, de pulbere bălaie,
 O, drum! regi sau sărmani, nebuni sau logodnici,
 Culegători de săruturi sau culegători de trandafiri,
 Pe frumosul tău covor de pulbere bălaie,
 Toată lumea, toată lumea, toată lumea
 A trecut (fr.).

Pe-același drum,
Mânați de-același indemn nefast al năzuinții,
De-aceleași neînțelese-avânturi spre tot mai sus,
Pe-același drum
Pe unde ieri trecură poate,
Străbunii noștri
Și parinții,
Pe unde, unii după alții, drumeții trec de mii de ani,

Noi —

Cărora ni-i dat să ducem enigma vieții mai departe
Și doliul vremilor apuse,
Și-al idealurilor scrum —
Pe-același drum
Vom trece mâine cerșind din țiterile sparte
La umbra zidurilor mute
Și-a secularilor castani!

Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuri...
Și-n calea noastră întâlni-vom
Pe cei bătrâni rămași în urmă —
Pe cei ce ne-or privi cu ochii în lacrimi
Cum le luăm-nainte.
Iar noi
Le vom citi-n figură cum suferințele le curmă
În suflet sfintele avânturi
Și-n gură caldele cuvinte...

Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuri...
Și-n calarea noastră întâlni-vom —
O!... câte nu poți să-ntâlnești
Când drumu-i lung

Și nesfârșită e năzuința ce te mână
Tot mai departe
Și te poartă,
Ca pe un orb ținut de mână,
Spre-ntrezărite-*Aureole* —
Nimicuri scumpe pământești!..

Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuril...
Și mândri poate ca seninul albastru-al sângelui
regesc.

Dar va veni o zi în care
Ne vom opri deodată-n drum,
Înspăimântați că-n urma noastră
Zări-vom pe-alții cum sosesc,
Cum ne ajung,
Ne trec-nainte
Și râd că nu-i putem opri!..

Da...
Va veni și ziua-n care vom obosi,
Și va veni
Un timp în care-al năzuinții și-al aiurărilor parfum
Ne va părea miros de smirnă,
Iar cântul țiterelor sparte
Un *Psalm* cântat de-un preot gângav
La căpătâiul unei moarte
Pe care numeni n-o cunoaște!..

Și-atunci, privind un urma lor —
Ca cei ce n-au nimic să-și spună
Când nu-și pot spune tot ce vor —

— Nu sunt ce par a fi —

La umbra zidurilor mute
 Și-a secularilor castani,
 Vom adormi ca și drumeții
 Ce dorm uitați de mii de ani!..

SPRE INSULA ENIGMĂ

lui N.M. Condiescu

Un șuierat prelung salută ivirea zorilor...
 În larg,
 Un strop de purpură pătează-albastrul violet al
 mării,
 Pe bric,
 Lumina roșie se stinge în vârful primului
 catarg,
 Și-n locul ei, pe sfori, se-nalță pavilioanele...
 E ziuă!..

Și mateloții se deșteaptă pe bord,
 Și ancorele grele
 Apar cu ghearele-nclăștate,
 Ca niște fiare-nfometate...
 Și bricul alb se mișcă-alene
 Cu grația unei sirene
 Ce se răsfată-n plasa de inele
 Și de brățari lichide,
 Ce dispar
 Pe poarta larg deschisă lângă far!..

Adio, port...
 Adio, cuib de veselie trecătoare...

Adio, cabareteri...
Adio, dansatoare...
Adio, ciocnet de pahare...
Adio, tot ce-a fost...
Adio!...

De-acum, pornim...
Pornim din nou...
Pornim!...
Și-n urma noastră, marea
Își împletește respirația
Cu al sirenelor ecou —
Eternul nostru semn de întrebare!...
Iar mai târziu
Sărmlul port
Abia-și mai lămurește-n zare
Conturul alb,
Ca și-un cavou
Din care morții-ncep să-nvie!...
Și bricul nostru-i primul mort
Care-a-nviat,
Înveșmântat
În alb,
De sus și până jos,
Ca și Cristos!...
Suntem departe —
Da... departe!...
Și vântul mării ne sărută
Pe frunte,
Pe obraji,
Pe gură...
Și parcă ne cunoaște, vântul —

Cu nevăzutele lui brațe ne-arată drumul
Și ne-nvață
Să ne ferim de sfatul zării,
Căci zarea-i veșnic prefăcută...
Și-apoi ne lasă când pricepe
Că noi i-am tălmăcit cuvântul...

Plutim spre răsăritul lumii,
Plutim spre prima dimineață!..
Și bricul alb
Sfășie-n două covorul apelor albastre,
Lăsând în urma lui o dâră de spumă creață,
Ce se-ntinde
Ca și o punte nesfârșită,
Pe care sufletele noastre
Se vor întoarce-acasă-n ziua
Când uraganele ne-or vinde!..
Și-așa, pluti-vom toată ziua...
Și-așa, pluti-vom noaptea toată...
Și-așa, pluti-vom vreme multă —
Căci „prea multă“ nu e niciodată,
Când ne-ndreptăm spre „Insula enigmă“,
În care nu știm nimeni încă, ce va fi —
Dar știm cu toții că-ntr-o bună zi,
Noi, cei născuți din tată-n fiu navigatori,
Vom acosta la rândul nostru-nvingători...

Și-atunci —
Stăpânii Mării Negre noi vom fi!..

ROMANȚA MARILOR DISPĂRUȚI

lui Ștefan Petică și Iuliu Săvescu

Noi suntem morți de mult...
 Voi ne-ați uitat —
 Și ne-ați uitat că nu ne mai vedeți.
 Dar noi din umbra negrilor pereți
 Adeseori ieșim să vă-întâlnim,
 Și-n visurile noastre retrăim,
 Ca și-n viață,
 Câte-un vers ciudat
 Din marele *Poem*, pe care voi
 Ni l-ați plătit cu bulgări de noroi“...

Noi suntem morți...
 Și totuși, când pornim
 Spre lumea voastră — lumea celor vii —
 În negrul gol al craniilor reci,
 Noi,
 Ca și voi,
 La fel simțim
 Vibrațiile-acelei armonii
 Ce-nsuflețesc tăcutele pustii
 În care voi ne-ați îngropat pe veci!

Noi
 Muștilor ce nu ne-au înțeles
 Le vom ierta — căci suntem morți acum.
 Iar celor ce pășesc pe-al nostru drum
 Le vom fi frați!...
 O! fraților, cântați —
 Căci noi de-acum din groapă v-ascultăm!...

— Nu sunt ce par a fi —

Cântați frumosul îngropat de-acei
 Ce n-au putut să-l re'nvieze-n vers,
 Cutreierați întregul *Univers*,
 Și-n cântecele voastre îngropați
 Toți vechii Zei!

Iar mâine-n zori, de-o fi să ne întâlnim
 Pe-albastrele cărări, de unde azi
 Noi vă privim —
 O!... Mâine-n zori, de-o fi să ne-ntâlnim,
 Vă vom primi cu brațele deschise,
 Și-oblajii voștri, adeseori scuipați,
 I-om săruta —
 Căci voi ne sunteți frații!...

ROMANȚA CELOR TREI ROMANȚE

lui Dumitru Cuclin

Mi-am zis:
 Voi scrie trei romanțe...
 Și-n trei romanțe-mi voi închide,
 Ca-n trei sicriuri de aramă, trei morți iubiți —
 Trei clipe reci —
 Ce-mi stau în suflet împietrite,
 Ca trei luceferi stinși pe veci
 Uitați în haos,
 Ca pe-o cracă de chiparos trei crisalide...
 Mi-am zis apoi:
 Romanța primă
 Voi scri-o-n gustul florentin —
 Așa cum ar fi scris-o Dante când a zărit pe Beatrice —

Și-n fiecare vers voi pune atâta aur, cât se zice
Că-ngrămădiră credincioșii
Pe groapa primului creștin...

Pe-a doua
Voi sculpta-o-n ritmul eroticelor lesbiene,
Cu care-n Lesbos cântăreții și legendele nebune
Sărbătoreau pe blonda Venus.
Și-n fiecare vers voi pune
Carmin din buzele acelor neasemănate curtezane...

Iar pentru-a treia
Voi alege tot ce-i mai trist —
Voi scri-o așa
Ca-n versul ei să plângă glasul
Tristeții nopților polare
Și-n versul ei voi pune verde —
Un verde-mocirlos, în care
Și-or îngropa pe veci iubirea acei ce n-o vor mai cânta...

.....
Mi-am zis:

Voi scrie trei romănțe...
Dar azi, din aurul de-alt'dată
Și din carminul de pe buze
Nu mi-a rămas decât o pată —
O pată verde, ce m-apasă ca și o piatră funerară
Sub care dorm, ca-n trei sicriuri,
Trei stinse-acorduri de chitară!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

ROMANȚA CHEII

Cheia ce mi-ai dat aseară —
 Cheia de la poarta verde —
 Am pierdut-o chiar aseară!...
 Dar ce cheie nu se pierde?
 Cheia ce mi-ai dat aseară
 Mi-a căzut din turn,
 Pe scară,
 Și căzând, mi-a stins lumina.

Cheia ce-am pierdut aseară
 Am cătat-o ;
 Dar pe scară
 Era noapte ca și-afară —
 Noapte ca sub boltuita
 Cupolă de mănăstire,
 Când s-au stins pe la icoane
 Lumânările de ceară.

Și-am rămas în turnul gotic —
 Turnul celor trei blazoane:
 Al Iubirii,
 Al Speranței,
 Și-al Credenței viitoare...
 Și-am rămas în turnul gotic
 Domn pe-ntinsele imperii
 Ale negrului haotic.

Și-au trecut de-aseară clipe,
 Și-au trecut de-aseară ore,
 Și-ale zorilor aripe
 Fluturatu-mi-au grăbite,

— Ion Minulescu —

Ca și clipele trăite
Pe-albul treptelor sonore.

Și m-am coborât pe scară...
Dar pe cea din urmă treaptă
Cheia ce mi-ai dat aseară
Am găsit-o prefăcută
Într-o cupă albă, plină
Cu vin verde de cucută.

Și pe cea din urmă treaptă
Am ingenuncheat
Și-am plâns —
Căci pe cea din urmă treaptă,
Ca-ntr-o carte înțeleaptă,
Am citit în fundul cupei
Naufragiul ce m-așteaptă!..

ROMANȚA ZILELOR DE IERI

Taci,
Să nu-mi deștepți tristețea amintirilor culcate
În sicriurile-albastre ale zilelor de ieri!..
Taci,
Să nu-mi deștepți în suflet tragediile jucate
În aplauzele mute ale-ntâielor dureri!
Treci tăcut ca beduinul ce cutreieră nisipul,
Treci tăcut ca cel ce-și pune mâinile-n cruciș pe piept,
Și să nu mă chemi pe nume —
Să-mi deștepți din piatră chipul
Sfinxului,

— Nu sunt ce par a fi —

Ce-ar vrea să-mi spună că e timpul să-l deștept...
 Ocolește-mă cu groază, ca pe-un stârv de om ucis —
 Nu de oameni,
 Ci de mâna ne'ntrupatelor dorinți —
 Și pe piatra-mi funerară nu citi poemul scris
 De nebunul din cetatea plină numai de cumunți!...
 Ocolește-mă cu groază...
 Dar oprește-te deoparte,
 Să mă poți privi de-a-ntregul
 Și să-mi spui ce vezi...
 Eu sunt
 Stropul vinului ce scade prin paharele deșarte
 Și romanța nesfârșită, căci arcușele s-au frânt!

ROMANȚA MORTULUI

Paznucul mi-a-nchis cavoul
 Și-am rămas afară-n ploaie...
 Paznicul mi-a-nchis cavoul
 Și-am rămas să-mi plimb scheletul
 Pe sub sălciile ude,
 Ce mă cheamă
 Și se-ndoaie
 Să-mi sărute golul negru ce-mi plutește în orbite,
 Să-mi sărute alba frunte —
 Fruntea ce-mi știa secretul
 Aiurărilor trăite —
 Și să-mi șteargă de pe oase picăturile de ploaie...

 Paznicul mi-a-nchis cavoul și-am rămas în ploaie-afară.
 Și-am rămas să-mi plimb scheletul printre albele cavouri

Unde-ai noștri dorm în paza lumânărilor de ceară —
Și-am rămas să-mi plimb scheletul pe potecile pustii
Și pe crucile de piatră să citesc ce-au scris cei vii.

Și-am citit...

Din depărtare, vântul mi-aducea ecouri
Ne'nțelese, de orchestră
Și de voci ce cântă-n cor —
Cei ce-aveau să moară mâine
Beau în cinstea morților!...

Vântul mi-aducea ecoul bucuriilor din lume
Iar „*regretele eterne*“ scrise-n josul unui nume
Lăcrimau.
Ducând în albul picăturilor de ploaie
Aurul lipit pe cruce!...

Printre albele cavouri
De sub sălciile ude,
Ce mă cheamă și se-ndoaie
Să-mi sărute alba frunte,
Rătăcesc de-atâta vreme —
Paznicul mi-a-nchis cavoul
Și-am rămas de-atunci afară!...

Unde-i paznicul?

Să vină,
Să mă vadă,
Să mă cheme,
Să-mi deschidă iar cavoul
Și s-adorm din nou în paza lumânărilor de ceară!...

— Nu sunt ce par a fi —

ROMANȚA MORȚII

Răsună-n poarta veche trei lovituri
 Ce par
 Trei ne'ntelese vorbe desprinse dintr-un vers...
 Răsună-n poarta veche trei lovituri
 Ce par
 Trei ne'ntelese versuri din noul calendar!..

Pe verdea balustradă a-naltului balcon
 Te pleci spre călătorul necunoscut ce bate,
 În timp ce două brațe se-nalță spre balcon
 Ca două negre umbre de turnuri crenelate.

Spre verdea balustradă a-naltului balcon
 Se-nalță două brațe ;
 Iar umbra lor pe zid
 Se leagăna ca două chei negre, descântate,
 Cu care Vrajitorii
 Și Parcele
 Deschid
 Zăvoarele-ncleștate în porțile-ncuiate...

Pe verdea balustradă a-naltului balcon
 Te pleci spre călătorul necunoscut ce bate

Și-ntrebi:
 — Cine-i acolo?
 De unde vii?
 Ce vrei?
 Dar vocea-ți la vederea demonicele chei
 Se stinge cu sfiala luminii pe-nnoptate...
 — Cine-i acolo?

— Ion Minulescu —

— Nimeni...
 — De unde vii?
 — Nu știi...
 — Ce vrei?
 — Nimic...

Și vocea ce-ți răspunde timidă, deși-ți pare
 Că-i vocea ta,
 Simți totuși că nu are
 Nici zborul,
 Nici căldura din vocea de om viu.

E vocea ta —
 E vocea tăcerii ce cuprinde
 Întreaga balustradă a naltului balcon,
 Ca și o funerară făclie ce s-aprinde
 În mâna unui Rege
 Și-n preajma unui Tron.

Și-n timp ce-n poarta veche trei lovituri te cheamă
 Ca trei refrenuri triste de cântece uitate —
 În timp ce-ai vrea să afli în poartă cine-ți bate —
 Adormi, proptindu-ți fruntea pe cheile de-aramă
 Păstrate-n negre turnuri de piatră, crenelate...

ROMANȚA CORBULUI

Pe țărmul nalt și drept —
 Hotarul, de unde-ncepe necuprinsul
 Imperiu-al apelor albastre
 Cu-atâtea felurimi de pete,

— Nu sunt ce par a fi —

Al apelor ce dimineța sunt verzi,
Iar seara violete —
Un corb a poposit spre seară,
Și-așa, cum stă pe malul mării,
Orbit de-albastrele noianuri,
Muiate-n purpura-nserării,
Parcă-i sositul care-așteaptă să vină și-alți întârziți...

Și-n seara-aceea-n care-apusul
Părea mai trist ca-n alte seri,
Iar soarele părea că pleacă să nu mai vină niciodată,
M-am dus să-mi plimb pe țărm urâtul
Și biata-mi inimă,-mbibată
De-amaru-otrăvilor sorbite din gura-amantelor de ieri...
Dar corbul mi-a ieșit în cale

.
Pe țărmul mării nalt și drept,
Ca și pe-o margine de groapă,
Veghea un cioclu-naripat,
Și cioclul m-a privit o clipă,
A dat din aripi
Și-a zburat...
Și parcă mi-a șoptit în treacăt:
— Bine-ai venit... De când te-aștept!

ROMANȚA CELOR CE SE VÂND

lui Alexandru Zamfirescu-Aliz

Se-ngroapă soarele-ntr-un nor —
O, negrul nor ca și mormântul
Înșelătoarelor ce mor
Neplânse de amantii lor!

— Ion Minulescu —

Pe la ferestre-și plimbă vântul
 Tristețile sfârșitului de vară,
 În timp ce-n cârciuma murdară,
 Din strunele de-aramă — cântul
 Chitarelor
 Își ia avântul...

Iar pe la mese,
 Rând pe rând,
 O ceată de amanți artiști —
 Toți ne'nțeleși și mari,
 Toți Criști...
 Își beau iubirea, fredonând
 Romanța celor ce se vând.

ROMANȚA PELELINULUI

Sunt obosit de drum și-aș vrea
 Să dorm trei noți,
 Trei vieți în șir,
 Culcat pe-un așternut,
 Așa
 Cum dorm culcați în cimitir
 Toți sfinții palizi din altare,
 Cu pumnii-ncrușițați pe piept.
 Din somnul fără deșteptare
 Aș vrea să nu mă mai deștept...

Cei ce-au pornit 'nainte mea,
 Bătătorind poteca lungă,
 Și-au năzuit ce nu era
 În rostul vieții scris s-ajungă,

— Nu sunt ce par a fi —

Cei ce-au pornit, cu mii de ani
 Naintea mea, pe-același drum,
 Au adormit pe sub castani
 Demult,
 Și dorm uitați și-acum.
 Și dintre cei porniți cândva,
 Mânați — spre-aceleași innorate
 Și mute zări — de-aceeași stea.
 Un singur pelerin mai bate
 La poarta liniștii...
 El pare
 Că,-ndurerat ca Prometeu,
 E mort de mult și... tot nu moare —

Și-acest biet pelerin sunt eu!...

SONET

În țara mea, tot cerul pare-o pată
 De sânge, scurs din rana unui soare,
 Ce-abia-și deschide ochii-n zări; și moare
 Ca cei mușcați de-o gură-nveninată!

În țara mea, pe marea frământată
 În aiurări de vânturi funerare,
 Nu vezi plutind corăbii albe-n zare
 Purtând pe bord plecații de-altădată!...

În țara mea nu-s flori ca-n altă țară
 Și cântece de dragoste nu sunt ;
 Și-n țara mea — tăcuți ca-ntr-un mormânt —

— Ion Minulescu —

Cei vii și-așteaptă rîndul ca să moară ;
 Pe cîtă vreme morții... Cine știe?...
 Așteaptă-o zi ca-n alte țări să-nvie!...

PELERINII MORȚII

E cârciuma plină de oameni străini —
 De oameni tăcuți ce vin de departe,
 De unde ei singuri să spună nu știu...

De unde veniți, pelerini?
 Din care cetate cu porțile sparte
 Din care pustiu?...
 De unde veniți, pelerini?

De unde veniți cu sandalele rupte,
 Cu hainele zdrențe și fețele supte,
 Și albe, de parcă
 Vă temeți ca pumnul de care fugiți
 Să nu vă ajungă și iar să vă-ntoarcă
 În țara în care n-ați vrut să trăiți?...
 Cu ochii albaștri, ca-albastrul senini,
 De unde veniți, pelerini?...

Ei tac...
 Să răspundă nici unul nu vrea ;
 Iar cârciuma pare o criptă,
 Și-n ea
 Tăcuții străini, cu sandalele rupte,
 Cu hainele zdrențe și fețele supte,

— Nu sunt ce par a fi —

Cu brațele goale și umerii goi,
Își trec de la unul la altul paharul,
Și-n flacăra scurtă ce-o scapără-amnarul
Par niște strigoi...

— Hei!... Mute ființe,
Bizari pelerini,
Cu ochii albaștri, ca-albastrul senini,
Spre care cetate pornirăți — armată
De oameni cu cranii și mâini de schelete,
Cu fețele albe ca albul perete
Și gura-ncleștată?

Ei tac...
Să răspundă nici unul nu vrea...
Pe cer o lumină s-aprinde, și-o stea
Coboară și-n sute de stele se-mparte...

Și-n clipa aceea, tăcuții strigoi
Se scoală grămadă, ca-n ziua de-apoi,
Și pleacă cu toți mai departe...

ÎN TEMPLUL LINIȘTII

lui Al. Gherghel

În sfeșnicele vechi de-aramă
Descresc trei lumânări de ceară —
Descresc ca nopțile spre vară.
Și-n sfeșnicele vechi de-aramă
Trei flăcări parcă se destramă

— Ion Minulescu —

În fire lungi de foc ce cresc
 Din lumânări până-n tavan
 Și scriu verseturi din *Coran*
 De-a lungul templului turcesc...

Trei credincioși desculți se-nclină
 Proptindu-și frunțile-n covor —
 Și parcă-s trei bolnavi ce mor...
 Trei credincioși desculți se-nclină,
 Și-n simfonia de lumină
 Ce-și plimbă petele pe geamuri —
 Când verzi, când purpure, când blonde —
 Par trei corăbii vagabonde
 Ce-adorm în legănări de valuri...

Și-n templul liniștii ce pare
 Un sarcofag păgân, enorm,
 Toți *Muezinii* parcă dorm...
 Și-n templul liniștii, în care
 Greoiul fum de lumânare
 Miroase-a cranii dezgropate —
 Din sfeșnicele vechi de-aramă
 Trei flăcări pâlpâind te cheamă
 S-adormi sub ele-tins pe spatel!...

NOCTURNĂ

În noaptea-aceea luna părea un cap de mort
 Tăiat de ghilotină și aruncat în Mare —
 Un cap purtat de valuri și-n marșuri funerare
 Rostogolit spre farul ce scânteia în port.

— Nu sunt ce par a fi —

În noapte-aceea luna părea un ghem de sfoară
Scăpat din mâna dreaptă a celui care-n viață
Te leagă, te dezleagă, te iartă și te-nvață
Cum poți ieși din iarnă, intrând în primăvară.

Și-n noaptea-aceea luna părea un chihlimbar
Desprins din cingătoarea lui Crist, care murise
Ca să-nvieze iarăși din somnul fără vise,
Sanctificîndu-și crucea rămasă pe Calvar!..

PE DUNĂRE

*...emportant vers tes havres
Tes cargaisons de bois,
de houille et de cadavres¹*

PAUL VERLAINE

Se duc pe Dunăre la vale
Caiace-n roz și-n alb vopsite...
Se duc pe Dunăre la vale
Coșciuguri albe, plutitoare
Pe negrul apelor murdare...
Depart-e-n zare, neclintite,
Pădurile de sălcii par
Castele negre feudale
Ce-și spală-n apele murdare
Tristețea zidului murdar.

¹ ...ducând spre porturile tale
Povara ta de lemne, huilă și cadavre (fr.).

— Ion Minulescu —

Se duc pe Dunăre la vale,
 Grăbiți și fără de popas,
 Pescarii triști ce poartă-n glas
 Tăcerea albelor spitale...

Se duc pe Dunăre la vale —
 Ca șirul de cocori pribegi
 Pe-ntinsul fără de hotare —
 Se duc pe Dunăre la vale
 Coșciuguri albe plutitoare
 Pe negrul apelor murdare...
 Și tot pe apa care poartă
 Noroiul omenirii-ntregi,
 Sub sărutările solare,
 Plutește și-o... chitară spartă.

CREPUSCUL LA TOMIS

Pe mare-n asfințit...
 Și vântul
 Îmi poartă barca pe cărarea
 Pe care soarele și marea
 Se-mbrățișează cu pământull...
 Din larg,
 Ca niște mici fragmente
 Desprinse din albastrul infinit,
 Înamoratele sirene
 Apar cu gesturi indecente
 Și-n cinstea mea încep să-noate
 Pe spate,

— Nu sunt ce par a fi —

Cu câte-un far aprins sub gene,
Ce-mi luminează-n asfințit
Temutul semn de întrebare
Cu care marea m-a-nfrățit...

Iar eu —
Pornit în căutarea
Frumosului din suflet
Și din rime —
Un vagabond pe care marea
M-a scos de păr, din adâncime
M-avânt din nou în infinit...
Și convertit
De dragul unei simple jucării,
M-agăț cu mâinile de astrul
Ce ca un pescăruș rănit
Își moaie aripa-n albastrul
Crepuscularei agonii...

SOSESC CORĂBIILE

lui Krikor Zambaccian

Sosesc corăbiile,
Vino,
Să le vedem cum intră-n port —
Să le vedem cum, obosite de-atâta luptă cu furtuna,
Își lasă ancorele grele să cadă una câte una,
Așa cum fiecare parcă și-ar îngropa câte un mort!...

Sosesc cu pânzele umflate,
Ca niște sânnuri de femeie

— Ion Minulescu —

Pe care-o buză pătimașă le-a-nvinețit de sărutări,
 Și parcă-aduc cu ele toată splendoarea vechilor serbări
 În cinstea lui Neptun —
 Temutul stăpân al Mărilor Egee.

Sosesc din larg, misterioase,
 Ca niște semne de-ntrebare...
 Nu știm din care fund de lume —
 Din răsărit,
 Sau din apus —
 Dar știm că ori de unde pleacă
 Ne-aduc vești noi și-ndestulare...
 Sosesc corăbiile...
 Vino,
 Să le-ntrebăm ce ne-au adus!...

ROMANȚA CELOR TREI CORĂBII

Porniră cele trei corăbii...
 Spre care țărni le-o duce vântul?...
 Ce porturi tainice,
 Ascunse cercetătoarelor priviri,
 Le vor vedea sosind mânate de dorul tristei pribegiri?...
 Ce valuri nemiloase,
 Măine,
 Le vor deschide-n drum mormântul?...

Porniră cele trei corăbii, purtând în pânțele lor
 Grămezi de aur,
 Chihlimbare,
 Smaralde verzi

— Nu sunt ce par a fi —

Și-opale blonde;
Iar sus, pe bord,
Tristețea-acelor romanețe veșnic vagabonde,
Cântate,
Azi, în drum spre *Poluri*,
Iar mâine-n drum spre-*Ecuador!*...

Porniră cele trei corăbii...
Și-abia se mai zăresc —
Se-ngroapă
În golul zărilor pătate de violetul inserării ;
Iar albul pânzelor întinse,
În cenușiul depărtării,
Zidește trei mausoleuri în care dorm cei duși pe apă.

Porniră cele trei corăbii...
Și-n urma lor rămase portul,
Mai trist ca muntele *Golgotei* însângerat de-un asfințit,
Și-n urma lor,
Pe cheiul umed,
Un singur albatros rănit
Mai stă de pază,
Ca Maria,
Venită să-și vegheze mortul!...

ROMANȚA CELOR TREI GALERE

lui Horia Oprescu

În rada portului,
La cheiul pe care astăzi cresc castanii,
În rada portului, ce pare o lacrimă-a Mediteranei,

Dorm trei galere ancorate de zeci de ani,
Dorm trei galere,
Ce poartă-n pupe încrustate
Trei nume spaniole:
Xeres,
Estremadura
Și-Alicante...

Dorm tristele galere...
Anii
Le-au putrezit pe jumătate,
Și lanțul ancorelor grele
Le-a ruginit de mult în apă.
Furtunile fără de număr
Le-au înecat răzbunătoare
Matrozii, unii după alții,
Iar căpitanii
Dorm fiecare-n câte-o groapă
Săpată-n câte-un fund de mare!...
Și-așa cum dorm, nedespărțite —
Ca trei tovarășe de luptă,
Ca niște suveniruri smulse îndepărtatului trecut —
Par trei sicriuri profanate
Din care morții-au dispărut
Cu-ntregile comori de aur
Și pietre scumpe —
Adunate
De cei ce le mânau pe-Atlantic,
Din țărm în țărm,
Din val în val,
De cei ce le-ancorau cu grijă pe coasta-Antilelor bogate
Și-n urmă le-ndreptau cu grabă —

— Nu sunt ce par a fi —

Ca niște păsări albe-n zbor —
Din insula San-Salvador
Spre Spania —
Spre taciturnul și lacomul Escorial!

OCTOMBRE

În parcul presărat cu statui
De Nimfe,
Fauni
Și Silvani,
De-a lungul celor trei alei
De plopi,
De tei
Și de castani,
Pe băncile vopsite-n verde
Și pe nisipul galben-șters,
Multicolorele covoare de frunze veștede s-aștern
În ritmul vântului de toamnă,
Ca-n ritmul unui ultim vers —
Un vers cu care se sfârșește un cânt
Dintr-un Poem etern.
Octombre — curtizana pală, cu-obraji fardați
Și buze supte —
Octombre — amanta celor care pornesc
Să nu se mai întoarcă —
Octombre-a poposit în parcul cu-alei cotite
Și-nterupte
De visătoarele bazinuri,
Pe-albastrul cărora — o barcă —
O frunză veștedă și-așteaptă întârziatele surori...

— Ion Minulescu —

O!... Ne'ntreupta disonanță de schingiuri
 Ce-ți dă fioril...
 O!... Nesfârșitele regrete abia șoptitel...
 Cine trece
 Prin parcul presărat cu statui,
 De-a lungul celor trei alei,
 Se-nduioșează ca de plânsul idolatratelor femeil...

Și-n parcul unde altădată veneau Boemii să-și aștepte
 Necredincioasele Boeme —
 Același parc ce-ți pare și-astăzi
 O filă ruptă din romanul nemuritorului Murger —
 Își pleacă brațele uscate,
 Precum prin albele spitale
 Își pleacă brațele bolnavii ce plâng —
 Și nu știu pentru ce...

Și-n timp ce vântu-i smulge fardul
 Și-l spulberă în largi spirale,
 Octombre — curtizana pală —
 Coboară ultimele trepte!...

ROMANȚA CELUI CE S-A-NTORS

Tăceți, voi toți din jurul meu,
 Vă rog tăceți —
 Că-s obosit,
 Și-aș vrea să dorm,
 Și-aș vrea să mor,
 De-ar fi să pot muri curând și mai ușor
 Ca cei ce-s morți de mult!...

Tăceți,
Vă rog tăceți...

Abia sosit,
Voi mă-ntrebați pe unde-am fost!..
O, de-ați ști voi ce drumuri lungi,
M-adăpostea, pribeag mereu tot pe-alte măril..
Ce fund de zări
O, de-ați putea porni și voi
Pe unde-am fost!..

O, de-ați putea și voi cândva,
Pornind grăbiți pe urma mea,
Să rătăciți ne'ntrebători
Și ne'ntrebați!..
Să vânturați pământul tot —
În lung
Și-n lat —
Și fund de văi,
Și vârf de munți, necercetat,
Să cercetați
Ne'ntrebători
Și ne'ntrebați!..
O, de-ați putea-ntâlni și voi ce-am întâlnit —
Femei cu ochi frumoși de bronz
Și guri de-argint,
Ce le-am iubit,
Și le-am iertat —
Căci toate mint,
Cum i-au mințit
Pe toți pe câți i-au întâlnit!

— Ion Minulescu —

O, de-aș putea să vă spun tot...
 Dar nu —
 Plecați...
 Că-s obosit —
 Și-aș vrea să dorm,
 Și-aș vrea să mor,
 De-ar fi să pot muri curând și mai ușor!...
 M-ați ascultat —
 Vă mulțumesc...
 Acum plecați.

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

Ca să-ajung la tine, i-am zis calului:
 — Grăbește...
 Pune-ți aripi ca în basme
 Și te-nalță până-n nori...
 Tot mai sus,
 Tot mai departe —
 Ca șiragul de cocori
 Ce plutește colo-n zare!...
 Haide, calule, grăbește!...
 Ca să-ajung până la tine, i-am zis vântului:
 — Dă-mi mâna
 Și târăște-mă cu tine până unde poți pătrunde —
 Până-n zarea-nsângerată unde soarele s-ascunde...
 Ca s-ajung cât mai degrabă,
 Haide, vântule, dă-mi mâna!...

Ca să-ajung până la tine, i-am zis morții:
 — Mergi-nainte

— Nu sunt ce par a fi —

Și cosește-mi fără milă tot ce-i viu
 Și-mi ține calea...
 Netezește-mi munții-n zare
 Și-umple-mi de cadavre valea
 Dintre ea și mine —
 Haide!... Haide, moarte, mergi-naintel...
 Ca să-ajung până la tine,
 Pentru tine-au obosit
 Calul,
 Vântul,
 Moartea —
 Toate mi-au făcut pe voie ;
 Dar...
 Dintre cutele perdelei, ochii-ți verzi nu-mi mai răsar,
 Strunele chitarei-s rupte
 Și... romanța s-a sfârșit!

MULTAȘTEPTATEI...

De când te-aștept!...
 Sunt ani...
 Și anii, ce lungi îți par când n-ai cu cine
 Și-ascuți ciudatele romanețe ce plâng viorile-n surdine...
 Și violetele apusuri ce triste-ți par când n-ai cui spune
 Ce-nfiorări plutesc în zare
 Și-n plânsul celor patru strune!...

 Te-am așteptat la-ncrușișarea potecilor pe care-alt'dată
 Multașteptatele amante soseau grăbite să-și sărute
 Amanții,
 Ce-așteptau în umbră, tăcuți ca niște statui mute...

— Ion Minulescu —

Și câte primăveri, de-a rândul, castanii roșii nu-mi vestiră
Că nimeni n-a trecut pe-acolo
Și-n zare nimeni nu s-arată!...

Te-am așteptat pe țărmul mării —
Pe țărmul nalt ca și terasa
Castelului regesc, pe care un prinț și-ar aștepta mireasa...
Dar valurile, știutoare de soarta celor ce porniră
Spre țărmul unde stam de strajă,
Când le-ntrebai ce știi de tine,
Îmi spuseră c-aștept zadarnic...
Și azi viorile-n surdine...
Ce-mi plâng ciudatele romanțe
Mai trist de cum le plânse ieri,
Par lacrimi picurate-n cupa netălmăcitelor dureri...

ACELEI CARE VA VENI

De unde vii,
Și-n care preafelicită țară
Văzuși lumina zilei — tu, albă ca și-o zi?...
Și ce nebune vânturi spre mine te purtară,
Ce barcă rătăcită te-aduse pân-aci?...

De ce plecași din țara, în care palmierii
Tremurătoare umbre își culcă pe nisip?
Nu-ți fu de-ajuns pustiul cu lacrimile serii,
Și nu găsiși pe-aiurea să-ți plimbi frumosul chip?

Or nu știuși că-n țară la mine
Nu-s nici cânturi,
Nici flori de lămâiță?...

— Nu sunt ce par a fi —

Amanții și-au vândut
 Orgiilor,
 Și corpul,
 Și sfintele avânturi,
 Și-azi totu-i mort și putred în carcera de lut!..

 Cu mâini subțiri și albe, ca mâinile de sfântă
 Pictată pe-un perete de templu bizantin
 Și ochi pătați de-otrava privirii ce-nspăimântă —
 Ochi verzi ca apa moartă
 Și morți ca negrul *spleen* —
 Veniși, aducătoarea de cântec și lumină,
 Să-mi ușurezi povara fatalului Calvar,
 Să-mi reclădești o lume cu-o boltă mai senină
 Și să mă smulg din gheara supremului coșmar...
 Dă-mi mâna dar și du-mă cu tine,
 Du-mă-n țara
 În care palmierii — stăpâni peste pustiu —
 Cu brațele deschise ne vor primi-n Sahara
 Iubirilor născute din goluri de sicriu!..

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

*Que la mort ne nous ait qu'ivres
 morts de nous-mêmes.*

JULES LAFORGUE

În tine-mi pun toată speranța
 Și-ți zic:
 — De-acum pentru mine fii totul,
 Iar eu
 Voi fi pentru tine același ateu,
 Ce-afară de tine nu crede-n nimic.

— Ion Minulescu —

Fii totul —
Trecutul, cu morții de ieri
 Ce dorm la răspântii, de sălcii umbriți,
 Și ziua de *mâine*, cu noii-veniți
 Ce râd pe mormântul defunctei *Dureri*..
 Spre norii de-aramă, pe-naltele scări
 Urca-vom —
 Din goluri în goluri pribegi,
 S-ajungem în țara în care sunt regi:
Nimicul,
Eternul,
 Și-*Albastrul* din zări..
 Și-acolo,-n grădina în care nu cresc
 Decât mătrăgune,
 Cucute
 Și laur,
 Sorbi-vom cu sete din cupe de aur
Iubirea topită-n *Albastrul* ceresc!..

ODELETĂ

În cinstea ta, —
 Cea mai frumoasă și mai nebună dintre fete, —
 Voi scri trei *ode*,
 Trei *romanțe*,
 Trei *elegii*
 Și trei *sonete*.
 Și-n cinstea ta, —
 Cea mai cântată din câte-n lume-au fost cântate, —
 Din fiecare vers voi face
 Câte-un breloc de-argint, în care
 Cândirile-mi vor sta alături, ca niște pietre nestemate

— Nu sunt ce par a fi —

De-a pururi încrustate-n bronzul
Unei coroane princiare!..

Din țara-n care dorm de veacuri vestiții *Faraoni*,
Din țara
În care *Sfincșii* stau de vorbă cu Nilul sfânt
Și cu *Sahara*,
Din țara-n care palmierii
Vestesc arabilor furtuna
Și caravelor pierdute
Că nu se mai întorc nici una,
Din țara asta minunată,
Tăcută,
Tristă
Și bizară,
Îți voi aduce trei smaralde nemaivăzute-n altă țară,
Trei perle blonde, pescuite de *Negri*-n golful de *Aden*,
Și trei rubine-nsângerate, ascunse toate-ntr-un refren
De *Triolet*,
Pe care nimeni nu-l va înțelege, fiindcă nu-i
Pe lume nimeni să-nțeleagă simbolul *Trioletului!*..

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

Nu-i nimeni... nimeni să ne vadă și să ne-auză —
Nu pleca!
Dă-mi degetele-ți inelate să le sărut ca și-altădată,
Dă-mi degetele-ți inelate —
Poeme-n pietre nestemate —
Vreau să le-nvăț pe dinafară și să le cânt,
Dă-mi mâna toată,
Căci nu-i în tot salonul alta, așa, la fel cu mâna ta.

— Ion Minulescu —

Rămâi cu mine toată seara...
 Ce-ți pasă dac-o să sfârșească
 Orchestra valsul?...
 Tu nu știi
 Că nu-i în tot salonul altul la fel ca mine să iubească?

Deschide-ți brațele —
 Altarul în care mă-nchinam alt'dată —
 Deschide-mi brațele și prinde-mi în ele brațele-obosite,
 Apleacă-ți gura-nsângerată,
 Și sărutările-ți aprinse înseamnă-le pe-obrazu-mi pal.
 Înseamnă-le la rând, să-mi steie pe veci de pază,
 Neclintite,
 Ca păsările legendare pe malul lacului *Stymfall*...

CELEI MAI APROAPE

De ce-ți sunt ochii verzi —
 Coloarea wagnerianelor motive —
 Și părul negru ca greșeala imaculatelor fecioare?
 De ce-ți sunt buzele pătate de violete trecătoare?
 Și mâinile de ce-ți sunt albe ca albul tristelor altare
 Din Babilon,
 Și din Ninive?

De ce, când plângi,
 În plânsu-ți moare o-ntreagă lume de petale
 De trandafiri,
 De chiparoase,
 De nuferi albi
 Și crizanteme?...

De ce, când plângi,
Cu tine plânge tristețea blondelor opale,
Iar torțele aprinse-n umbra castelelor medievale
Se sting suflata ca de groaza demoniacelor blesteme?...
De ce, când câți,
Cu tine cântă un infinit de armonii
Ce năvălesc tumultoase
Din golul zărilor,
Din astre,
Din zborul păsărilor albe,
Din fundul mărilor albastre,
Din lumea morților,
Din lumea părerilor de rău târzii?

Și când stai ochi în ochi cu-amanții — poeți
Ce-ți cântă ochii,
Părul
Și buzele —
Când te-nfioară cuvintele ce n-au fost spuse,
Când în penumbra violetă a trioletelor apuse
Pui într-o cumpănă Minciuna
Și-ntr-altă cumpănă-Adevărul,
De ce te pleci spre cel mai tânăr dintre poeți,
Și-i strângi cu sete
În palme capul,
Ca-ntr-o gheară de vultur insetat de sânge,
Și dinții tăi
De ce-i pictează, în rozu-obrajilor, motive
Asiriene,
Din poemul trăit de sfintele poete
În noaptea-altarelor păgâne
Din Babilon
Și din Ninive?...

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

Că ne iubim — și-o știe lumea toată —

E-adevărat ;

Dar cât ne vom iubi

Nici noi nu știm,

Nici lumea nu va ști...

Și nu va ști-o, poate, niciodată...

.....

Ne-am cunoscut în țara-n care-alt'dată

Manon Lescaut iubi pe *Des Grieux*,

Într-un amurg de toamnă, orchestrată

În violet,

În alb,

În roz

Și-n *bleu*.

Și ne-am iubit întâia oară-n parcul

În care Nimfele de marmură privesc,

Cu ochii-ntrebători, către peluza

Pe care-un Zeu își pregătește arcul,

Să-și bată joc de cei ce-l ocolesc...

Și ne-am iubit!...

Ți-aduci aminte?...

Bluza —

Ah!... Bluza ta pe sânu-ți decoltat

Părea un peplum de mătase, sfâșiat

Pe sânul unei Venere ce moare!...

Și ne-am iubit cu-atâta nebunie,

Că statuile albe ne-au privit

Cu ochi geloși,

— Nu sunt ce par a fi —

Iar zeul a-mpietrit
 În mână cu-o săgeată-otrăvitoare!..
 Și ne-am iubit,
 Și-azi toată lumea știe
 Că ne iubim..
 Dar cât ne vom iubi
 Nici noi nu știm,
 Nici lumea nu va ști!..

CELEI CARE TRECE

Tu pari o statuie turnată nu-n bronz etern,
 Ci-ntr-un metal,
 Ce până astăzi n-are încă
 Nici preț,
 Nici nume,
 Nici culoare —
 Metal bizar, din care-artistul
 Creă-n suprema inspirație
 Icoana ultimei religii
 Și-a ultimului ideal!

Tu pari o statuie furată de-amantul tău dintr-un muzeu
 În care-n vremile de-alt'dată
 Veneau bătrâni să ți să-nchine,
 Ca pajii —
 Ce mureau sub ochii răutăcioaselor Regine
 Sau ca Martirii-n adorarea trimisului de Dumnezeu!

Și-așa cum treci îngândurată de-a lungul străzilor pustii,
 De-a lungul străzilor pătate de-nsângerări crepusculare,
 Tu pari o Venus de la Millo
 Ce-și cată brațele,

Pe care
 Cei morți le-au luat cu ei în groapă,
 Să nu le lase celor vii...

CELEI CARE PLEACĂ

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată...
 Eu cred c-a fost o scurtă nebunie...
 Dar ce anume-a fost,
 Ce-am vrut să fie
 Noi nu vom ști-o poate niciodată...

A fost un vis trăit pe-un țărm de mare.
 Un cântec trist, adus din alte țări
 De niște pasări albe — călătoare
 Pe-albastrul răzvrătit al altor mări
 Un cântec trist, adus de marinarii
 Sosiți din Boston,
 Norfolk
 Și New York,
 Un cântec trist, ce-l cântă-ades pescarii
 Când pleacă-n larg și nu se mai întorc.
 Și-a fost refrenul unor triolete
 Cu care-alt'dată un poet din Nord,
 Pe marginile albului fiord,
 Cerșea iubirea blondelor cochete...

A fost un vis,
 Un vers,
 O melodie,
 Ce n-am cântat-o, poate, niciodată...

.....

— Nu sunt ce par a fi —

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată?...
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie!

TREI LACRIMI RECI DE CĂLĂTOARE

Și-ai să mă uiți —

Că prea departe

Și prea pentru mult timp pornești!

Și-am să te uit —

Că și uitarea e scrisă-n legile-omenești.

.....

Cu ochii urmări-vei țărml, topindu-se ca noru-n zare,

Și ochii-ți lacrima-vor poate

Trei lacrimi reci de călătoare ;

Iar eu pe țarm

Mâhnit privi-voi vaporu-n repedele-i mers,

Și-nțelegând că mi-ești pierdută,

Te-oi plânge-n ritmul unui vers.

Și versul meu

L-o duce poate vreun cântăreț până la tine,

Iar tu —

Cântându-l ca și dânsul,

Plângându-l, poate, ca și mine —

Te vei gândi la adorata în cinstea căreia fu scris,

Și-uitând că m-ai uitat,

Vei smulge din cadrul palidului vis

Întunecatu-mi chip,

Ca-n ziua când te-afunda vaporu-n zare

Și când din ochi lăsai să-ți pice

Trei lacrimi reci de călătoare!

— Ion Minulescu —

CELEI ÎNVINSE

Ce glas de clopot —
 O!... Ce glas de clopot spart și răgușit!...
 Nu-l mai cunoști?
 E-același glas ce ți-a urat — sunt ani de-atunci —
 „Bine-ai venit!

Ți-aduci aminte cum suna
 Ca-ntr-un ajun de sărbătoare?
 Suna ca-n zilele când moare
 Cineva!...
 Suna ca și-azi ne'ncrezător
 În viitorul morților!...

Ascultă-l bine —
 Tu, ce porți în păr cununi de flori crescute
 Pe țărmul mărilor străine,
 Ascultă-l bine —
 Tu, ce porți în ochi opalele-ntristării
 Topite-n lacrimi verzi de Mare,
 Ascultă-l bine —
 Tu, ce porți pe buze purpura-nserării
 Și-n glas cântări crepusculare,
 Ascultă-l bine...
 Ascultă-i notele de-aramă ce-ți par acum necunoscute
 Și amintește-ți seara-n care —
 Sunt ani de-atunci —
 Ca și-astă-seară,
 Veneam tăcuți ca *primii oameni*
 Pe drumul celor dați afară
 Din raiul primei fericiri...
 E-același clopot de-altădată,
 E-același grav proroc ce-mparte
 Drumetilor

— Nu sunt ce par a fi —

Netălmăcite
 Și cobitoare prorociri!

 Și-acum dă-mi mâinile,
 Dă-mi ochii,
 Dă-mi gura,
 Dă-mi viața toată,
 Sărmană-nvinsă, dă-mi trofeul victoriei,
 Iar mâine-n zori
 Fii liberă din nou
 Și-ntoarce din drum pe noii-nvingătorii!

ROMANȚA AMANTELOR DE IERI

*Où sont nos amoureuses?...
 Elles sont au tombeau.*

GÉRARD DE NERVAL

Amante cu ochi verzi,
 Amante cu ochi adânci ca fundul zării
 Și buzele calde-nsângerate
 Ca-albastru-n ceasul înserării ;
 Voi, ce-ați murit demult
 Și totuși nu v-ați găsit încă mormântul,
 Sub ce ferestre-n veci închise și cu perdelele lăsate
 Mi-ați îngropat de-a pururi cântul?

Amante cu ochi verzi,
 Amante cu ochi adânci ca fundul zării!

Pe vatra sufletelor voastre, sărmană vatră funerară
 Mormânt de patimi potolite —
 În lungi acorduri de chitară
 V-am presărat garoafe roșii ca niște buze-nsângerate
 Ce-ar vrea să re'nvieze morții
 Din vechi coșciuguri putrezite
 Prin cimitirele uitate.

— Ion Minulescu —

Pe vatra sufletului vostru, sărmană vatră funerară,
Jertfitu-mi-am credința-n stele și-n ochii voștri verzi!

Eram

Duhovnicul ce v-ascultasem

Și de trecut vă dezlegam —

Eram un Crist-copil ce moare negându-și biblia barbară

În spasmurile-nfiorării și-n caldul vis ce-l întrupasem

Pe șase strune de chitară...

Amante cu ochi verzi,

Amante cu ochi adânci ca fundul zării

Sub ce ferestre-n veci închise

Mi-ați îngropat de-a pururi cântul?...

Voi, moartelor nemuritoare,

Veniți, căci v-am găsit mormântul...

Veniți cu toate-n cimitirul

Ce-n biata-mi inimă-și deschide

Largi porțile să vă primească...

Veniți, schelete călătoare,

Veniți, sărmane Danaide,

Cu buze calde-nsângerate ca-albastru-n ceasul inserării!

CELEI CARE MINTE

*Et fais — moi des serments¹
que tu rompras demain.*

PAUL VERLAINE

Eu știu c-ai să mă-nșeli chiar mâine...

Dar fiindcă azi mi te dai toată,

¹ Și fă-mi jurăminte pe care le vei călca mâine (fr.).

Am să te iert —
E vechi păcatul
Și nu ești prima vinovată!..

În cinstea ta,
Cea mai frumoasă din toate fetele ce mint,
Am ars miresme-otrăvitoare în trepiduri de argint,
În pat ți-am presărat garoafe
Și maci —
Tot flori însângerate —
Și cu parfum de brad pătat-am dantela pernelor curate,
Iar în covorul din perete ca și-ntr-o glastră am înfipt
Trei ramuri verzi de lămâiță
Și-un ram uscat de-Eucalipt.

Dar iată,
Bate miezul nopții...
E ora când amanții,-alt'dată,
Sorbeau cu-amantele-mpreună otrava binecuvântată...
Deci vino,
Vino și desprinde-ți din pieptenul de fildeș părul,
Înfinge-ți în priviri Minciuna
Și-n caldul buzei Adevărul
Și spune-mi:
Dintre câți avură norocul să te aibă-așa
Câți au murit
Și câți blesteamă de-a nu te fi putut uita?...

Eu știu c-ai să mă-nșeli chiar mâine...
Dar fiindcă azi mi te dai toată.
Am să te iert —
E vechi păcatul
Și nu ești prima vinovată!..

— Ion Minulescu —

Deci nu-ți cer vorbe-mperecheate de sărutări,
 Nu-ți cer să-mi spui
 Nimic din tot ce-ai spus la alții,
 Ci tot ce n-ai spus nimănui.
 Și nu-ți cer patima nebună și fără de sfârșit,
 Nu-ți cer
 Nimic din ce poetul palid
 Cerșește-n veci de veci, stingher,
 Voi doar să-mi schimbi de poți o clipă
 Din șirul clipelor la fel,
 Să-mi torni în suflet înfinitul unui pahar de hidromel,
 În păr să-mi împletești cununa de laur verde
 Și în priviri
 Să-mi împietrești pe veci minciuna neprihănitelor iubiri.
 Și-așa tăcuți —
 Ca două umbre, trântiți pe maldărul de flori —
 Să-ncepem slujba-n miez de noapte
 Și mâine s-o sfârșim în zori!

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

În seara când ne-om întâlni —
 Căci va veni și seara-aceea —
 În seara-aceea voi aprinde trei candelabre de argint
 Și-ți voi citi
 Capitole din epopeea
 Amantelor din Siracuză,
 Citera,
 Lesbos
 Și Corint...
 Și-n seara când ne-om întâlni
 Te-oi întreba,

— Nu sunt ce par a fi —

Ca și pe multele pe care le-am întrebat 'nainte ta:
— Voiești sau nu să fii a mea?

În seara când ne vom iubi —
Căci va veni și seara-aceea —
În pat vom presăra buchete de trandafiri și chiparoasă
Ne vom închide-apoi în casă
Și vom zvârli în stradă cheia...
Și-n seaca când ne vom iubi
Te-oi întreba,
Ca și pe multele pe care le-am întrebat 'nainte ta:
— Voiești să nu mai fii a mea?..

Și-n seara când ne-om despărți —
Căci va veni și seara-aceea —
Vom stinge flăcările-albastre din candelabrele de argint,
Iar florile de chiparoasă și trandafirii-i vom presa
În cartea roză-a epopeii
Amantelor din Siracuza,
Citera,
Lesbos
Și Corint...
Și-n seara când ne-om despărți
Te voi ruga,
Ca și pe multele pe care le-am sfătuit 'nainte ta:
— Să-ți amintești c-ai fost și-a mea!..

MARȘ FUNEBRU

Vouă șiilor

Voi, care le-ați iubi t,
Voi, care le-ați cântat,
Voi, care le-ați pierdut,

Și-ați plâns,
Și le-ați uitat...
Și totuși le păstrați, ca-ntr-un breloc de argint,
Și astăzi, fără voie, în suflet încrustată,
Icoana lor —
Icoana amantelor ce mint —
Cernită-n resemnarea regretelor de-alt'dată ;
Voi, care le-ați pierdut,
Și-ați plâns,
Și le-ați iertat ;
De ziua lor,
Căci mâine e ziua tuturor,
Din cântecele voastre cu care-alt'dată voi
Împrumutați eternul sclipirilor astrale
Femeii ce-ntâmplarea v-o trimisese-n cale ;
Din cântecele voastre, cu care-alt'dată voi
Însuflețeați nimicul eternului noroi,
Faceți un rug pe care drept jertfă s-aruncați
Tot ce păstrați în suflet, ca-ntr-un breloc de-argint;
Și-n cinstea lor —
În cinstea amantelor ce mint —
Dați foc minciunii-n care alt'dată vă-ncredeați,
Toți care le-ați iubit,
Toți care le-ați cântat,
Toți care le-ați pierdut,
Și-ați plâns,
Și le-ați iertat!...

— Nu sunt ce par a fi —

LITURGHII PROFANE
(1908)

Lui Zenovie Piclișanu

CLOPOTELE

Sună clopotele...
Sună clopotele-n depărtare.
Clopotele!... Clopotele!...
Câte clopote să fie?
Câte voci nedeslușite mor în zori, iar noaptea-nvie?
Câte voci blestemă foamea zilelor din postul mare?...
Clopotele, Clopotele...
Tac și-n urmă sună iară.
Sunt trei clopote de-aramă, sau trei clopote de-argint?
Și ce Crist vorbește-n glasul clopotelor ce nu mint
De atâția ani de-a rândul
Și la fel ca-n prima seară?...
Ce nebun profet mai vine să ne spună că-i trimisul
Celui ce făcu pământul din nimic?
Și ce minciună
Iar schimba-va fața lumii?...
Sună clopote,
Sună,
Ca și-n noaptea când surâse pentru prima oară Sfinxull...

Sunați, clopote de-aramă!
Sunați, clopote de-argint...
Vântul să vă-nalțe cântul tot mai sus,

— Nu sunt ce par a fi —

Tot mai departe —
Să vă spulbere-n albastrul mângâierilor deșarte
Și să vă sugrume glasul profețiilor ce mint.

ÎN ORAȘUL CU TREI SUTE DE BISERICI

În orașul cu trei sute de biserici,
De trei ani,
Sună clopotele-ntruna...
Și orașu-i plin de lume
Ce se-ntreabă:
— Unde-i sfântul?
Unde-i sfânta fără nume?...
Pentru cine sună-ntruna clopotele de trei ani?..

Preoții-mbrăcați în negru, ca și cioclii,
De trei ani,
Încruntați privesc mulțimea albă adunată-n stradă,
Preoții-mbrăcați în negru păsărilor mari de pradă
Tremură când văd mulțimea răzvrătită de trei ani!..

— Unde-i sfântul?
Unde-i sfânta fără nume?
Să ne spună,
Pentru cine sună-ntruna clopotele de trei ani?
Cui trimitem noi atâtea lumânări
Și-atâția bani?
Unde-i sfânta iertătoare de păcate?...
Să ne spună...
Și-ntrebările mulțimii răzvrătite

— Ion Minulescu —

Se ridică
 Ca și valurile mării frământate de furtună,
 Și-n orașul cu trei sute de biserici
 Parcă pică
 Din văzduh amenințarea:
 — Să ne spună... să ne spună...

 În orașul cu trei sute de biserici,
 De trei zile,
 Nu mai sună nici un clopot — nici un clopot de aramă;
 Și orașul cu trei sute de biserici,
 De trei zile,
 Pare-a fi pictat în dosul unui geam de panoramă!..

GÖTTERDÄMMERUNG¹

Or,
 În ziua-aceea cerul, innegrit de fum,
 Părea
 Un tavan de catedrală ce se năruie;
 Iar fumul
 Din clopotnițele-aprinse
 Deschidea-n albastru drumul
 Altui fum mai greu, mai negru...
 Și albastrul se-nnegrea...

Ard bisericile toate...
 Ard *Credințele* bătrâne...

¹ Crepusculul zeilor (germ.).

Ard *Cristoșii*
Și *Trecutul* —
Arde parcă lumea-ntreagă...
Ce *Nebun* venit de-aiurea nu putu să ne-nțealegă?
Ce-ndrăznet, aprinse focul ereziilor păgâne?
Și ce nou *Profet* veni-va să clădească-n noi cuvinte,
Casa celui care n-are nici sfârșit,
Nici început?...
Cine-o să ne-nvețe iară ce-am uitat —
Tot ce-am crezut?...
Cine-o să ne ierte nouă ce-om greși de-aci-nainte?...
Cine-o să ne-ndrepte pașii spre *maibine*?
În război,
Cine-o să ne poarte-armata spre victorii?
Și pe Mare
Cine-o să le-arate calea iahturilor călătore?...
Cine-o să ne-adoarmă-n inimi teama zilelor de-apoi?...
.....
.....
Și mulțimea-nspăimântată
Spre clopotnițele aprinse
Se-ndrumează grupuri-grupuri...
Cei *Cuminți* privesc plângând —
Plâng ca resturile unei colosale-armate-nvinse —
Iar *Nebunul* stă deoparte și zâmbește fredonând:
— *Götterdämmerung!*...

LA UMBRA CRUCILOR DE LEMN

Trei cruci de lemn,
 Trei cruci enorme de lemn, vopsit cu trei culori,
 Păzesc pe marginea șoselei fântâna celor credincioși...
 Trei cruci, pe marginea șoselei,
 Cu gesturi largi de mâini bolnave,
 Opresc din drum pe călători
 Și parcă-s trei spânzurători
 De care-atârnă trei *Cristoși!*...

Or, într-o zi,
 Împinși de-același fatal și funerar îndemn —
 Ca două-armate, puse una în fața alteia — *Cuminții*
 Se întâlniră cu *Nebunii* —
 Copiii morților de mâine se întâlniră cu părinții,
 Și-armatele-ncepură lupta la umbra crucilor de lemn.
 Deoparte, flutura *stindardul Credinței* —

Alb,

Curat,

Ca *albul curat* al florilor de nufăr —

Iar *tricolorul Nebuniei*, închis cu grijă-n câte-un cuțar

De craniu omenesc,

Sta gata să-și desfășoare *tricromia*

La cea dintâi ingenuncheare a *albului imaculat*...

.....

Și-ntr-un târziu —

Târziu detot, când luna-ți pare o caravană-ntr-un pustiu —

În locul crucilor ce-alt'dată opreau din drum pe călători

Se deschideau trei gropi enorme...

.....

Și *tricolorul Nebuniei* adăpostea pe-nvingătorii...

— Nu sunt ce par a fi —

O, NU TE-APROPIA
DE MĂNĂSTIRE!

Ascultați cum sună clopotele-n turlă —
În turla albă-a negrei Mănăstiri ?...
Ascultați cum sună clopotele-n turlă,
Ca haitele de lupi flămânzi ce urlă ?...

O, nu te-apropia de Mănăstire,
Căci crucea ei
Și negrele-i zidiri
N-adăpostesc nici pace,
Nici iubire!
O, nu te-apropia de Mănăstire
Și nu te-ncrede glasului din turlă!

Ascunde-ți ochii-n palme
Și te-ndreaptă
Spre alt *Profet* decât spre cel de ieri —
Ce-ți pasă dacă nu știi ce te-așteaptă
Când *ce te-așteaptă* nu-i scris nicăieri?

De vrei, ridică-ți brațele spre soare
Și, dacă poți, învață de la el
Ce-i fericirea vieții viitoare...
De vrei, ridică-ți brațele spre soare,
Și, dacă poți, prefă-te-n *Ariell!*...
O, nu te-apropia de Mănăstire,
Căci crucea ei
Și negrele-i zidiri

N-adăpostesc nici pace,
Nici iubire!
O, nu te-apropia de Mănăstire,
Căci clopotele care sună-n turlă
Sunt haitele de lupi flămânzi ce urlă!..

— *Nu sunt ce par a fi* —

DE VORBĂ
CU MINE ÎNSUMI
(1913)

Lui Tilică Ioanid

DE VORBĂ CU MINE ÎNSUMI

Vorbesc cu mine însumi, cum aş vorbi c-un frate
 Întors rănit din lupta cu zilele de ieri,
 Şi parcă tot nu-mi vine să cred că n-am dreptate —
 Că *El* şi *Eu* nu suntem decât acelaşi frate,
 Şi-aceeaşi rană-i doare pe ambii scutieri.

Armurile alt'dată pătate de rugină
 Azi par mai sclipitoare decât oricând,
 Iar spada,
 Încrucişată-n luptă de-atâtea ori,
 E plină
 De sângele netrebnic al celor ce cad prada
 Aceluiaşi proteic şi veşnic Torquemada.

Vorbesc cu mine însumi şi-mi zic:
 — De ce mă minţi
 De-atâţia ani de-a rândul că tu eşti cel mai mare
 Din toţi imblânzitorii cohortelor barbare,
 Că-n gestul tău palpită străvechile altare,
 Iar vasta catedrală, zidită de părinţi,
 Cu-ntreaga-i melodramă de Dumnezeu şi sfinţi,
 O poţi schimba-ntr-o clipă,
 De nu ți-ar fi ruşine
 De bărbile lor albe,
 De mine
 Şi de tine?

— Nu sunt ce par a fi —

Vorbesc cu mine însumi și-mi zic:

— De-atâția ani,

De când mă porți spre-același sublim necunoscut,

De ce mă minți cu-aceleași îndemnuri de temut

Și-mi profanezi credința cu-același prefăcut

Surâs —

Citit pe buze de josnici curtezani?

De ce din armonia supremelor cântări

Azi nu se mai aude decât grozavul urlet

Al celor ce se-neacă în descărcări de tunet

Depart, n cine știe ce profunzimi de mări!..

.....

Mă simt așa de singur, c-aproape-mi este frică

Să mai vorbesc cu mine,

Și-mi zic:

— Ascultă, frate,

Ascunde-ți rana,

Uită c-ai fost rănit și tu —

Tu, ce-ai strivit atâția ce nu se mai ridică —

Te scutură de greul armurii-nsângerate;

Iar celui ce te-ntreabă de-ți sunt sau nu-ți sunt frate

Răspunde-i: „Nu“.

ECCE HOMO

Mie

Eu sunt o-mperechere de straniu

Și comun,

De aiurări de clopot

Și frământări de clape —

— Ion Minulescu —

În suflet port tristețea planetelor ce-apun,
Și-n cântece, tumultul căderilor de ape...

Eu sunt o cadențare de bine
Și de rău,
De glasuri răzvrătite
Și resemnări târzii —
În gesturi port sfidarea a tot ce-i Dumnezeu,
Și-n visuri, majestatea solarei agonii...

Eu sunt o-ncrușișare de harfe
Și trompete,
De leneșe pavane
Și repezi farandole —
În lacrimi port minciuna tăcutelor regrete,
Și-n râs, impertinența sonorelor mandole.

Eu sunt o armonie de proză
Și de vers,
De crime
Și idile,
De artă
Și eres —
În craniu port Imensul, stăpân pe Univers,
Și-n vers, voința celui din urmă Ne'nțeles!...

ALEA JACTA EST

lui Iser

Am plecat...
Necunoscutul mi-a zis: „Vino, te aștept“.
Am plecat în explorarea unor semne de-ntrebare

Și-am pășit cu majestatea ultimului înțelept
Pragul vechilor legende
Mâzgălite la-ntâmplare
Pe un colț de pergament!...

Paznicii nemărginirii mi-au deschis negrele porți,
Și-astăzi rătăcesc în golul dintre soare și pământ...
Și ce-ncet mă duce vântul —
Parcă-ar duce la mormânt
Cel din urmă mort al lumii,
Cel mai singur dintre morți.

Mă-nfășor în atmosfera cimitirelor din haos...
Câte sunt?...
Nu le știu decât noctambulii
Și poeții —
Cei ce n-au avut nici minte,
Nici credință,
Nici repaos,
Nici răbdarea să-și aștepte termenul obștesc al vieții.

Mă-nfășor în rozul-verde,
În albastrul-violet,
Și în aurul din soare,
Și-ntr-o clipă mă preschimb
Într-un nimb enorm —
Un nimb
Preursit să-mbrace fruntea primului Anahoret.
Mă topesc cu amintirea unei vieți trăite-n somn,
Mă-ntregesc cu nostalgia primelor îmbrățișări,
Și din cele două forme —
Cea de azi

Și cea de ieri —
Mă-ntrupez în al veciei și-al imensității *Domn!*...

Da...
Sunt Domnul celor veșnic plutitoare-n infinit —
Celor ce plutesc pe mare,
Celor ce plutesc pe vânt,
Celor ce plutesc în versuri,
În coloare
Și în cânt.
Celor ce plutesc de-a pururi după cum le-a fost urșit...
Da...
Sunt Domnul celor veșnic plutitoare-n infinit.

TREC VAGABONZII

lui George Arghirescu

Trec vagabonzii,
Trec stăpânii grădinilor fără stăpâni,
Trec antipozii fericirii patriarhalilor bătrâni,
Trec anonimii omenirii,
Trec corifeii poeziei și preistoricii gândirii,
Trec regii primului dezastru și-nvinșii primului regret,
Trec vagabonzii —
Parodia nedumeririi lui *Hamlet*.

Voi nu i-ați cunoscut nici unul,
Dar ei pe voi v-au cunoscut,
Ei — cei goniți de câinii voștri —
V-au cunoscut
Când v-au cerut

— Nu sunt ce par a fi —

Ce nu le-ați dat,
Voi — sclavii primei rușini și-ai primului păcat...

Trec vagabonzii — însetații de cer,
De mări
Și de păduri...

Voi ce-i priviți cum trec pe-alături de voi,
Nepăsători
Și orbi,
Ca niște regi *Oedipi*,
Fiți mândri
Că-n negrul vostru stol de corbi
S-au coborât de unde nu știți
Și-acești câțiva răzleți vulturi...
Fiți mândri și le-ntindeți mâna,
Și dacă v-o resping scârbiți,
Voi — umiliți —
Îngenuncheați ca-n fața unor atotputernici iertători,
Căci vagabonzii sunt enigma eternului „*de-atâtea ori*“,
Și ei de-atâtea ori vă iartă,
De câte ori îi necinștiți!...

NOCTURNĂ

lui *Eugen Lovinescu*

Ce cap de *Rege-Saltimbanc* părea azi-noapte lunar!
Un negru nor, ce desemna pe cer o spadă de Toledo
Mănat de vânt, s-apropia
De saltimbancul ce râdea...

Dar *Regele*-aștepta furtuna
Ca și *Polonius*, tăcut și nemișcat după perdea...

O spadă-ntinsă amenința regatul stelelor etern —
Și totuși, *Regele* râdea...

Râdea vois,
Deși pe cer,
Învinse, stelele piereau —
Piereau ca cei ingenuncheați
În fața celor ce nu iartă,
Ca luptătorii dezarmați,
Pe care-nvingătorii-i poartă
De-a lungul țărilor supuse
Prin sânge,
Foc
Și fier!...

— Ia seama, Sire!
Regii sunt supuși acelorași ursite,
Ca și soldații morți în lupta pentru capriciul unui
Rege.

— Ia seama, Sire,
Cântărește-ți necântăritele cuvinte,
Privește-n jurul tău soldații
Ce mor
Și nu-ți pot înțelege
Nici nebunia,
Nici plăcerea...
În glasul morților invață sentința care nu te minte,
Că *Regii* sunt, ca și soldații, supuși acelorași ursite...
Și scrută-i, Sire, dacă vreil!...

— Nu sunt ce par a fi —

Dar Regele privea spre ei
Nepăsător,
Privea spre stele, cum le stingea pe rând furtuna...
Ce cap de Rege-Saltimbanc părea azi-noapte lunar...

SPRE SOARE

*Plutește drept înainte, și dacă
pământul pe care-l cauți nu există
încă, fii sigur că Dumnezeu îl va
crea într-adîns pentru a-ți răsplăti
îndrăzneala.*

REGINA IZABELA
CĂTRE CRISTOFOR COLUMB

Noi vom porni-ntr-o zi de sărbătoare
Spre-naltele contururi crenelate
Din care-ntâile priviri de soare
Își varsă-n vid imensa lor cascadă
Și-n care seara-și urcă resemnarea,
Cu gestul unei păsări mari de pradă
Ce-și pregătește-n taină răzbunarea
Învinselor aripi însângerate.

Superbi, ca cei ce-nveșmântați în zale
Porneau pe drumul Sfântului Mormânt,
Noi vom porni-ntr-o zi de sărbătoare
Spre-naltele contururi feudale ;
Căci drumurile noastre duc spre Soare,
Și soarele preface *verbu-n cânt*.

— Ion Minulescu —

Și vom porni cu-ntreaga majestate
 A celor ce, pornind de nouă ori,
 Purtară prin orașe-ndepărtate,
 Mai mult învinși decât învingători,
 Fantasmagoricele lor armate
 De cai și călăreți halucinați,
 Cu flori de crin pe mantii presărate
 Și vulturi albi pe scuturi încrustați.
 Spre soare deci — spre soarele de vară,
 Monarhul orbitorului zenit...
 El ne va strânge-armata răzlețită
 Și-o va-ndruma din nou spre răsărit.
 El va topi păpușile de ceară
 Și gestul lui de bronz va desemna
 În spațiu o Golgotă prăbușită
 Și magilor de mâine-o nouă stea.

ROMANȚA SOARELUI

lui Mihail Sadoveanu

Răsar,
 Mă-nalț,
 Cobor
 Și-apoi dispar,
 Și-apusul meu e totuși răsărit...
 Sunt vagabondul zilei de-a pururi solitar —
 Portret unic și veșnic, expus în infinit.

Cu magica-mi baghetă uriașe —
 Stăpâna hotărârilor eterne —
 Deștept măturătorii albelor orașe
 Și-adorm întârziații negrelor taverne...

— Nu sunt ce par a fi —

Dau fluviilor grații de reptile,
 Dau mărilor priviri fosforescente,
 Iar munților din zare, aspecte de gorile,
 Și brazilor, pe coaste, poziții indecente.

Dau fructe noi smochinilor uscați,
 Dau bronzului figură omenească,
 Iar Regilor —
 Pe socluri de marmură-nșirați —
 Poruncitoare gesturi, ca-n veci să
 poruncească.

Iar când cobor,
 Când caldă-nfiorare
 Se zbate-n cupa recelui repaos,
 Azvârl sămânță nouă în vechile tipare
 Și-ascult *Perpetuarea* cum fredonează-n haos!..

GLASUL MORILOR

lui Grigore Tăușanu

Glasul morilor de apă,
 Glasul morilor de vânt,
 Glasul morilor severe care macină Romanța
 Zilelor de mâine,
 Glasul dătător de pâine,
 Care-mbracă-n alb veșmânt
 Năzuința și speranța.
 Glasul morilor severe care-ngroapă
 Și dezgroapă
 De sub piatră-același Cânt,

Glasul morilor de apă,
Glasul morilor de vânt,
Să-l asculți de dimineață, până-n seară,
Ore-ntregi și zile-ntregi,
Să-l asculți supus ca-n clipa când vorbește inspirarea
Să-l cunoști,
Să-l înțelegi,
Să-l înveți pe dinafară
Și să-l cânti și tu cu apa,
Și să-l cânti și tu cu vântul,
Căci e glasul-n care Cântul
Plămădește-ndestularea!...

Iar când noaptea amuțește glasul morilor,
Târziu,
Când prin scocuri, nemișcată, apa doarme ca-n sicriu,
Când prin aripi vântul trece cu aceeași nepăsare
Suverană,
Ca prin pânza zdrențuită-a unei nave,
Și când piatra morii-ți pare
O pecetie domnească
Dezgropată din arhiva prăfuitelor hrisoave,
Tu să te gândești la grâul care face să-ncolțească
Iarna,
De sub piatra morii, năzuința și speranța,
Și să-ți amintești de glasul care macină Romanța
Zilelor de mâine —
Glasul dătător de pâine!

— Nu sunt ce par a fi —

ROMANȚA IAHTURILOR

lahturile albe,
 lahturile roșii,
 lahturile negre,
 lahturile celor înfrățiți cu marea,
 Înfrățiți cu vântul
 Și cu resemnarea —
 lahturile vieții
 Ancorară-n port
 Dimineața-n clipa când cântau cocoșii.

lahturile albe ancorară-n dreapta,
 lahturile roșii ancorară-n stânga,
 lahturile negre ancorară-n mijloc.

lahturile albe aduceau cu ele
 Cântece și-ovații,
 Marșuri triumfale,
 Pilde de-ndrăzneală și de vitejie,
 Toată chintesența unei generații,
 Tot ce cântă glonțul,
 Tot ce scrie spada —
 Clipa ce-nfrățește
 Sângele cu ploaia,
 Rana cu zăpada.
 lahturile roșii aduceau cu ele
 Vaiete și lacrimi,
 Flamuri sfișiate,
 Scuturi găurite,
 Săbii ruginite
 Și armuri pătate
 De noroi și sânge,

Și figuri schiloade,
Mute
Și-ncruntate —
Mute ca sentința luptelor pierdute,
Triste ca fantoma gloriei defuncte.
Iahurile negre aduceau cu ele
Liniștea deplină,
Miros de tămâie,
De făclii de ceară
Și de flori funebre,
Pe catarguri două flamuri lungi de doliu
Și pe bord stigmatul stinsului orgoliu.

Dar după trei zile
Și după trei nopți,
După trei apusuri
Și trei răsărituri
Iahurile negre morții-și debarcară ;
Pe când cele albe
Și cu cele roșii
Ancorele grele greu le ridicară
Și din port plecară
Dimineața-n clipa când cântau cocoșii.
Încotro?
Spre care țărături depărtate?
Încotro?
Spre care zări însângerate?...
Încotro?
Spre care lupte-apropiate?...
Unele spre dreapta,
Altele spre stânga,
Iahurile vieții iarăși au pornit...

— Nu sunt ce par a fi —

Dar în largul mării
 Iahturile albe
 Și cu cele roșii,
 Iahturile celor înfrățiți cu marea,
 Înfrățiți cu vântul
 Și cu resemnarea —
 Iahturile vieții
 Naufragiară
 Dimineața-n clipa când cântau cocoșii...

ROMANȚĂ NORDICĂ

lui Mihail Samarineanu

În portul blond al unei mări din Nord,
 Au debarcat corsarii bruni din Sud.
 Și-n portul blond al unei mări din Nord,
 Greoaiele otgoane se aud
 Cântând barbar, cântând în dezacord
 Cu albatroșii tristului fiord.
 În portul blond bătrânii mateloți
 Privesc tăcuți la noii debarcați,
 Și-n portul blond bătrânii mateloți
 Par niște blonzi copii, înfiorați
 De cântecele brunilor piloți,
 Încremeniți cu mâinile pe roți.

Artiști pribegi și oaspeți nepoftiți,
 Bătuți de vânt și-adesea de noroc,
 Artiști pribegi și oaspeți nepoftiți,
 Corsarii bruni repetă-același joc,
 Și-n porturile blonde-abia sosiți,
 Pornesc din nou și-n veci netălmăciți.

— Ion Minulescu —

Și-n timp ce-albastrul mării uniform
 Le-adoarme-n cânt tristețile de ieri,
 Și-n timp ce-albastrul mării uniform
 Deșteaptă-n ei eterne primăveri,
 În portul blond, ca-ntr-un ghețar enorm,
 Autohtonii tremură... și-adorm!...

PRIN GĂRILE CU FIRME-ALBASTRE

lui Emil Gârleanu

Tristețea trenului ce pleacă
 Noi n-am trăit-o niciodată,
 Căci — călători ades cu trenul —
 În clipa când plecăm din gară,
 Noi stăm pe loc —
 Doar trenul pleacă!...
 Doar trenul pleacă,
 Trenul singur
 Ne poartă nerăbdarea mută,
 Bagajul visurilor noastre
 Și setea noilor senzații,
 Pe infinite paralele,
 De-a lungul verzilor plantații
 De mătrăgună și cucută,
 Pe schela podurilor albe,
 Prin noaptea negrelor tunele
 Și gările cu firme-albastre!...

Doar trenul pleacă,
 Trenul singur
 Respiră,
 Cugetă,

Vorbește,
Și-n forța aburilor cântă
Viteza roților ce crește...

Doar trenul singur se frământă,
El singur urcă
Și coboară —
Reptilă neagră ce-mprumută
Aripi de liliac ce zboară
Și glas de cobe ce-nspăimântă!...

Doar trenul singur se-nfioară
De-atâta veșnică povară.
El singur poartă mai departe
Pachetele-omenești, culcate
Ca-ntr-un muzeu de statui sparte,
Pe bănci de pluș capitonate!...
Doar trenul suferă ofensa
Sclaviei negrilor „ad-hoc“,
Ce poartă-n lectici mai departe
Pe cei născuți să stea pe loc...

El singur,
El,
Și numai trenul,
Creează-n urma lui distanța
Monotonia
Și refrenul
Din care ne-adăpăm speranța
Toți călătorii spre *mai bine*...

Și numai el,
Doar trenul singur,

— Ion Minulescu —

Doar trenul știe-anume cine
 Și câți din cei plecați aseară
 Putea-vom mâine,-n zorii zilei,
 Bagajul visurilor noastre
 Să-l presărăm, din suflet iară,
 Prin gările cu firme-albastre!...

PASTEL DE TOAMNĂ

Toamnă, noapte, plouă!...
 Trei drumeți sosesc
 Uzi ca trei cadavre scoase dintr-un lac.
 Trei drumeți în fața porții se opresc
 Și-apoi bat...
 De-a lungul gangului răsună
 Un cuvânt
 Și-n urmă, altul:
Noapte bună!
 Și pe urmă tac.

Nu răspunde nimeni...

Trei drumeți așteaptă
 Muți ca trei schelete ce-și cată mormântul.
 Ploaia cade deasă, repede și dreaptă,
 Deasă ca nisipul,
 Repede ca vântul,
 Dreaptă ca săgeata...

Și drumeții-așteaptă,
 Și se face ziuă...

— Nu sunt ce par a fi —

Trei drumeți pornesc
 Albi ca beduinii vastelor Sahare,
 Trei drumeți *Castelul morții* ocolesc,
 Și tăcuți,
 Prin țara celor ce-i privesc,
 Trec ca neființa nopților polare
 Și se pierd în zare
 Ca trei iahturi albe, mute, călătoare!...
 — Cine-au fost drumeții?
 Cine i-a trimis
 Să ne bată-n poartă și să ne deștepte,
 Să re'nvie glasul umedelor trepte
 Și să ne-ntreprupă ne'ntrepruptul vis?...
 Cine-a fost nebunul care i-a trimis?
 Nu răspunde nimeni!...
 Straniile umbre s-au pierdut în zare...
 Toamnă, ziuă, soare!...

PASTEL BOLNAV

doctorului Ionescu-Mihăești

Ce primăvară tristă și ce spital tăcut!...
 Bolnavii albi, ca albul pereților,
 Privesc
 Ne'ncrezători spre soare —
 Bizar necunoscut —
 Pe care întâia oară acum parcă-l zăresc.

Ce primăvară tristă și ce spital tăcut,
 Cu scările tocite
 Și sălile pătrate,

— Ion Minulescu —

Prin care pașii parcă vorbesc de cei de ieri —
 De cei aduși pe brațe
 Și scoși întinși pe spate,
 De cei trecuți de pragul supremei mângâieri.

Ce primăvară tristă și ce spital tăcut!...
 Ferestrele deschise spre soare parcă vor
 Să strângă-n brațe-ntreaga căldură
 Și lumină.
 În timp ce condamnații tăcuți, din patul lor,
 Fac semne desperate...
 Și doza de chinină
 Alunecă pe gâtul pierduților
 Ce vor
 Să-și schimbe-apropiatul sfârșit în început.

 Ce primăvară tristă și ce spital tăcut!...

PASTEL MECANIC

lui George Oprescu

Monocromia dezolantă a unei dimineți ploioase
 Mângâie agonia tristă, dar gravă-a unui tren de marfă,
 Ce-și fluieră impertinența prin trei supape ofticoase
 Și urcă panta-n resemnarea bemolilor ce mor pe harfă
 Într-o capelă funerară.
 Cu miros de făclii de ceară
 Și vagi parfumuri de tămâie,
Eau de Cologne
 Și chiparoase.

— Nu sunt ce par a fi —

Pe Valea Oltului
 Sau poate pe Valea Prahovei...
 Decorul
 E-aceiași peste tot când plouă.
 Și-aceleași agonii profane
 Schițează orice tren de marfă
 Când vrea să calchiese zborul
 Expreselor ce urcă panta cu grații de aeroplanel...
 Aceleași agonii banale
 Și-aceiași *trio* de semnale
 Imploră mila dimineții
 Și plictisește călătorul...

Monocromie verde:
 Munții și brazii par de mucava —
 E pastișarea dezolării și-a neputinței animale,
 Ce-și urcă-adesori Calvarul, cu trenu-alături, pe șosea.
 E parada fanteziei și-a inspirărilor vasale...
 Pastel mecanic —
 Năzuință
 De artă nouă
 Și știință —
 Cézanne te-ar fi pictat într-altfel
 Eu însă te-am văzut așa!...

CÂNTA UN MATELOT...

lui V. Demetrius

Cânta un matelot la proră,
 Și imnul lui solemn plutea
 Pe-ntinsul Mării Marmara,

Ca-ntr-o cetate spaniolă,
Când orologiul din cupolă
Anunță fiecare oră
Printr-un preludiu de mandolă...

Cânta un matelot la proră
Și marea nu-l înțelegea.
Cânta un matelot la proră,
Un singur matelot cânta.
Și totuși, vocea lui sonoră
Părea, pe iahtul ancorat,
Un cor solemn de preoți tineri,
Ce-ngroapă-n noaptea Sfintei Vineri
Un nou profet crucificat
Pe-o nouă Golgota...

Cânta un matelot la proră
Și-ntregul echipaj dormea.
Cânta un matelot la proră.
Dar ce lunatic l-asculta
Și cine cântu-i repeta
Din largul Mării Marmara,
Când mateloții toți dormeau
Și marea nu-l înțelegea?...

Cânta un matelot la proră
Și-n larg sirenele plângeau!

— Nu sunt ce par a fi —

CÂNTEC DE LEAGĂN

pentru Evelyn Burillianu

Nani, nani...
 Dormi în paza nesecatului izvor
 De priviri
 Ce te-nfășoară ca-ntr-o haină de mătase,
 Nani, nani...
 Ochii mamei au vegheat întreaga noapte,
 Și-scum dormi, căci oboseite dorm și florile din vase,
 Și parfumurile lor,
 Toate, unul câte unul, pe-al tău leagăn se cobor
 Nani, nani...
 Dormi în paza Ursitoarelor,
 Nani, nani...
 Dormi în vraja-mpletiturilor de șoapte
 Ce pătrund printre perdele
 Și te-ndeamnă:
 Dormi, căci somnul a cuprins de mult grădina —
 Lacul,
 nuferii,
 castanii,
 stângeneii
 și glicina —
 toate dorm.
 Dorm toate-n paza albelor priviri de stele...
 Dormi și tu —
 Prin candelabre, iată, adoarme și lumina,
 Dormi,
 Și somnul tău să fie mai senin ca infinitul
 Oglindit în necuprinșii ochi albaștri de femeie,
 Visul tău să fie visul Insulelor Boromee,

— Ion Minulescu —

Visul tău să fie totul,
 Tot, precum e răsăritul,
 Începutul celor bune și sfârșitul celor rele.
 Și anii
 Să te-mbrace-n infinitul fericirii.
 Nani... nani...

ROMANȚĂ APOCRIFĂ

lui Făgețel

Părerii de rău, părerii de rău —
 Stigmatate vechi, cicatrizate —
 În Domul sufletului meu
 Pășiiți solemn, înveșmântate
 În scumpe-odăjdii de-Arhireu...
 Pășiiți solemn, discret și rar,
 Ca niște pâlcure fragmentate
 Dintr-un cortegiu funerar.

Părerii de rău, părerii de rău...

V-ascult în fiecare seară
 Cum stați de vorbă cu trecutul,
 Pe falsa nervilor chitară
 Vă descifrez neprefăcutul
 Îndemn spre cei fără de glas,
 Iar când pe-al inimii cadran
 Pășiiți solemn ca și temutul
 Și mitologicul Teseu,
 Sacerdotalul vostru pas
 Vi-l cadențez cu pasul meu —

— Nu sunt ce par a fi —

Cu pasul meu profan.
 Părerii de rău, părerii de rău —
 Ecouri stinse apocrife,
 Și totuși pline de ecou,
 Voi sunteți negrele tarife
 Pe care moartea le-afișează
 În propriul meu cavou.

ROMANȚA NECUNOSCUTEI

*În fiecare zi de întâi mai, o necunoscută
 apare în balconul de marmură al
 palatului Versailles și, aplecându-se spre
 bazinul Latonei, cântă:*

Eu sunt ce n-a fost încă nimeni din toate câte-au fost
 Și sunt,
 Sunt ritmul primelor senzații
 Și gestul primului avânt,
 Sunt simetria primitivă a două buze-mpreunate,
 Sunt frenezia ancestrală ce-n lutul omenesc se zbate,
 Sunt visul unei noapți de vară, trăit de sexe diferite,
 Sunt ura falselor feline, surprinse-n perne adormite,
 Sunt gama rozelor păcate transcrise-n magicul carnet,
 Sunt prada bestiei,
 Himera netălmăcitului poet,
 Sunt spasmul,
 Lenea
 Și dezgustul efemeridelor ce mor
 Și-accentul circumflex al vieții —
 Al nimănu
 Și-al tuturor!...

Lesbos mi-a dedicat un templu,
Citera, altul,
Iar Corintul
Mi-a dăruit Arhipelagul cu toate florile
Și-argintul
Monezilor cu efigia lui Eros-blond.
Din Orient,
Ovidiu m-a adus la Roma într-un sicriu de pergament,
Arabii m-au purtat în goana cămilelor,
Și caravana
M-a cumpărat de la Bassora
Pentru-a mă vinde-n Ecbatana.
Florența m-a plimbat în taină prin parcul roșiilor crini,
Verona m-a expus ca premiu
Într-un concurs de spadasini,
Veneția mi-a dat gondola,
Otrava,
Ștreangul
Și pumnalul,
Iar Vaticanului catolic i-am profanat pontificalul
Alcov de purpură.
Parisul m-a coborât pe bulevarde,
M-a exilat prin cafenele
Și prin modestele mansarde,
Iar restul marilor orașe moderne mă privesc cu milă —
O Vagabondă ce se vinde mulțimii
Pe monezi de-argilă...

Eu sunt...

Dar nu...

Trecutu-mi spune că astăzi nu mai sunt nimic —

Nu sunt decât adresă scrisă indescifrabil pe un plic

— Nu sunt ce par a fi —

Ce face-nconjurul planetei
 Și-n fiecare-ntâi de mai
 Își plânge Odissea-n parcul evocatorului Versailles.

ODELETA

cele mai blonde

Tu pari a fi venită dintr-un regat pustiu —
 Regatul unor pete de umbre și lumini,
 Pe care fantezia nebunilor ce scriu
 L-a comparat cu visul aleilor de crini.

Cu ochii tăi — culoarea nimicului etern,
 Culoarea nebuniei și-a crimelor iertare,
 Culoarea voluptății și-a vițiului, ce-aștern
 În urma lor fanate petale de păcate ;
 Și părul blond, ca blondul spiralelor de fum
 Ce conturează-n spațiu intenții senzuale,
 Tu pari cuceritoarea *Amantului postum*,
 Iar eu, părtașul celei din urmă Bacanale!

.....
 Tu pari a fi venită dintr-un regat strein —
 Pustiu ca discul rece și blond al lunii pline,
 Pervers ca parodia anticului măslin
 Și straniu ca surâsul defunctelor regine!

ÎNTR-UN BAZAR SENTIMENTAL

pictorului G. Pătrașcu

Stofe vechi, o mandolină,
 Un Cézanne și doi Gauguin,
 Patru măști de bronz:
Beethoven, Berlioz, Wagner, Chopin,
 O sofa arabă, două vechi icoane bizantine,
 Un potir de-argint, mai multe vase vechi de Saxa, pline
 Cu mimoza, tamburine spaniole, lampioane
 Japoneze, trei foteluri cu inscripții musulmane,
 „*Fleurs du mal*“ legate-n piele de Cordova,
 Și pe pian:
Charles Baudelaire și-alături *Villiers de l'Isle-Adam*...

Toate sunt ca și-altădată...
 O, bazar sentimental!...
 Toate sunt ca la plecarea mea — dantelă și cristal...

Și cu toate-acestea, câte tocuri nu-și lăsară forma
 Pe covoarele-ți bogate de Buhara?
 Și-n enorma
 Ta colecție de patimi, câte buze nu-ncercară
 Să-ți transcrie madrigaluri

Pe obrajii tăi de ceară?...
 Câte tragice-nceputuri nu sfârșiră-n simfonia
 Mută-a lacrimilor?

Câte nu pieriră-n veșnicia
 Inutilului?
 Căci noaptea cea dintâi fu cea din urmă,
 Iar dorința ta... *nimicul* — și nimicul nu se curmă!...

— Nu sunt ce par a fi —

Știu că m-așteptai pe mine...
 Iată-mă, sosesc și-ți zic:
 Te-nâlnesc întâia oară... Tot ce-a fost n-a fost nimic,
 Minte-mă din nou... Aprinde lampioanele... Coboară
 Transparentele... Dă-mi calmul și culorile de seară...
 Dă-mi și buzele, și ochii, și...
 „*Les fleures du mal*“ la fila
 Trei sute treizeci și nouă: „*La mort des amants*“...

Dar mila
 De amanții tăi ce-așteaptă pe trotuar plecarea mea
 Mă-ntrupează-n cel de-alt'dată și...
 Pe-araba ta sofa:
 Cântece-n surdină,
 Gesturi,
 Umbre,
 Flori,
Et caetera!...

VA FI...

Va fi-ntr-o noapte caldă de mai.
 Când vei intra
 În parcul meu,
 Nisipul aleilor deșarte,
 Îmbrățișând pantofii tăi albi, va tresări...
 La revederea celei venite de departe
 Copacii vor zâmbi...
 Ferestrele-mi închise se vor deschide iar,
 Și-n vasele uitate pe albe etajere,
 Buchetele uscate de alb mărgăritar

Vor palpi
Ca-n ascultarea unui demonic *Miserere!*...
Va fi-ntr-o noapte caldă de mai.
Când vei veni,
„*Olimpia*“ din cadru-i îți va surâde iar,
Ceasornicu-n perete va respira mai rar
Și mutele covoare, pe jos, vor tresări...
Demonul nebuniei va cobori din nou
Pe-albastrele sofale
Și albele dantele,
Aripa lui va stinge lumina-n candelabru,
Iar noi,
Sub ocrotirea tăcutelor perdele,
Postum ca și-ngropații de vii, într-un cavou,
Ne vom iubi-n parfumuri de brad și de cinabru.
Și-apoi...

Va fi într-o seară poate ca și-alte seri.
Va fi
O seară de octombre cu palpitări discrete
De frunze,
De imagini,
De pleoape
Și regrete...
Vail!... cea din urmă seară când tu vei mai veni
Va fi o aiurare de toamnă pe sfârșite,
O aiurare-n versuri brodate pe-o batistă —
Simbolul despărțirii...

Și-atâta tot...

Și-apoi
Nu va mai fi nimica,

— Nu sunt ce par a fi —

Nu va mai fi nici soare,
Nu va mai fi nici lună
Nici stele căzătoare...
Și față de noi singuri,
Poate,
Nu vom mai fi nici noi!...

ROMANȚA ULTIMEI SERI

Pe buzele-mi roșii port și-astăzi stigmatul
Dezastrelor mute din ultima seară...
Pe buzele-mi roșii — apusuri de vară —
Port urmele luptei pierdută-n palatul
Eternului *Măine*
Și fostului *Ieri!*...

Mi-ai spus într-o seară că-i ultima seară!...
Vai!... Ultima seară ce trist se sfârșea...
Te văd parcă și-astăzi învinsă,
Culcată,
Pe-aceeași arabă și veche sofa,
Cu pleoapele-nchise,
Cu gura-ncleștată
Și mâinile-n cruce ca două stindarde
Salvate din focul cetății ce arde!...

Sărmană învinsă de însuși învinsul
Voințelor tale...
Supremă chemare
Ce-și pierde zigzagul în gesturi ce mor...
Lumină nocturnă de stea căzătoare...

— Ion Minulescu —

Pe buzele-mi roșii privește stigmatul
 Dezastrelor mute din ultima seară
 Și-ascultă-ți a luptei stridentă chitară
 Cum plânge,
 Și-n urmă, cum moare-n palatul
 Eternului *Mâine*
 Și fostului *Ieri!*...
 Sunt glasuri de clopot ce parcă te cheamă
 Și glasuri de ștreanguri ce scârțâie-n vânt...
 Un glas de frânghie și-un glas de aramă
 Se zbat împreună,
 Și două sentințe
 Topite sunt parcă-ntr-un singur cuvânt:
 „*Amantul te minte*“...
 „*Amantul te minte*“...
 Și-n viață, același etern *Început*
 E doar profanarea acelor *Sfârșituri*,
 Trăite
 Și-apuse cu cei din trecut!

ROMANȚA UNUI REGE ASIATIC

lui Cuza Hotta

Pe soclurile albe de marmură,
 Sculptate
 De dalta unor meșteri aduși din alte țări,
 Eternizate-n masca supremei nepăsări,
 De-a lungul celor șapte alei
 Întretăiate
 De alte șapte-alei,
 În parcul meu veghează o sută de femei —

O sută de amante pe care le-am iubit
Cu-atâta frenezie,
Că-n spasmele dorinței
În fiecare noapte sfârșeam printr-un cuțit
Poemele-ncepute cu buzele și dinții.

Și-n parcul meu,
De-a lungul aleilor pătate
De lacrimi
Și de sânge,
La ora când amurgul culorile-și răsfânge
Pe goalele și albe statui imaculate,
Cobor,
Cobor eu singur din vastul meu palat,
Și buzele-mi aprinse cerșesc o sărutare,
Pe rând
La fiecare.

Da...

Eu — un rege care se roagă-a fi iertat —
Cutreier ca fantoma regretelor postume
Tăcutul parc cu șapte alei, întretăiate
De alte șapte-alei,
În care stau de pază o sută de femei —
Și corpurile albe de piatră, nemișcate,
Le-ngenunchez cu gestul ;
Iar buzele-mi aprinse
Le-ngheț cu sărutarea statuielor învinse.

— Ion Minulescu —

CELEI DIN URMĂ

*Vous l'avez vue, la dame en noir*¹

Ochii negri,
 Părul negru,
 Și-mbrăcată-n negru toată,
 A trecut ca-nfiorarea unei umbre pe-nserate...
 Cine-a fost fantoma-n doliu cu ochi mari de dezgropată?
 Cine a fost fantoma-n doliu la al cărei tragic piept
 Palpitau trei asfodele ca trei guri însângerate?...
 N-o fi fost necunoscuta ce m-așteaptă
 Și-o aștept?...

A trecut...
 Era-mbrăcată ca miresele lui Crist
 Când coboară-ngândurate albul treptelor tocite.
 Ochii ei sorbeau apusul cu nesațul unui trist
 Demon, smuls din întuneric
 Și-aruncat în plină ziuă —
 Ochii ei, reflexul unor aiurări netălmăcite,
 Se dublau ca-ntr-o supremă sărutare de adio.

A trecut...
 Și-n urma celei ce purta cu ea secretul
 Frazelor turbărătoare de seninuri fără pată,
 Am rămas să-i sorb parfumul
 Și să descifrez regretul
 Asfodelelor fanate ce-i căzuseră din piept...
 Cine-a fost fantoma-n doliu cu ochi mari de dezgropată?
 N-o fi fost necunoscuta ce m-așteaptă
 Și-o aștept?...

¹ Voi ați văzut-o, doamna în negru... (fr.).

— Nu sunt ce par a fi —

ROMANȚA ROZINEI

Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*“.¹

Guerlain a botezat parfumul
Extras din cupele de crin
Cu numele necunoscutei —
Boeme
Sau aristocrate —
În ale cărei bucle blonde,
Decolorate
Sau pudrate,
A cunoscut întâia oară
Parfumul cupelor de crin...
Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*“.

Rozina...
Unde e Rozina?
Un strop uitat într-un flacon
Se-ntreabă: Unde e Rozina?
Un strop uitat într-un flacon
Schițează-n grota de cristal
Regretul cupelor de crin,
Ce-nstrăinate de grădina
Din care le-a cules o mână
De trecător sentimental
Jertfesc blazonul florentin
Pe-o balustradă de balcon...
Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*“.

¹ Iată de ce o iubeam pe Rozina (fr.).

— Ion Minulescu —

Guerlain a cunoscut-o poate.
 Dar când,
 Și unde,
 Și-n ce fel?...
Guerlain a cunoscut-o poate...
 Și a iubit-o...
 Dar Rozina?...
 Rozina l-a iubit pe el?...
 Parfumul lui *Guerlain* îmi spune
 Că-n golul cupelor de crin
 Divinizatele nebune
 N-au picurat decât minciună
 Și că Rozina-a fost... nebună!...
 Și totuși, el o cântă și-astăzi
 În blondul cupelor de crin...

Guerlain a botezat parfumul
 „*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*“ .

ROMANȚĂ POLICROMĂ

lui Eug. Ștefănescu-Est

Nu-i cer nimic...
 Și totuși, dacă-ar vrea —
 O, dac-ar vrea să-mi dea ce nu-i cer încă —
 Ar face dintr-un lac o Marmara,
 Și dintr-un melc, un Sfinx săpat în stâncă.
 Nu-i cer nimic...
 Dar dacă-ar fi să-i cer
 Ce-aș vrea să am și ce-ar putea să-mi dea,
 Aș picura-ntr-o cupă cu eter

Morfină

Și i-aș cere-apoi așa:

Dă-mi tot ce crezi că nu se poate da,
Dă-mi calmul blond al soarelui polar,
Dă-mi primul crepuscul pe Golgota
Și primul armistițiu planetar.

Dă-mi paradoxul frumuseții tale,
Dă-mi prorocirea viselor rebele,
Dă-mi resemnarea strofelor banale
Și controversa versurilor mele.

Dă-mi A.B.C. al vieții subterane,
Dă-mi simfonia flautelor mute,
Dă-mi tălmăcirea buzelor profane
Și rebusul icoanelor tăcute.

Dă-mi prețul primei victime-a femeii,
Dă-mi simbolul opalului și-agatei,
Dă-mi ritmu-nveninat al Salomeii
Și tusea-n *fa minor* a Traviatei.

Dă-mi *Spleen*-ul călătorilor pe apă,
Dă-mi spectrul verde-al zilelor de-apoi,
Dă-mi gravitatea morților spre groapă
Și comicul funebrului convoi.

Dă-mi tot ce-n prima clipă risipești,
Și tot ce-n clipa ultimă aduni.
Dă-mi fastul siluetelor regești
Și perspectiva casei de nebuni...

— Ion Minulescu —

Nu-i cer nimic.
 Și totuși, dacă-ar vrea —
 O, dacă-ar vrea să-mi dea ce nu-i cer încă! —
 Ar face dintr-un lac o Marmara
 Și dintr-un melc, un Sfinx săpat în stâncă.

LITANII PENTRU MIEZUL NOPTII

I

Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă...
 A trecut de miezul nopții...
 Iar duetul senzual
 Orchestrat de fantezia unui Heliogabal
 Pâlpâie-n finalul unei lumânări aproape stinsă.

Dormi, felină cu ochi stranii
 Și cu pleoape cercuite
 În culori evocatoare de fanate clematite,
 Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă...

Culcă-ți capul pe risipa chiparoaselor strivite
 De contururile-ți roze
 Torturate,
 Și-amorțite,
 Și multiplicare-n visul unei Venere, desprinsă
 Din anticul bronz al unei statui reconstituite.

Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă...

Dormi, felină torturată de-al duetului final...
 Plimbă-ți degetele pale pe dantelele pătate

De capriciul unor alte flori, de tine-nsângerate,
Și respiră-n vis parfumul parcului sentimental.

Și respiră infinitul ce plutește-n străvezii
Nori,
Din care plouă-n luptă hidromelul Walkyriei...
Dormi, felină torturată de-al duetului final...

II

Dormi, ca anticele statui mutilate de barbari,
Goală toată
Ca victima primilor amanți-corsari,
Uită binecuvântarea gestului sacerdotal
Și-ntrupează-te-n Phryneea bandelor de mercenari.

Dormi, felină torturată de-al duetului final...
Dormi, felină saturată de-al eternului simbol...
Toate dorm.
Și-n juru-ți toate sunt absente.
Pe perete,
Miezul nopții-a-nchis chiar ochii
Neadormitelor portrete
Și-albul ochi al lumânării doarme-n stinsu-i rotogol.

Dormi cu buzele deschise, ca un filtru-n care porți
Deopotrivă-aceleași lacrimi pentru vii
Și pentru morți...
Dormi, felină saturată de-al eternului simbol...

Dormi, supremă frenezie de jăratric și schânteii,
Tu, ce-ți schimbi amanții-n preoți
Și pe preoți în Atei —
Dormi,

— Ion Minulescu —

Și-n așternutul moale forma corpului tău gol
Să-mpietrească pe vecie „Crucea Sfântului Andrei“.

Dormi, felină saturată de-al eternului simbol!..

TRIPTIC BANAL

I

*Viens pleurer si mes vers ont pu te faire rire.
Viens rire s'ils t'ont fait pleurer.¹*

TRISTAN CORBIERE

Prin curtea pavată cu plăci de bazalt
Răsună grăbiții pantofii de atlas,
Răsună ca stropii de ploaie ce cad,
Ce cad din înaltul și negrul pervaz,
Ce cad din pervazul patrat și înalt
Pe plăcile negre și verzi de bazalt.

Sunt singur...

Odaia-mi cu albii pereți
Îmi pare enorma cutie de brad
În care nebunul dresor de sticleți
Și-a-nchis favoritul...

Și pașii grăbiți
Răsună prin curtea cu plăci de bazalt,
Răsună grăbiții pantofii de atlas
Pe plăcile negre și verzi de bazalt,

¹ Să plângi dacă versurile mele te-au putut face să râzi.
Să râzi dacă ele te-au făcut să plângi. (fr.)

Răsună ca stropii de ploaie ce cad
Și cântă prin cutrea cu plăci de bazalt
La fel cu-aripații nebuni cântăreți.

Și alba-mi cutie enormă de brad
Se clatină parcă de-atâtea cântări...
Ascult cum se urcă pantofii pe scări,
Se urcă spre mine —
Alesul sunt eu —
Și pașii se urcă,
Se urcă mereu
Spre cel din odaia cu albiu pereți!...
.....
Și nu mai sunt singur,
Și nu mai sunt eu.

II

*C'est la femme qu'on aime á cause de la nuit.*¹

VILLIERS DE L'ISLE-ADAM

Plouă...
Pe trotuarul negru felinarul desenează
O enormă violetă —
Violetă ca umbrela japoneză ce-ncadrează
Chipul ei oval și palid
De nocturnă cochetă
Magdalenă

Plouă...
Pe trotuarul negru pașii ei se-ncrucicează

¹ E femeia pe care o iubești din pricina nopții (fr.).

Cu grăbiții pași ai celor ce-o privesc
Și-apoi dispar.
Și tăcuta Magdalenă
Se strecoară ca noroiul
Ce dispare în canalul deschis larg lângă trotuar!

N-are vreme s-o-nsoțească nimeni,
Nimeni n-are vreme
S-o mai cheme...
Plouă, plouă...
Și trotuarul ud sclipește printre case.
Ca o candelă aprinsă
La icoana Magdalenei păcătoase.

.
.

Nu știu cine ești
Și ni știu cine sunt —
Atât mai bine.
Hai cu mine...
Vom petrece-ntreaga noapte mângâindu-ne
cu dinții

Ca felinele,
Și-apoi
Vom dispare amândoi,
Prefăcându-ne-ntr-un bloc —
Bloc de carne și de foc,
Plămădit de draci
Și-nchis
Pe vecie în infernul unei noapți de Valpurgis.

III

*Et tu me perdras, et je me perdrai,
Car je suis celle qui est perdue, sitot trouvée.¹*

MARCEL SCHWOB

N-ai fost cea dintâi,
Ești însă cea din urmă —
Și-i destul
Pentru-amanta celui care poate totul — tot ce vrea...
Am vroit să fii a mea ;
Și ai fost.
Cât timp?
Atâta cât am vrut...
Și-azi dacă pleci,
E că vreau să-și plimbe urma pe obraji-ți albi și reci

Dinții celor care-așteaptă,
Dinții celor care mușcă
Și distrug cu lăcomia tigrilor închiși în cușcă...
Du-te...
Strada te așteaptă, îți surâde și te cheamă,
Strada-ți zice: Vino,
Uită ce-ai fost ieri, căci azi ești alta,
Uită tot ce lași în urmă
Și te-ndreaptă fără teamă
Spre surorile-ți de mâine, ce tronează pe înalta
Piramidă-nfiptă-n centrul marelui oraș...

Privește
Cum te-așteaptă-n colțul străzii precupeții de senzații!

¹ Și tu mă vei pierde, și eu mă voi pierde,
Căci eu sunt cea pierdută, de cum am fost găsită (fr.).

Câți sunt?
Unul, doi, o sută?...
Nu... sunt mii, și gloata crește
Ca tumultul de ovații...
Cea dintâi a fost uitată,
Cea din urmă-i așteaptă,
Și așteptarea îi excită...

Palidă sărbătorită,
Fii de-acuma deci a lor,
Fii de-acuma-nvingătoarea
Și învinsa tuturor.

— Nu sunt ce par a fi —

STROFE PENTRU
ELEMENTELE NATURII
(1930)

Lui Ion I. Pillat

STROFE PENTRU LUMINĂ

Și se făcu lumină!

Și iată-te stăpână pe cei ce-aveau să fie stăpâni pe-ntreg pământul...

Și iată-te-mpreună cu ei, pornind de mână, ca să-i deprinzi cu focul, cu ploaia și cu vântul...

Și le-arătași albastrul însângerat de soare, pădurile cu cedri și munții cu cărbuni, câmpiile cu grâne și mărirele cu sare, livezile cu prune și iarba cu pășuni...

Și le-arătași viața multiplă-abia creată, și din pământul umed, treptat, treptat, cum naște și pasărea ce zboară și peștele ce-noată, și lupul rău ce urlă, și mielul blând ce paște...

Și le-arătași putința refugiului prin peșteri, și trestia să-și facă colibele pe lacuri, și cremenea cu care lucrară primii meșteri, oțelul pentru suliți și lemnul pentru arcuri...

Și le-arătași minunea ce-nfiorează noaptea, pe cei ce dorm alături — strein lângă streină — și taina-mpreunării, sortită-n ziua-a șaptea...

Și le-arătași urmașii...

Și se făcu lumină!...

— Nu sunt ce par a fi —

STROFE PENTRU FOC

Când Prometeu te-a smuls din mâna atotputernicului Zeu, îmbogățind cu-o jertfă nouă altaru-arhaicelor mituri, el n-a știut că — drept răsplată — în urma lui, alt Prometeu îi va reduce sacrificiul la o... cutie de chibrituri...

Deși-ai rămas același veșnic, nu ești același niciodată și nici nu porți același nume când construiești sau când distrugi sau când — trăindu-ți moștenirea fatală și ne'nduplecată — presari în urma ta blesteme sau faci să ți se-nalțe rugi...

Nu ești același niciodată...

Nici când despici copacii-n două, nici când pătrunzi din casa-n casă, amenințându-ne avutul, și nici când — strânși în jurul vetrei — ne dai ades prilej și nouă să stăm de vorbă cu bunicii, cu morții scumpi și cu trecutul...

Și totuși tu ești deopotrivă și cobea noastră, și norocul. Și-oricare-ar fi voința Celui de Sus, te binecuvântăm, deși din darurile vechii mitologii tu singur — Focul — nu ne-ai fost dat de bunăvoie și-a trebuit să te furăm...

STROFE PENTRU VÂNT

Nu te cunoaștem nimeni!

Și totuși, te simțim cum mergi cu noi alături, pe câmp și prin orașe, și cum îți schimbi ființa — proteic anonim — cu suflet de duhovnic și gesturi de cravașe...

Nu te cunoaștem nimeni!

— Ion Minulescu —

Dar știm că tu respiri prin noi și-n orchestrarea naturii, când s-agită, tu ești când piculina cu scurte ciripiri, când toba unisonă cu răcnete de vită...

Nu te cunoaștem nimeni!

Dar știm că ne ești frate, deși, mergând alături, rămânem tot străini, și când ne mângâi fruntea și holdele bogate, și când ne smulgi copacii din câmp și din grădini...

Când negrele corăbii cu pânțele pline te simt în pânze, gata cu ele să pornești, noi știm că-ndestularea sosește, și cu tine sosesc și mateloții, și noile povești...

Și tot așa, pe dealuri, când morile-și iau zborul, și aripile-ți cântă un imn de preamărire, noi știm că Don Quijote e-nvins, și-nvingătorul ești tu, ce ne-aduci pâine, belșug și fericire.

STROFE PENTRU PLOAIE

Imperativă și sonoră ca un final de tamburină, când fulgerele vagabonde te prind și-ți sfâșie veșmântul, cobori spre noi, cu lăcomie păgână, caldă și felină a unor buze pătimașe, ce-ar săruta întreg pământul...

Pe-acoperișurile roșii, deștepți orchestrele stridente — alarma ftizicelor goarne și tusea tobelor gripate — în ritmul cărora, pe stradă, trec nesfârșite regimente, ce smulg aplauze compacte și aclamări halucinate.

Pe zidurile vechi de case și pe trotuarele murdare, presari miresmele aduse din necuprinsuri fără pază, și sub cupola

— *Nu sunt ce par a fi* —

cenușie, ființa ta multiplă pare un gest de Arhiereu ce iartă, și-n urmă binecuvântează.

Pădurile bătrâne-și cască spre tine gurile-nsetate, iar câmpul răscolit de oameni și ruminat adânc de soare te-nghite lacom...

Și de-a lungul șoselelor kilometrate, tu pari un șir de caravane ce duc Saharei de mâncare.

STROFE PENTRU ZĂPADĂ

Mireasă-a brazilor geometrici și-a brazdelor însămânțate — solemnitate albă, rece, fatală, mută și divină — tu vii cu grații de Madonă sau de Fecioară bizantină și pleci cu gesturi de bacantă, stigmatizată de păcate.

Nu te dorește-aproape numeni, deși te-așteaptă toți să vii... Și frumusețea ta bizară n-o cântă nimeni decât, poate, îndrăgostiții de imagini abstracte și imaculate — cuminiții tăietori de lemne și nebunaticii copii.

Și totuși, când cobori — suspectă, insinuantă și egală — pe câmp, pe arbori și pe ape, pe străzi, pe case și pe noi, tu schimbi în plăsmuiri lunare întreaga pastă de noroi, iar pe Maria din Magdala o-mbraci în peplum de vestală.

Și-n timp ce toți, deopotrivă, pigmei și umiliți, simțim puterea-ți magică ce-ngheață, distruge, arde și creează, doar ciorile, sacerdotale te mai insultă și-ți pătează — cu ieroglifelor negre și stranii — albul unanim.

STROFE PENTRU ÎNTUNEREC

După fiecare act al tragediei, tu cobori banal ca o cortină, și din spasmul agoniei de lumină împrumuți aspecte noi monotoniei.

Întunerec... Întunerec... Întunerec!...

Cu veșmântul tău de doliu sau de gală, tu-nfrățești o noapte boreală cu orchestra unui dirijor isteric...

Tu unifici adevărul cu minciuna, tu amesteci frumusețea cu urâtul și-ntregești prezentul cu trecutul, când nimicul și cu totul făceau una...

Ca o pleoapă obosită, sub povara unei lacrimi incrustate între gene, tu te-nalți și te cobori alene, alternând asfaltul cu Carrara!...

Întunerec — frate bun cu nebunia, cu iubirea, cu păcatul și cu crima — tu ești ritmul infinitului și rima, ce ne legi în somn cu veșnicia.

— *Nu sunt ce par a fi* —

STROFE PENTRU CELE
PATRU ANOTIMPURI
(1930)

PRIMĂVARĂ INUTILĂ

lui Adrian Maniu

Sufocată de viața cu program
 Și de-același „va urma“ cotidian
 Al savanților cu barbă, cu șoșoni și ochelari —
 Pedagogi și profesori octogenari
 De algebră, geografie și pian —
 Primăvara
 A izbit cu pumnu-n geam
 Și-a fugit din pension
 De la „Notre-Dame de Sion“.

I-am citit isprava-n calendar
 Și-am pornit îndată după ea
 S-o-ntâlnesc în Cișmigiu
 Sau la Șosea,
 Cum făceam alt'dată-n fiecare an,
 Când eram și eu ca ea — un licean
 Cu frecvența cursurilor pe... trotuar...

Dar de data asta, nu știu cum,
 N-am dat nici măcar de urma ei pe drum...
 Poate n-am mai cunoscut-o eu...
 Poate drumul ei și drumul meu
 S-au schimbat de mult,
 Și-acum
 Nu mai fac același drum...

— Nu sunt ce par a fi —

Sau pe drumul de la Ateneu
Până la Șosea
Și hipodrom
Primăvara n-a-ntâlnit în capitală nici un om
Să-i ureze ca pe vremuri „bun sosit“.

Și probabil că de ciudă în oglindă s-a privit,
Și-a dat seama c-a visat,
C-a spart geamul doar în vis
Și că visul evadării n-a fost vis adevărat!...

Primăvară, primăvară,
Inutila mea fecioară,
Nu cumva te-ai sinucis?...

VARA ÎN CAPITALĂ

pictorului Camil Ressu

Au plecat bucureștenii toți la băi
Și cu Vara n-au rămas în capitală
Decât morții și gardiștii...
Iar pe străzile pustii și prin odăi —
Praful ce se-ngroașă zilnic,
Și-n covoare —
Moliile cu prezența lor fatală
Și cu veșnica lor poftă de mâncare...
De urât că n-are ce să vadă
În monumentala noastră capitală,
Vara umblă toată ziua-n pielea goală
Prin apartamente-nchise

— Ion Minulescu —

Și pe stradă —
 De la Parcul Carol la Șosea
 Și de la Șosea la Cotroceni,
 Însoțită de o droaie de țigani
 Și de olteni,
 Care vând cireși, rahat și limonadă
 Și-o poftesc să cumpere și ea...

Vara însă-i fata de la țară —
 Bleagă și prostituță ca o oaie —
 Nu știe că-n capitală
 Este și-o „Baie centrală“,
 Și când simte că-i zăduf din cale-afară
 Se răsfăță-n Dâmbovița cât îi place,
 Ca Suzana clasică, la baie...

Iar pe mal, gardiștii — cască-gură —
 O mănâncă cu privirea lor șireată,
 Ca bătrânii pofțitori de trup de fată,
 Și se-ntreabă:
 Ce să-i facă?...
 Să-i dea pace,
 Sau s-o vâre-n beci la prefectură?...

CU TOAMNA ÎN ODAIE

lui Dion Mardan

Mi-a bătut azi-noapte Toamna-n geam,
 Mi-a bătut cu degete de ploaie...
 Și la fel ca-n fiecare an,
 M-a rugat s-o las să intre în odaie,
 Că-mi aduce o cutie cu Capstan
 Și țigări de foi din Rotterdam...

— Nu sunt ce par a fi —

Am privit în jurul meu și-n mine:
Soba rece,
Pipa rece,
Mâna rece,
Gura rece,

Doamnel... Cum puteam s-o las să plece?
Dacă pleacă, cine știe când mai vine?
Dacă-n toamna asta, poate,
Toamna-mi bate
Pentru cea din urmă oară-n geam?
„*Donnez-vous la peine d'entrer, Madame...*“

Și femeia cu privirea fumurie
A intrat suspectă și umilă
Ca o mincinoasă profetie
De Sibilă...

A intrat...
Și-odaia mea-ntr-o clipă
S-a încălzit ca un cuptor de pâine
Numai cu spirala unui fum de pipă
Și cu sărutarea Toamnei, care mâine
O să moară... vai!...
Bolnavă de gripă...

DE VORBĂ CU IARNA

lui Ion U. Soricu

M-am întâlnit cu Iarna la Predeal...
Era-mbrăcată ca și-acum un an,

Cu aceeași albă rochie de bal,
Păstrată vara sus, pe Caraiman...

Călătoream spre țara unde cresc
Smochine, portocale și lămâi...
Eram într-un compartiment de clasa I,
Cu geamul mat, pietrificat de ger,
Și canapeaua roșie de pluș,
Sub care fredona-n calorifer,
Sensibil ca o coardă sub arcuș,
Un vag susur de samovar rusesc...

Și-am coborât în gară, pe peron,
Să schimb cu larna câteva cuvinte...
Venea din Nord,
Venea din Rosmersholm —
Din patria lui Ibsen și Björnson,
De-acolo unde,-n loc de soare
Și căldură,
Înfrigații cer... Literatură...
Și m-a convins c-acolo-i mult mai bine
Decât în țara unde cresc smochine,
Curmale, portocale și lămâi,
Și din compartimentul meu de clasa I
M-am coborât ca un copil cuminte
Și m-am întors cu larna-n București...

O! Tu, sfătuitoarea mea de azi-nainte,
Ce mare ești,
Ce bună ești,
Ce caldă ești!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

STROFE PENTRU
FAPTELE DIVERSE
(1930)

ULTIMA ORĂ

lui Horia Furtună

La Circ...

Un accident banal —

Un acrobat,

Un salt mortal

Și...

Acrobatul nu s-a mai sculat...

Alămurile din orchestră au tăcut,

Iar clovniii din arenă au țipat...

Dar publicul din staluri n-a crezut

Că poate fi și-un accident adevărat

Și-a fluierat...

Zadarnic —

Mortul n-a mai înviat...

Păcat de el !...

Era un tânăr acrobat frumos,

Cu corpul tatuat de sus și până jos,

De care publicul se minuna,

Când îl vedea-ndoit ca un inel,

Sau când pe bara fixă se-nvârtea

Ca o morișcă de cafea

Cu balerina lângă el!...

Dar balerina nu-l iubea!...

Povestea lui?

Hm!...

— Nu sunt ce par a fi —

Povestea mea —

A mea,

A ta

Și-a altoral...

Același accident de circ, banal...

O zi «*relâche*»,

Și-apoi, la fel,

Cu-aceeași balerină lângă el,

Alt acrobat...

Alt salt mortal!...

MOARTEA PASAGERULUI

lui Perpersicius

Octombre-a zugrăvit pe cer,
Cu nori de-argint, de plumb și de oțel,
Tavanul unei cameri de hotel
În care s-a-mpușcat un pasager...

Miroase-a igrasie...
Din tavan,
Bucăți de tencuială-ncep să cadă
Octombre-și varsă ploaia rece-n stradă
Și pasageru-și spală rana în lighean...

În vârful unui plop, o cioară,
Sau poate pălăria neagră din cuier
A pasagerului ce-a vrut să moară,
Întrebă vântul:
— Cât mai e până la cer?...

— Ion Minulescu —

Și, după câteva minute de tăcere,
 Pornește-n zbor, din plopul desfrunzit,
 Spre cimitirul din apropiere...

.....
 Probabil pasagerul a murit!...

PASTEL PROFAN

lui Damian Stănoiu

Pălmuiți de vânturi
 Și scuipați de ploii,
 Sfinții de pe zidul mănăstirii
 Dezbrăcatu-s-au de-odăjdii
 Și-au rămas aproape goi,
 Ca Isus Cristos în clipa răstignirii...

În pridvorul mănăstirii e noroi
 (Fîindcă maicile nu umblă cu galoși),
 Și de-atâtea câmpenești cucernicii
 Sfinții par sătui...
 Și somnoroși,
 Cască-n ritmul Sfintei Liturghii...

Lângă zidul mănăstirii e-ngropat
 Un curtean ucis de Vodă, pentr-o jupâniță,
 Cam prin „una mie șase sute“ — leat —
 Când Muntenia era voievodat,
 Și curtenii toți, boieri de viță...

Restul peisajului:
 Urzici
 Pentru postul Paștilor, ce-ncepe mâine...
 Iar de la fereastra plină de zambile

— Nu sunt ce par a fi —

Albe,
Roze
Și liliachii,
Starița face morală unui câine,
Care persecută bieteles pisici
Și s-ascunde noaptea prin... chiliu...

AMIAZĂ RURALĂ

lui I. Al. Valjean

E cald
Și lacul pare o hartă de noroi...
E harta unei țări după război,
În care — dezgustat de-atâta murdărie —
S-a sinucis și ultimul broscoi,
Un biet școlar cu nota 3 la geografie...
Pe malul lacului,
Un bou,
O vacă,
Un vițel
Și-un taur
Recită *Testamentul nou*
Și poezia veche, din clasele primare:
„Viitor de aur
Țara noastră are!...”

Iar pe șoseaua comunală,
Cârciumarul,
Învățătorul,
Popa
Și notarul —
Cei mai de seamă gospodari din sat —
Se ceartă pe un scaun vacant de deputat.

— Ion Minulescu —

SEARĂ RURALĂ

lui Nichifor Crainic

Se uită soarele-napoi...
 O fi pierdut ceva,
 Sau, poate,
 Aşteaptă-n deal vreun car cu boi,
 Să-l plimbe şi prin alte sate
 Cu gospodari şi holde mai bogate?..

În sat la noi,
 Biserica, de veche ce era,
 În anul când a fost cutremur de pământ
 S-a prăbuşit cu turlele-n şosea,
 Şi-azi casele — atâta cât mai sunt —
 Par jucării
 Pentru copii,
 Iar plopii — coşuri negre de maşini
 Ce-au treierat
 Bucatele din sate
 Pentru străini...

Prin curţi,
 Găinile şi porcii s-au culcat,
 Femeile au pus de mămăligă,
 Iar oamenii s-au pus la sfat
 Cu popa ce-a sosit într-o cotigă
 De la oraş,
 Unde-a schimbat sedilele de caş
 Cu trei duzini de lumânări de ceară,
 Că-n cimitir la noi ca-n orice sat,
 Sunt îngropaţi şi trei flăcăi, morţi pentru
 Ţară.

— Nu sunt ce par a fi —

Dar unde-i soarele din deal?...
 Parcă-așteapta
 Pe cineva...
 Pesemne, că, gonit de lună,
 Și-a dat cu popa „noapte bună“
 Și-a scăpătat...

PLOAIE URBANĂ

lui Corneliu Moldovanu

Plouă!..
 În orașul nostru românesc
 Plouă așa cum știm cu toți că plouă —
 Plouă „gris“ ca-ntr-o estampă japoneză...

Pietonii pe trotuare se răresc,
 O trăsură cu un „Chrysler“ în viteză,
 Trec în sens invers
 Și se ciocnesc...
 Iar un popă cu sutana nouă
 Stă lipit de chioșcul de ziare,
 Ca un Crist de abanos într-o vitrină
 Plină
 Cu tot felul de obiecte rare...

Plouă...
 Și-n orașul nostru ploaia cântă,
 Cântă ca un fonograf stricat...
 De trei zile și trei nopți, neîncetat,
 Un tenor cu vocea falsă se frământă
 Și pe străzi,
 Și-n curte la palat...

— Ion Minulescu —

Un tramvai se-ntoarce de la gară,
 Și-n tramvaiul plin de pasageri
 Toată lumea cântă-n cor pe dinafară,
 Ce-a cântat și ieri,
 Și-alaltăieri...
 Plouă!...
 Și-n orașul nostru românesc,
 Bântuit de gripă și ftizie,
 Tinerii fumează și tușesc,
 Iar bătrânii dorm în veșnicie,
 Ca soluțiile puse-n... (paranteză)...

Plouă „gris“ ca-ntr-o estampă japoneză...

ACUARELĂ

Claudiei Millian

În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână
 Orășenii, pe trotuare,
 Merg ținându-se de mână,
 Și-n orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână,
 De sub vechile umbrele, ce suspină
 Și se-ndoaie,
 Umede de-atâta ploaie,
 Orășenii pe trotuare
 Par păpuși automate, date jos din galantare.

În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână
 Nu răsună pe trotuare
 Decât pașii celor care merg ținându-se de mână,
 Numărând
 În gând

— Nu sunt ce par a fi —

Cadența picăturilor de ploaie,
 Ce coboară din umbrele,
 Din burlane
 Și din cer
 Cu puterea unui ser
 Dătător de viață lentă,
 Monotonă,
 Inutilă
 Și absentă...

În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână
 Un bătrân și o bătrână —
 Două jucării stricate —
 Merg ținându-se de mână...

MARINĂ ESTIVALĂ

lui Victor Eftimiu

În port, nici un vapor,
 Și-n larg,
 Nici fum, nici pânză, nici catarg!...
 Din Orientul plin de soare,
 De flori, de fructe aromate
 Și de povești neterminate,
 Din Orientul plin de soare
 Și maladii molipsitoare
 N-a mai sosit în port, de-azi-noapte,
 Nimic —
 Nici flori, nici fructe coapte,
 Nici opium, nici tutun de pipă...
 Nici aspirină pentru gripă...

— Ion Minulescu —

În port e liniște,
 Și-n zare —
 Tot liniște (dar mult mai mare).
 În larg sirena nu mai țipă
 Și macaralele-au tăcut,
 Iar sus, pe dig, hamalii dorm,
 Duhnind a spirt și-a iodoform...
 Și portul parcă-a dispărut...
 Doar farurile — lumânări marine —
 Mai stau de veghe, nu știu pentru cine
 Și grave, ca niște Sibile
 Ce rătăcesc pe Euxin,
 Șopresc:
 „Trec zile după zile
 Și-Argonauții nu mai vin!...“

PASTEL BANAL

pictorului Nicu Dărăscu

Frecându-și pânțele de oțel fierbinte
 De cheiul rece, umed și murdar,
 Un *cargo-boat* norvegian
 Respiră sufocat și rar
 Ca un mamut antediluvian...

Ghicești c-ar vrea să plece iar
 Spre nordul noptilor polare,
 Să se-nfrățească la-ntâmplare
 Cu luciul primului ghețar...
 Dar negrele otgoane-l țin în frâu
 Și macaralele murdare

— Nu sunt ce par a fi —

Descarcă-n el vagoane-ntregi de grâu...
 Pe cheiul rece, umed și murdar
 Hamalii dorm ca grânele-n hambar,
 În timp ce mateloții beți, pe bord,
 Rânjesc cu pipele-ntre dinți
 Și plâng cu ochii-ntorși spre Nord,
 Când fumul pipelor fierbinți
 Trezesc pe rând în fiecare
 Aceeași veșnică-ntrebare:
 „În care fund opac de mare
 Vor acosta și ei pe veșnicie,
 Ca și mamuții problematici
 Din cărțile de geologie?...“

Și-n timp ce portul se topește-n soare,
 Un matelot își sparge pipa-n dinți
 Și... moare.

ELEGIE DOMESTICĂ

Mioriței

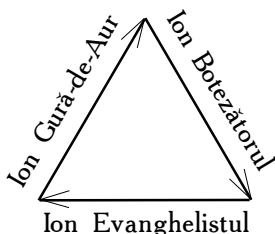
Tu, care-mi intri-n casă cu toamna fumurie,
 Cu ziua ce se duce
 Și noaptea ce-o să vie,
 În casa mea fii binevenită...

Iată-mi casa!

Întoarce doar butonul electric din perete
 Și-mpriete-nește-ți ochii cu tot ce poți vedea,
 Căci casa mea e-ntreagă, de-acum, și casa ta...
 Fii prietenă și soră cu *hall*-ul și terasa,

Cu treptele ce urcă sub rustice covoare
Spre sala de mâncare
Și-odaia de culcare,
Cu sfinții din icoane și morții din portrete,
Cu câinele, ce-ți linge manșonul de-astrahan,
Și cu pisica albă, ce toarce pe divan...

Oprește-ți apoi ochii pe frunzele de laur
În care se-ncadrează, sanctificând decorul,
Patronii mei — Triunghiul:

Iar pe comoda veche privește-i cum stau gata
Să-și părăsească parcă, de bucurie, rama,
Un domn cu ochii-albaștri și bucle brune:
Tata!...
Și-o doamnă cu ochi negri și bucle blonde:
Mama!...

Tu, care-mi intri-n casă cu toamna fumurie,
Cu basmele bunicii
Și „Faptele diverse“,
În casa mea fii binevenită,
Pentru mine
Și pentru-aceste chipuri, de praf și vremuri șterse,
Ce te privesc din rame cu-aceeași duiosie
Ca-n zilele când, toamna, soseam și eu cu tine.

— Nu sunt ce par a fi —

VESPERALĂ

lui Gala Galaction

Femeia care mi-a vorbit aseară
De constelații fixe
Și stele căzătoare
Avea figura lungă și verde ca o pară
Și ochii negri-galbeni ca un adânc de mare...

Femeia care mi-a vorbit aseară
De lucruri mici și fără importanță
Avea în glas căldura soarelui de vară
Și-n gând accentuate propuneri de-alianță...

Femeia care mi-a vorbit aseară
Avea idei frumoase, dar bizare...
Spunea că „plopul fără soț“ sunt vorbe de ocară,
Și toți Luceferii din cărți sunt stele căzătoare...

Femeia care mi-a vorbit aseară
(Și care-o să-mi vorbească viața toată)
A fost o dată Mamă,
Dar a rămas Fecioară...
Și Fiul ei nici astăzi n-are Tată!...

RÂNDURI PENTRU SULAMITA

lui Benjamin Fundoianu

Sulamita, Sulamita!...
Regele-nțelept cinstit-a
Trupul tău cu pofta lui...
Și-n pământul Canaan,

Ca o floare parfumată de gutui
Lângă trunciul unui cedru din Liban,
Regele-nțelept voit-a
Să-ți închine Sulamita,
Și Coroana,
Și viața,
Și divina-i Palestină,
Căci amanta pentru rege
E mai mult ca o Regină!...

Dar tu minte n-ai avut...
Și când regele te-a vrut,
Din palatul lui cu-o sută de odăi
Și de terase
Ai fugit pe Galaad,
Să-i paști caprele râioase,
Și din stelele ce cad
Să-ți faci vise mincinoase
Sub umbrela unui brad...

Lăudatu-te-au Profeții
Și-nțeleptul Solomon,
Ca pe macii din Șaron,
Ca pe crinii din Șenir,
Ca pe grâul din Sulem...
Dar din laudele toate
N-ai cules decât scaieții
Și fatidicul blestem
Să nu-i poți fi nici amantă,
Nici nevastă...

Iată ce-a fost scris la lege!

— Nu sunt ce par a fi —

Sulamita, Sulamita,
Pentru ce-ai fugit de Rege
Și-ai fost proastă?...

ROMANȚA EI

Je suis la femme, on me connaît

JULES LAFORGUE

Când vei vedea-ntre geamuri, la fereastră,
O cupă de cristal,
Și-n cupa de cristal, o floare-albastră —
Simbolul unui *rendez-vous* banal —
Oricine-ai fi, să intri fără teamă,
Căci gura mea te-așteaptă
Și trupul meu te cheamă!...

Necunoscut, sau prieten vechi,
Nu-mi pasă!...
Oricine-ai fi, tu poți intra oricând la mine-n casă,
Căci casa mea e casa tuturoră,
E madrepolul magic de mărgean
Spre care năvile-și indreaptă prora,
Să-și caute-adăpost în plin ocean...

Și-așa cum sunt —
Femeie sau fecioară,
Plebeie anonimă sau regină —
Eu te primesc cu-aceeași simpatie
Și-oricine-ai fi,
Al meu ești pe vecie!

.....
Bine-ai venit, preludiu de chitară!...
Bine-ai venit, final de mandolină!...

— Ion Minulescu —

CÂNTEC MEDIOCRU

lui Al. T. Stamatiad

Toamna a trecut pe lângă mine
 (Strada era plină de femei),
 Toamna a trecut pe lângă mine
 Și m-a luat de braț fără rușine
 Ca să-i fiu întreaga noapte-al ei.

M-a târât apoi într-o grădină
 (Pomii galbeni, cerul cenușiu),
 M-a târât apoi într-o grădină,
 Și-n grădina plină de rugină
 M-a culcat în iarbă ca-n sicriu.

Și mi-a zis: Închide ochii bine
 (Somn ușor de-acuma, dragul meu);
 Și mi-a zis: Închide ochii bine,
 Și m-a sărutat fără rușine ;
 Și mi-a zis: De-acuma ești al meu!

NIHIL

lui Scarlat Froda

Ascultă...
 Nisipul aleii
 Trosnește ca focul din vatră,
 Și treptele scării de piatră
 Sărută pantofii femeii
 Ce bate grăbită la poartă
 Cu degete-absente de statuie spartă...

— Nu sunt ce par a fi —

Privește!...
 Tăcerea coboară-n spirale
 Rotunde și-ovale,
 Ca niște confeti de-aceeași culoare...
 Aleea-i o stradă cu două canale
 În loc de trotuare,
 Castanii par mături proptite de zid,
 Iar scara de piatră (în loc să se urce)
 Coboară cu treptele-n vid...

Privește și-ascultă —
 Ce liniște goală...
 Solemnă...
 Și mută!...

.....
 Deșteaptă-te, frate, și nu mai visa,
 C-afară nu-i nimeni —
 Nimic din ce-ai vrea
 O dată măcar să mai fie...
 E numai femeia din fotografie,
 O mapă cu „lied!-uri“ de Grieg pe pian
 Și fumul ce urcă din pipă-n tavan...

ÎMPĂCARE POSTUMĂ

Olguței Crușevan

Deschide-mi poarta inimii pictată
 Cu *vermillon* și-albastru de cobalt,
 Și intră — fericită-nvingătoare —
 În minuscula-mi „sală de-așteptare“
 Pe-a cărei pardoseală-mpestrită
 Cu plăci hexagonale de bazalt

— Ion Minulescu —

Șopârlele versifică la soare
Și viperele-nvață geometria...

E tot ce mi-a rămas din măreția
Și nebunia fastului regesc
Cu care-aș fi-ncercat să te iubesc!..

Alhambra-i azi o cârciumă banală,
Veneția, o lamă de cuțit,
Canossa, o iluzie papală,
Și Muntele Măslinilor, un mit...

Alege-ți, dar, tu singură trofeul
Ce te-ar putea despăgubi de morții
Căzuți în fața porții...
Împodobeste-ți apoi gineceul
Cu zâmbete și plante otrăvite,
Și-n drumul nostru-aproape pe sfârșite
Dă-mi cel puțin speranța efemeră
Că-ntr-un apropiat istoric zori de ziuă
Buna Clio
Ne va-mpăca definitiv sub piatra
Aceluiași mausoleu meschin —
Eu, lopătar pe ultima-ți galeră,
Tu, parodia mării Cleopatra!..

ECHINOX DE TOAMNĂ

Ascultă, Doamnă!..
Ascultă glasul echinoxului de toamnă,
Ce aiurează-n vârful unui plop
Strident,
Dar înțelept ca un Esop...

— Nu sunt ce par a fi —

În locul veveriței de-astă-vară,
Pe care pădurarul vrea s-o-mpuște
(Fiindcă-ncercase să te muște),
Pe-aceeași cracă stă acum o cioară!...

E simbolul idilelor defuncte —
Idilele de vară (la munte sau la mare).
Un scriitor,
O cetitoare,
O strângere de mână,
Un „ah!”,
O sărutare...
Și-n urmă: puncte, puncte, puncte...

E tot ce-a mai rămas din noi —
Din păpădia
Iubirii noastre scurte de-astă vară:
Un plop pe malul Oltului,
O cioară
Și-un glas ce pastișează veșnicia!...

Ascultă-l înc-o dată, Doamnă...
E glasul echinoxului de toamnă...

PLASTICĂ MEDIEVALĂ

Plouase...
Și șoseaua-n vale
Încercuia ca un inel
Donjonul vechiului castel,
Împodobit cu sfinți de piatră,
Cu seniori și cu vasali,

— Ion Minulescu —

Cu cerbi gonîți de câini ce latră
 Și-ntregul fast al vieții feudale
 Cu castelanii ei medievali...

Deși ne cunoașteam de-atâția ani,
 Noi, totuși, parcă nu ne cunoașteam.
 Ca ne priveam (nu știu de ce) cu ochi dușmani...

Dar în donjonul vechiului castel
 În care ne urcasem numai noi,
 Fantoma unui cavaler în zale de oțel
 Ne-a strâns deodată-n brațe pe-amândoi,
 Și-un zgomot de metal ne-a deșteptat
 Exact în clipa când ne sărutam
 (Ca-ntr-un tablou)
 În rama ferestrei fără geam,
 Dar cu zăbrele strâmbe și vechi de fier forjat.

Azi plouă iar la Bran...
 Ce zici?...
 Nu vrei să revedem șoseaua udă,
 Donjonul cu ferestre mici
 Și cavaleru-n zale de oțel
 Ce-așteaptă dornic să ne mai audă
 Bătând în poarta vechiului castel?...

PIANISSIMO

lui Anton Bibescu...

S-a-nserat...
 Nu se mai vede pe covoare
 Nici o floare...
 În bogatele-ți inele

— *Nu sunt ce par a fi* —

Nu mai suferă — vasal —
Nici un suflet mineral,
Nici un gest de mâini rebele
Nu mai turbură-nserarea
Ce-ascunde-ntre perdele
Sugrumându-și respirația
Pe tablouri,
Pe icoane,
Pe oglindă,
Pe sofa
Și pe roșia lalea,
Încrustată,
Ca o pată
De amurg, pe gura ta...

Între noi și restul lumii
S-a lăsat ca o cortină
Agonia unei dâre de lumină...
Hai să punem capăt glumei
Și, sub brațele troiței oltenești de la
Corcova,
Hai să ne iubim în cinstea
Lui Giacomo Casanova!...

S-a-nserat...
Nu se mai vede pe covoare
Nici o floare...

— Ion Minulescu —

ROMANȚĂ FĂRĂ ECOU

lui Theodor Solacolu

Iubire, bibelou de porțelan,
 Obiect cu existența efemeră,
 Te regăsesc pe-aceeași etajeră
 Pe care te-am lăsat acum un an...

Îți mulțumesc!
 Dar cum?... Ce s-a-ntâmpat?...
 Ce suflet caritabil te-a păstrat
 În lipsa mea,
 În lipsa ei,
 În lipsa noastră?...
 Ce demon alb,
 Ce pasăre albastră
 Ți-a stat de veghe-atâta timp
 Și te-a-ngrijit
 De nu te-ai spart
 Și nu te-ai prăfuit?...

Iubire, bibelou de porțelan,
 Obiect de preț cu smalțul nepătat,
 Rămâi pe loc acolo unde ești...
 Să nu te miști...
 Și dacă ne iubești —
 O!... dacă ne iubești cu-adevărat —
 Așteaptă-ne la fel încă un an...
 Un an măcar...
 Atât...
 Un singur an...
 Iubire, bibelou de porțelan!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

STROFE PENTRU
MINE SINGUR
(1930)

REGĂSIRE POSTUMĂ

lui Liviu Rebreanu

Cohorta amintirilor rebele
 A poposit în fața casei mele —
 Și-n poarta casei mele a bătut
 Un tânăr blond, cu sulită și scut...

De teama amintirilor rebele
 M-am hotărât să mă cobor în mine —
 Să-l regăsesc pe cel ce-am vrut să fiu
 Și mortul să-ntregească pe cel viu...

Și-am coborât...
 Dar m-am găsit străin
 Ca-ntr-un cavou de templu bizantin
 Cu funerare vase de argilă
 Și zidurile umede și pline
 De sfinte și fecioare bizantine,
 Ce mă priveau cu dragoste și milă
 Cum mă cobor tot mai adânc în mine,
 Tot mai străin de cel ce-am vrut să fiu...

Pe lepezile umede, sfințite
 De lacrimile plânse pentru mine,
 Sandalele-mi profane răsunau
 Ca niște sărutări înăbușite
 Și frescurile, mute, suspinau
 Ca-n clipa despărțirilor grăbite —

— Nu sunt ce par a fi —

Și frescurile mute, bizantine,
Păreau pictate și-ncrustate-n mine!..

Un tânăr blond, cu suliță și scut,
La poarta casei mele s-a oprit
Și-n poarta casei mele a bătut,
Ca un strigoii în poarta mănăstirii
În care toți călugării-au murit...

.....
Ce dureroasă-i clipa regăsirii
Cu cel ucis de propriul tău cuțit!..

PE HARTA EUROPEI

lui Aristide Blank

Azi-noapte-am stat de vorbă cu plopii
Și cu vântul!..

Mă cunoștea și vântul,
Mă cunoșteau și plopii —
Mă cunoșteau din vremea
Când colindam pământul
Cu gândul
Și cu ochii pe harta Europei.

Și mi-am adus aminte de nopțile de vară
Când o porneam de-acasă;
Abia ieșit pe poartă,
Mă și vedeam departe, prin nu mai știu ce țară...
Dar mă trezeam spre ziuă cu ochii tot pe hartă.

Și mi-am adus aminte de ce-aș fi vrut să fiu —
Un plop ce se ridică spre cer

— Ion Minulescu —

Și-un vânt grăbit,
 Ce-nconjură pământul mereu..
 Și-ntr-un târziu,
 M-am căutat pe hartă, dar nu m-am mai găsit.

SPOVEDANIE

lui Paul Zarișopol

Nu beau,
 Nu cânt
 Și nu iubesc!..

Sunt ca un vechi răboj de lemn,
 Pe care-ncep să-mi recitesc
 Înfrângerile-n sens invers,
 Că-n suflet, fiecare semn
 De pe răboj se schimbă-n vers...

Privesc pe cei ce trec mereu
 Pe jos, pe sus, pe străzi, prin gări —
 Botezuri, nunți și-nmormântări,
 Și parcă-n fiecare grup
 Obiectul principal sunt Eu,
 Ca aurul lichid din stup..
 Și mă revăd așa cum ieri,
 Și patruzeci de ani în șir,
 Schimbam cireșii-n palmieri,
 Pe tata mare-n „Uncle Sam“
 Și Oltul în Gaudalquivir...

Pe când iubeam,
 Cântam
 Și beam!..

— Nu sunt ce par a fi —

SOLILOCUL NEBUNULUI

lui Tudor Arghezi

Aș vrea să-mi sparg vitrina cu minciuni
 Și-nchis apoi în rafturile goale,
 Solemn ca-ntr-un ospiciu de nebuni
 Să-mi fac bilanțul boalei ancestrale.

Falit, timid, umil și resemnat,
 Aș vrea să mă cunosc întâi pe mine,
 Și vechiul sfat al bunului Socrate
 Să-l scriu pe geamul noilor vitrine.

Și-așa, stăpân pe tot ce este-al meu,
 Aș vrea să mă desfac de orice vină,
 Să-mi pot expune-n For și-n Coliseu
 Întreaga mea origine divină...

Aș vrea să ies din geometria-n spațiu
 A zâmbetelor binevoitoare
 Și-n „mediocritatea“ lui Horațiu
 Să intru-nvingător pe poarta mare.

Femeii ce-mi va spune „te iubesc“
 Aș vrea să-i smulg cuvintele din gură
 Și buzele cărnoase să-i strivesc
 Cu dinții mei de plug prin arătură...

Iar pașilor ce-mi plictisesc timpanul
 Aș vrea să nu le mai aud cadența
 Decât în clipa-n care căpitanul
 Va comanda matrozilor *Partenza*.

— Ion Minulescu —

Cu gândul și cu ochii-nfiți în largul
 Poemei ce-și întârzie sfârșitul
 Aș vrea să fiu totuna cu catargul,
 Ce sfâșie în două înfinitul,

Și-n timp ce pentru semenii din turmă
 Va-ncepe să lucreze-adânc lopata,
 Aș vrea — plecat din țară fără urmă —
 Să putrezesc pe Rio de la Plata!...

SCRISOARE

lui Alex. Mavrodi

Mă-ntrebi ce fac?...
 Ce vrei să fac
 Mai mult decât s-aștept... să tac...
 Să casc... să dorm și... să visez
 Pe fondul roz al unei vechi Ghiordez,
 Pe care câteodată șade
 Și blonda mea Scheherazade...

Fac ce-am făcut și ieri
 Și totdeauna —
 Mă bat cu vântul și mă cert cu luna...
 Din când în când mă urc pe deal, spre soare,
 Să mă-ntregesc cu globul lui fierbinte —
 O veche și unică sărbătoare
 Ce-o prăznuiesc de patruzeci de ani...
 Cu Oltul, însă, nu mai stau de vorbă,
 Că-i monoton și mărginit la minte,
 Și nu știe să curgă decât spre Drăgășani...

— Nu sunt ce par a fi —

Fac pe Narcis în apa din fântână,
 Sărut pe Maica Domnului de pe troiță,
 Pe Sfântul Petre-l duc spre cimitir de mână
 Citesc pe Jules Laforgue
 Și pe Arthur Rimbaud,
 Iar când îmi iese-n cale Domnul Niță —
 Învățător și... cârciumar și... deputat...
 Mă-nchin umil în fața Cristosului din sat,
 Îl scuipe în frunte
 Și îi dau cu „Huol!“...
 Și-așa răzbun și pe Laforgue
 Și pe Rimbaud...

Iar când se face noapte și tăcere,
 Când boii dorm pe burtă
 Și oamenii pe spate,
 Mă fragmentez în pietre nestemate
 Și porcilor mă dau să mă digere...

PARTENZA

lui Constantin Brâncuși

Partenza!...
 Mă cheamă tangenta
 Vieții multiple, trăită-n beția
 Și-n visele roze și verzi de hașiș...
 Mă cheamă bizara, prelunga și lentă
 Minciună-a vieții trăită-n decorul
 Haotic al clipei când cu-ochii închiși
 Aplauzi actorii,
 Ucizi autorul,

Bisezi nebunia
Și-n ultimul stadiu de metamorfoză,
Cu ultima doză
Începi agonia!...

Partenza!
Mă cheamă portretul
Femeii absente, cu ochii topiți
În două elipse concave de smoală...
Mă cheamă parfumul ocult și magnetul
Mulatrelor blonde cu dinți poleiți,
Cu unghii vopsite — albastre și roze —
Și-n clipa supremă, cu gesturi și poze
De convalescente sătule de boală!...

Partenza!...
Mă cheamă oceanul
Și glasul sirenei ce-anunță plecarea
Spre sudul fantastic al „Fetei morgane“,
Mă cheamă suprema-nfrățire cu anul,
Cu luna, cu ziua, cu ora, cu clipa
Când gestul fatidic sfârșește risipa
Aromelor calde de ceai și banane ;
Când Yama ne șterge din Wansa prezența...
Mă cheamă-nserarea eternă —
Uitarea!...
Mă cheamă supremul adio!...
Partenza!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

STROFE PENTRU
CEL DE SUS

(1930)

Lui I.G. Duca

RUGĂ PENTRU DUMINICA FLORIILOR

Dezleagă-mă, Părinte, de ce-am jurat să fiu
 Și iartă-mă că-n viață n-am fost decât ce sunt —
 Un cântec prea devreme, sau poate prea târziu,
 Un ropot scurt de ploaie
 Și-un mic vârtej de vânt...

Dezleagă-mă de vina de-a fi-ncercat să fac
 Granit din cărămidă
 Și, bronz din balingar,
 Colan de pietre scumpe din sâmburi de dovleac
 Și-un Pegas cu-aripi duble din clasicul măgar...

Și iartă-mă că-n viață n-am fost decât așa
 Cum te-am văzut pe tine —
 C-așa credeam că-i bine!..
 Dar azi, când văd că-i altfel de cum am vrut să fie,
 Stropește-mi ochii, Doamne, cu stropi de apă vie,
 Retează-mi mâna dreaptă
 Și pune-mi strajă gurii,
 Alungă-mi nebunia din scoarțele *Scripturii*
 Și-apoi desprinde-mi chipul de pe icoana Ta
 Și fă să uit c-odată am fost și eu ca Tine!..

— Nu sunt ce par a fi —

RUGĂ PENTRU ZIUĂ SCHIMBĂRII LA FAȚĂ

Doamne!..
Lasă-mă să stau de vorbă cu Tine,
Nu fi Tată vitreg cu copilul Tău,
Care n-a făcut în viață decât bine
Și n-a fost plătit în schimb decât cu rău...

Lasă-mă să-Ți spun că nu se poate
Să rămâi mereu așa cum ești,
Când puterea Ta se-ntinde peste toate
Și când toate sunt așa precum voiești...

Lasă-mă să-Ți spun c-alcătuirea
Celor ce le crezi fără prihană
A-nceput să răzvrătească omenirea,
Dornică de-o viață mai umană...

Fă să fie-așa precum se spune
C-ai fi vrut să fii cu lumea toată —
Rău cu cele rele,
Bun cu cele bune —
Fii măcar acum ce n-ai fost niciodată...

Fă să fie bine pentru bine
Și, la fel, frumos pentru frumos
Și să fim și noi la fel cu Tine —
Cel de Sus la fel cu cei de jos.

— Ion Minulescu —

RUGĂ PENTRU ZIUA MEA ONOMASTICĂ

Mă caut și nu mă găsesc!..

Mă caut în vechiul ogor strămoșesc —
 În grâu, în porumb și-n secară,
 În apa fântânii cu ghizduri de piatră
 Și-n focul din casă
 Și-n gloata de-afară,
 Și-n toți răposații ce-n mine trăiesc
 Mă caut zadarnic...

Zadarnic mă caut, că nu mă găsesc!..

Când vântul se ceartă cu plopii pe drum
 Și drumul trosnește sub pașii greoi,
 Mă caut și-n larma vieții de-acum,
 Și-n pacea vieții de-apoi..

Când ziua se-ngână cu noaptea pe lac,
 Mă caut în iarba de leac,
 În Steaua polară, ce poartă noroc,
 În bobi
 Și-n ghioc...
 Mă caut și-n vechiul ceaslov bătrânesc
 Cu slovele șterse...
 Dar nu mă gândesc.

Zădarnic mă caut, că nu mă gândesc...
 Părinte!..
 Ce vină mă face s-alerg
 Cu gândul și fapta spre morții de ieri,
 Că urmele mele din lume se șterg

— Nu sunt ce par a fi —

Și nu mă găsesc nicăieri?...
Ce vină mă face să nu mă găsesc
Când tot mai trăiesc?...

RUGĂ PENTRU IERTAREA PĂCATELOR

Știi că-s vinovat, Părinte...
Știu că vina mea e mare —
Vină fără de iertare;
Că-mi bat joc de cele sfinte
Și nesocotesc *Scriptura*
Când păcătuiesc de-a rândul
Și cu fapta,
Și cu gândul,
Și cu ochii,
Și cu gura...

Știu că-s vinovat, Părinte...
Dar cu mult mai vinovat
Este-acela care minte!...

Eu nu mint —
Eu sunt ca Tine!...
Nu știu dacă-i rău sau bine,
Dar nu cer să fiu iertat,
Fiindcă Tu trăiești în mine —
Și cum Tu faci numai bine,
Ce fac eu la fel cu Tine
Nu-i păcat...

RUGĂ PENTRU ULTIMA RUGĂ

Dă-mi Doamne, binecuvântarea Ta,
 Să pot intra-n Ierusalim și eu, cândva,
 Ca și Cristos, călare pe măgar,
 În in florita lună-a lui florar!...

Dă-mi bucuria să mă văd trădat
 Ca fiul Tău —
 De Iuda sărutat —
 Și, ca să-mi pot îndepărta sfiala,
 Dă-mi buzele Mariei din Magdala...

Cum nu sunt decât scribul cărturar,
 Dă-mi, Doamne, spor la minte —
 Nu lipsă la cântar...
 Ia-mi inima și-aruncă-mi-o la câini,
 Și-n locul ei dă-mi patru ochi
 Și zece mâini...

Dă-mi zborul rândunicii peste mări,
 Să-mi ducă scrisul dincolo de zări,
 Și-n ciocnetul de cupe —
 La beție —
 Dă-mi darul să schimb vinu-n apă vie.
 Dă-mi învierea morților din mine
 Să-mi pot lega viața, prin ea, numai de Tine —
 Nu să-mi reneg stăpânul, ca Petre-n sărbători,
 Când va cânta-n ogradă cocoșul de trei ori.

Iar dac-o fi să mor și eu, ucis
 De cei care n-au înțeles încă ce-am scris,
 Dă-mi, Doamne, binecuvântarea Ta,
 Să pot muri, ca și Cristos, pe Golgota!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

NU SUNT CE PAR
A FI...

(1936)

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Mie

N-am fost nici ieri,
 Nu sunt nici azi,
 Și nu voi fi,
 Cu-atât mai mult, nici mâine, după moarte,
 Nimic din ce vor crede poate
 Cei câțiva cititori de carte —
 Naivii care-mi vor citi
 Volumele numai pe jumătate...
 Volumele-mi de versuri, cumpărate
 Împrumutate,
 Sau furate!...

N-am fost așa precum se spune
 Și nu sunt nici așa cum sunt —
 Nu sunt nici foc,
 Nici ploaie
 Și nici vânt!...
 Nu sunt nimic din ce-aș putea fi pe pământ...
 Nu sunt decât un strop de vorbe bune,
 Ce-aștept un cititor cinstit să mă răzbune
 Și să m-arate lumii cine sunt!...
 N-am vrut să fiu volumul ideal
 Cu sute de ediții repetate —
 Volumul voluptăților mărunte,
 Cu titlul gras,

— Nu sunt ce par a fi —

Multiplu
 Și greoi —
 Un titlu cât o listă de bucate,
 Iar filele cu text aproape goale,
 Ca dictatorii, fără osanale,
 Ca boul Apis, fără pată-n frunte,
 Ca Grigorescu, fără „car cu boi“,
 Sau ca Mihai Viteazul, fără call!...

Sunt un volum ce n-are titlu încă,
 Deși există-n mine tipărit —
 Volum unic, ce trebuie citit
 Rând după rând
 Și tot așa, la fel,
 De la-nceput și până la sfârșit —
 Până se va-nțelege ce daltă de oțel
 Va trebui să-mi sape titlu-n stâncă
 Atunci când titlul meu va fi găsit!...

POVESTEA MEA ȘI A LOR

lui Mihai Cruceanu

Mă-ntreb:
 Cel care-am fost cândva
 Tot eu sunt și-azi?...
 Sau sunt altcineva?...
 Confrații mei — e drept — nu bănuiesc
 Că sunt și morți rebeli care trăiesc!
 Dovadă eu —
 Eu, care-am fost ucis
 De către cei care, citind ce-am scris,

— Ion Minulescu —

M-au ponegrit
 Și m-au scuipat,
 Apoi cu toți m-au pastișat...
 Iar când n-au mai avut ce-mi face,
 Mi-au presărat în pat un pumn de ace —
 Convinși c-am să mă-nțep în ele
 Și-am să mor!..
 Dar eu le-am dat cu tifla tuturor...
 Și azi — deși înmormântat de ei
 De viu —
 Continuu să trăiesc, ba chiar să scriu...
 În timp ce criminalii mei confrăți
 Trăiesc din semne de-ntrebare
 Și putrzesc ne'nmormântați...

RÂNDURI PENTRU CARTE

lui Ion Marin Sadoveanu

Carte —
 Sora mea cea bună,
 Din ce sfântă-mpreunare
 Te treziși la mine-n casă
 Într-o noapte fără lună,
 Când,
 Cu coatele pe masă,
 Obsedat de-același veșnic
 Și suspect semn de-ntrebare
 M-afundam în întuneric,
 Ca un muc de lumânare
 Într-un sfeșnic?...

Carte —
Sora mea-nțeleaptă
Și cuminte,
Spune-mi, cine
Mă sorti frate cu tine
Într-o noapte fără lună,
Când —
Pe-aceeași cale dreaptă —
Ne trezirăm împreună,
Mână-n mână,
Ca-ntr-un raft de librărie
Unde numai dracul știe
Ce te-așteaptă?...

Carte —
Soră de beție,
De extaz
Și nebunie —
Magică bijuterie
De cuvinte
Și imagini
Mâzgălite pe hârtie
Cine te-mbrânci spre mine
Să te vinzi fără rușine,
Ca femeile pe bani?..
Carte dragă,
Nu știai
Că — oricine-ai fi —
Tu n-ai
Decât trei sute de... pagini
Iar eu,
Trei sute de... ani?...

— Ion Minulescu —

OLANDEZUL ZBURĂTOR

comandorului Eugen Tăutu

În portul alb, în care-am ancorat,
 Nici un pilot nu știe cine sunt,
 Nici câte vieți întregi am navigat
 Neîncetat,
 Scuipat de ploi
 Și palmuit de vânt...
 Dar cine-anume sunt cu-adevărat
 Nu știu nici eu...
 Nu știu decât că sunt un matelot,
 Și-atâta tot...
 Și-același matelot voi fi mereu!..

Sunt matelotul blestemat —
 Un lup-de-mare derbedeu,
 Bețiv,
 Suspect
 Și mincinos,
 Cu capul gol,
 Cu trupul dezmembrat
 Și sufletul întors pe dos —
 Un matelot ursit, când m-am născut,
 Să n-am în viața mea — drept scut —
 Decât un fals permis de drum,
 Cu care rățăcesc și-acum
 Pe toate mările de pe pământ!..

Și-așa cum sunt —
 Nu sunt decât un „Uite-l... nu e!”
 Sunt spectrul omului bătut în cuie...

— Nu sunt ce par a fi —

Sunt musafirul nepoftit,
 Ce-abia sosit,
 Pornesc din nou
 Cu-aceeași veche faimă de erou,
 Lăsând în fiecare port
 Câte un mort
 Și-același veșnic cobitor ecou...
 Sunt spaima celor care nu mă vor
 Și cel mai bun tovarăș de drum al morților...

 Sunt Olandezul zburător!...

RÂNDURI PENTRU ÎNTREGIREA MEA

lui Al. Rosetti

Azi-noapte-am încercat să mă-ntregesc
 Cu focurile globului ceresc!...
 Dar teama de-a rămâne tot ce sunt
 A sugrumat în mine orice-avânt —
 Și-azi-noapte n-am putut schimba nimic
 Din existența mea de mozaic!...

Azi-noapte-am fost invins —
 E-adevărat!...
 Învingul, însă, n-a capitulat!...
 Dar cum mi-am pus în gând să mă-ntregesc,
 Întâmpl-se orice s-ar întâmpla,
 La noapte —
 Cea din urmă noapte-a mea —
 Voi fi eroul unui „fapt divers“ banal,
 De care numele-am să-mi leg,

— Ion Minulescu —

Ca și defunctul meu coleg,
Sărmanul Gérard de Nerval...

Și-atunci,
Din trupul spânzurat
De felinar
Se va-nălța un crin imaculat,
Și Duhul Sfânt va cobori-n pahar...

Iar spectrul celui care-am fost ce sunt
Se va lipi pe cer, în chip de Stea,
Și-n locul meu nu va rămâne, pe pământ,
Decât mormântul agresiv
Și textul comemorativ,
Cu care viitorii cărturari
Vor proslăvi-ntregirea mea
Ca și-ntregirea României Mari,
Pe Arcul de Triumf, de la... Șosea!...

SPOVEDANIE

lui Istrate Micescu

Mă doare amintirea tinereții
Când fetele de-o vârstă cu băieții,
Deși păreau doar niște banale jucării —
Păpuși de sexe diferite —
Simțind imboldul unor demonice ispite,
Puneau la cale pentru viitor
Romanticele lor căsătorii —
Uzine pentru fabricat copii —
Secret furat de la părinții lor!...

Mă doare tinerețea mea de ieri,
Cu rustica și vesela Trivale
Și cu „grădina publică“ din vale,
Prin care zborul primei rândunici
Vestea sosirea altei primăveri,
Și cu aceleași porții de duble neplăceri,
Când luam dacapo școala,
Cu jocul de arși
Și cura medicală, cu zeamă de urzici,
Și când același dascăl, bețiv și bâlbâit,
Ne spiona, pitit după uluci,
Iar când îl dam de gol că l-am descoperit,
Ne pedepsea-n genunchi, pe coji de nucil...

Mă doare tot ce-a fost
Și nu mai este...
Mă doare Cosânzeana din poveste,
Furată și ascunsă de un Smeu,
Cu care Făt-Frumos —
Adică Eu —
Mă războiam până făceam din el
O mână
De țărână,
Ca-n urmă, dezrobita mea stăpână,
În locul tradiționalului inel,
Să-mi dea un „rende-vous“ cu taxă, la... hotel!..

Mă doare tot ce-a fost
Și tot ce știu
Că va rămâne veșnic după mine.
Mă dor multașteptatele-agonii,
Privighetorile închise-n colivii,

— Ion Minulescu —

Romanțele cântate prea târziu
 De-admiratoarele ce mi-au rămas străine,
 Și cupele de aur, închinat
 Cu aceeași veche ură
 Și nouă răutate,
 În cinstea sexului frumos —
 Un pisc de munte scorburos,
 Pe care-l urci de sus în jos,
 Când faci pe alpinistul caraghios —
 Un alpinist îndrăgostit
 De cel mai circumflex accent din Infinit!...

Mă doare tot ce-am spus —
 Deși n-am vrut
 Să spun nimic mai mult decât atât —
 Mă doare lenevia cu care m-am născut,
 Grăbita lăcomie a primului sărut
 Și prețul precupeței cu care mi-a vândut
 Faimoasa „Pasăre albastră“
 Ce-avea să-mi țină de urât!...

RÂNDURI PENTRU CREDINȚA MEA

lui Eustațiu Măciucescu

Mă-ntreb, ce s-a putut schimba
 În mine
 Și-n credința mea,
 În care știu că n-am schimbat nimic,
 Nici chiar mândria mea de ucenic,
 Pe care și-azi mi-o mai gășesc
 În cele câteva volume

În care n-am scris decât glume,
De teamă să nu-mbătrânesc!...

Mă-ntreb și nu pot să-mi răspund
De ce-n credința mea m-afund
Ca luna-n fundul unui lac,
Când lacul nu-i decât minciuna
Cu care ne-amăgește luna
Și stelele, când se prefac
În licurici —
Gângăanii mici —
Pe care noi
Când încercăm, din lac, să-i prindem,
Zadarnic mâinile ne-ntindem
Că nu găsim în lac decât... noroii...
Și totuși...
S-a schimbat ceva
Și-n mine,
Și-n credința mea!...
Dar ce anume s-a schimbat
N-a fost chiar schimb adevărat!...
Nu s-a putut schimba decât
Minciuna unui vis urât,
Căci, dacă lacul și cu luna
Rămân, la fel, întotdeauna,
La fel, nu ne-am putut schimba
Nici eu,
Nici ea, — credința mea!...

RÂNDURI PENTRU UN NECREDINCIOS

lui Șerban Cioculescu

Hai, vino!...

Vino mai curând, să vezi
Minunea-n care numai tu nu crezi ;
Să vezi cum cerul vesel se coboară
Și muntele-ncruntat cum se ridică,
Să prindă cea din urmă zi de vară
Cu cel din urmă zbor de rândunică...

Hai, vino!...

Vino mai curând, s-ascuți
Nemulțumirea celor mici și mulți,
Că vara n-a ținut decât trei luni,
Și-n viața unui an trei luni nu sunt
Decât exact trei străchini de pământ
Cu hrană pentru nouă guri de căpcăuni!...

Hai, vino!...

Vino mai curând, să-nveți
Secretul măscăricilor-poeti...
Să-nveți să mori când nu știi să trăiești
Și să trăiești abia după ce mori,
Iar după moartea ta să te-ntregești
Cu restul celorlalți nemuritorii!...

Hai, vino!...

Vino mai curând, să simți
Cum sună-o ploaie din monezi cu zimți
În punga goală-a unui biet ateu...
Și, travestit în cel ce-ai vrut să fii,

— Nu sunt ce par a fi —

Să-l poți cinsti, cu-o halbă, pe bunul Dumnezeu!
 Hai, vinol!
 Vino mai curând!
 Nu vii?!

ÎN AȘTEPTARE

Nu știu ce s-a schimbat în mine,
 Dar simt că s-a schimbat ceva —
 Ceva, la fel, ca după-o boală grea,
 Când parcă simți că-ți este mult mai bine!...

Am fost cândva bolnav cu-adevărat?..
 Sau boala mea n-a fost decât
 Coșmarul unui vis urât
 Din care-abia acum m-am deșteptat?..

Nu știu ce-a fost, și nici n-aș vrea
 Să știu mai mult decât mi-e dat să știu —
 Când, mai curând, sau, poate, mai târziu,
 Același „fapt divers“ se va-ntâmpla...

N-aștept decât o zi din calendar,
 Când Dumnezeu are să-mi facă semn
 Că pot intra-n Ierusalim, solemn
 Ca și Cristos, călare pe măgar!...

— Ion Minulescu —

ROMANȚĂ NEGATIVĂ

N-a fost nimic din ce-a putut să fie,
 Și ce-a putut să fie s-a sfârșit...
 N-a fost decât o scurtă nebunie
 Ce-a-nsângerat o lamă, lucioasă, de cuțit!..

N-am fost decât doi călători cu trenul,
 Ce ne-am urcat în tren fără tichete
 Și fără nici un alt bagaj decât refrenul
 Semnalului de-alarmă din perete!..

Dar n-am putut călători-mpreună...
 Și fiecare-am coborât în câte-o gară,
 Ca două veverițe-nspăimântate de furtună —
 Furtuna primei noastre nopți de primăvară!

Și-atâta tot!.. Din ce-a putut să fie,
 N-a fost decât un searbăd început
 De simplu „fapt divers“, ce nu se știe
 În care timp și-n care loc s-a petrecut!..

ROMANȚĂ MESCHINĂ

Dacă-ai crezut c-ar fi putut să fie
 Ceva mai mult decât ce-a fost, te-ai înșelat!..
 N-a fost decât un început de nebunie,
 De care-ntâmplător ne-am vindecat!..

N-a fost decât un zbor de triolette
 Pe care un poet le-a scris în vis,

— Nu sunt ce par a fi —

În cinstea celei mai frumoase fete,
Și-a-nnebunit de'ndată ce le-a scris!...

N-a fost decât ce nu se poate spune
Decât cu ochii-nchiși și pe-nnoptat,
În ritmul unui început de rugăciune
Pentru iertarea primului păcat!...

N-a fost decât ce-a trebuit să fie,
Și, dac-a fost cu-adevărat ceva,
N-a fost decât un strop de veșnicie
Desprins dintr-un meschin „*et caetera!*”...

EPILOG SENTIMENTAL

Dă-mi ochii-ți plânși, să-i mai sărut o dată,
Și lasă-mă să plec!...
Tu nu-nțelegi
Că-n orchestrarea întregirii noastre
Nu-i ciripit de păsărele-albastre,
Ci-i răcnet doar de bestie turbată,
Ce-ți sângerează-obrajii și te mușcă
De câte ori încerci s-o-nchizi în cușcă
Sau de piciorul patului s-o legi?...

Dă-mi ochii-ți plânși, să-i mai sărut o dată,
Și nu-ți mai cer nimic!...
Tu n-ai ghicit
Că melodia întregirii noastre s-a sfârșit
Și toată fericirea-mprovizată
Cu care ne-avântăm tot mai departe

— Ion Minulescu —

N-a fost decât iluzia că ne-am iubit
 Ca două manechine cu suflete de vată,
 Păstrate-ntr-o vitrină cu geamurile sparte?...

Dă-mi ochii-ți plânși, să-i mai sărut o dată,
 C-atâta doar mi-e dat să-ți mai sărut,
 În cinstea întregirii noastre din trecut,
 Din care-acum n-a mai rămas nimic
 Decât o falsă frescă-n mozaic,
 Pe care niște gheare de bestie turbată
 Însângerează două imagini omenești!...
 Nu le cunoști?...
 Încearcă —
 Și-ai să ți le-amintești!

POVESTE SCURTĂ

lui Octav Desila

Pe când iubeam —
 C-am suferit și eu de-această boală —
 Iubeam o fată care mă-nșela
 Exact ca-n poezia mea:
Romanța celei care-nșeală,
 A cărei eroină era ea!...

Dar într-o noapte eroina mea
 Mă părăsea — de daruri încărcată —
 Și, luându-și martori stelele și luna,
 Jura că pleacă pentru totdeauna
 Și n-are să mai vină niciodată —
 Mărturisire, vai... adevărată!...

— Nu sunt ce par a fi —

Și iată cum iubita mea,
 În noaptea când mă părăsea,
 N-avea să-mi lase la plecare
 Decât un pat pe trei picioare
 Iar în dulapul din sufragerie
 Un sfert de cozonac cu nucă
 Și-o scobitoare-nfiptă-n el —
 Simbolul sufletului ei rebel,
 Cu care dorul ei de ducă
 Teatraliza eterna tragedie
 A-nșelătoarelor ce mor
 Neplânse de-nșelații lor —
 Exact ca-n poezia mea
 A cărei eroină era... Ea!...

QUIPROQUO

Azi nu-ți spun decât că te iubesc...
 Dar cât timp te voi iubi nu știu —
 Măine, noul meu roman pe care-l scriu
 Poate nu voi mai fi dornic să-l sfârșesc...

Dar cum eu voi fi-ntregit de tine,
 Marea bucurie de-a mă ști iubit
 Va lungi romanul meu la infinit
 Numai dacă tu mi-l vei citi la fel cu mine...

Dar tu, vai!...
 Nu-mi vei citi decât o filă —
 Prima filă —
 Fila cu-al tău nume,

— Ion Minulescu —

Care va produce oarecare vâlvă-n lume,
Ca o nouă prorocire de Sibilă...

Eu, în schimb, mi-l voi citi mereu,
Până ce,-ntr-o bună zi,
Eroina din romanul meu va-nnebuni —
Și cuminte voi rămâne numai eu!..
Iată!..
Eu ți-am spus tot ce gândesc..
Dar tu, dacă crezi că știi ceva mai mult,
Spune-mi tot ce știi —
Că eu te-ascult..
Poate-mi voi sfârși romanul,
Fără să te mai iubesc!..

SINUCIDERA LUI DON JUAN

lui Paul Prodan

În noaptea-n care *Ea* nu m-a mai vrut
Am înțeles că sunt un om pierdut,
Și-n noaptea-aceea, chiar, m-am sinucis
Cu propria-mi legendă-n manuscris...

Dar când pe catafalc mi-au așezat
Cadavrul de amant încornorat
Și-am înțeles că faima mea de Don Juan
N-a fost decât un simplu titlu de roman,

M-am revoltat că marea nedreptate,
Ce mi se pregătea-n eternitate,
Mi-o consfințea chiar lașitatea mea
Că n-am ucis-o mai întâi pe... *Ea*...

— Nu sunt ce par a fi —

Și-n timp ce zece popi mă prohodeau
 Și-o sută de femei mă blestemau,
 M-am răsucit în lada mea de lemn
 Și-am înviat, ca și Cristos... solemn!..

Și-așa,-nsoțit de popi și de femei,
 M-am îndreptat din nou spre casa *Ei*..
 Dar când am dat cu ochii iar de *Ea* —
Femeia... tot pe mine m-aștepta!..

Și, cum era firesc, ne-am împăcat!..
 Iar popii-n cor au binecuvântat
 Miracolul, că — deși mort — eram tot viu,
 Și-n locul meu intrase Moartea mea-n sicriul!..

RÂNDURI PENTRU CUVINTELE „NU“ ȘI „DA“

În poarta curții unde m-am oprit
 M-a-ntâmpinat un zarzăr înflorit —
 Un zarzăr alb, ca părul meu încărunțit!..
 Și-n pragul porții-n care am bătut
 Un buldog negru m-a recunoscut
 Și m-a lătrat ca un salut de „bun venit“..

În poarta casei tale-n care
 M-ai găzduit întâmplător,
 Când nu eram decât un călător
 Bătut de vânt și mângâiat de soare,
 M-am regăsit ca-n prima zi, când tu
 Îmi repetai cuvântul: „Nu“... „Nu“... „Nu“!..

Și-ți ascundeai în palme ochii plini
De ură
Și ne-ncredere-n străini...

Dar când am vrut să plec —
Ca un zevzec —
Tu m-ai oprit
Cu graba unui gest nebănuțit,
Și-n gura ta cuvântul „Nu“ s-a transformat
În alt cuvânt,
Cuvântul „Da“ —
Un „Da“ sonor și-adevărat
Pe care-l auzeam așa
Întâia oară-n viața mea!..
Dar ce păcat că n-am putut
Să-l îngrijim așa cum am fi vrut!..
Căci într-o zi cu ploaie
Și cu vânt
Cuvântul „Da“ se-mbolnăvi
Și-apoi, muri,
Cum moare-n gură-orice cuvânt
Când nu-l mai poți măcar șopti!..

Dar astăzi, după șapte ani,
Când morții-și schimbă locuința,
Eu, care mi-am păstrat credința
În zeii noștri subterani,
Mă-ndrept spre ei — cu voia ta —
Și-i rog frumos
Să-nvie pe defunctul „Da“,
Cum a-nviat pe vremuri și... Cristos!..

— Nu sunt ce par a fi —

ÎN CINSTEA CELEI CARE A PLECAT

Azi-noapte a plouat ca de-obicei,
Că Dumnezeu face ce vrea...
O noapte plouă-n cinstea mea...
O noapte plouă-n cinstea ei...

Azi-noapte, însă, a plouat
În cinstea celei care-a plecat!

A plecat?...
Cine-a plecat?
N-am plecat nici eu, nici ea —
A plecat altcineva!...

Dar cine-a fost nu știm nici noi!...
Știm doar c-am găzduit-o amândoi
Și-am găzduit-o fiindcă ne-a plăcut.
Pesemne Dumnezeu așa a vrut!...
Că șase săptămâni în șir,
Din ziua când ne-am întâlnit,
O clipă nu ne-am despărțit...
Și le-am trăit la fel tustrei.
Sorbind doar din parfumul ei —
Parfum de trandafir!...

A stat cu noi,
Și-am stat cu ea,
Ca doi pantofi pe-o Buhară,
Ca două mâini într-un manșon.
Ca două flori de crin pe un blazon!...
Și totdeauna-am fost așa —
Ea tot cu noi,
Noi tot cu ea...

— Ion Minulescu —

Și totdeauna-am fost la fel —
 Un trio de violoncel.
 Cu care ea ne sincopa,
 Ne-ndepărta,
 Ne-apropia
 Și, mână-n mână cu-amândoi,
 Se destrăma
 Și se-ntregea
 Cu fiecare dintre noi!..
 Și totuși..
 Iat-o c-a plecat!..

De ce-a plecat?..
 Nici Dumnezeu nu știe!..
 Știm doar atât —
 Că n-are să mai vie
 Chiar dac-ar fi s-o-ntoarcem iar din drum!..

Și norii plini și grei de-o ploaie nouă
 Au hotărât solemn să nu mai plouă
 În cinstea nimănui de-acum!..

CÂNTĂREAȚA ANONIMĂ

pictorului Th. Pallady

Cine cântă la fereastra cu perdelele-nflorate,
 Că nu-i cântec de femeie
 Și nici cântec de vioară?..
 Cine-aruncă pe fereastră note vagi,
 Desperecheate,
 Dintr-o veche melodie,

Care urcă
Și coboară
Ca o lentă agonie
Pe diezi de serpentine
Și bemoli de mici confeti?...
Cine?...
Cineva cântă!
Dar cine
Cântă parcă pentru mine?...
Cine cântă nu se știe!...
Poate-i toamna, ce-ntârzie,
Ca bolnavii de ftizie,
Pe aleile pătate de rugină
Și noroi...
Și pe prima indecență a castanilor eroi —
Invalizi, aproape goi!...
În odaie, la fereastra cu perdelele-nflorate,
Nu e nimeni!...
Și-n odaie cântă, totuși, cineva!...
Doamne!...
Cine cântă-așa?
Cine-mperechează-n noapte
Note vagi, desperecheate?...
Cine-mi luminează calea
Și m-aduce până-aci?...
Cine-mi schimbă noaptea-n zi?...
Cine cântă?...
Cine-o fi?...

A tăcut!...
Un glas ce tace este-o «Pasăre albastră»
Care-ți zboară pe fereastră...
A tăcut!...

— Ion Minulescu —

Dar la fereastra cu perdelele-nflorate
 Nevăzuta cântăreață anonimă
 Când ieși dintre culise, să-și arate
 Ca la teatru-n fața rampei
 Chipul vechi
 Și rochia nouă,
 Iată că-ncepu să plouă!...

Plouă...
 Plouă!...

FAPT DIVERS

doctorului C. Bibicescu

Azi-noapte...
 Femeia care mă iubea —
 O mică poemă-n proză din opera mea —
 Mi-a-ncuiat odaia unde noști de-a rândul
 Amândoi dormisem
 Și păcătuiseam,
 După cum ne bătea gândul,
 Nervii
 Și literatura,
 Când cu ochii,
 Când cu gura,
 Când cu trupul nesătul
 De orgia bizantină din Stambul
 Și de tot ce ne-ntregea
 În odaia-n care ea,
 Profitind de faima mea,
 Mă iubea fără perdea

Cu același „va urma“,
Îngrădit în ghilimele,
Ca să stăm pe veci închiși în ele...
Dar azi-noapte gluma unui tipograf
Mica mea poemă-n proză
Mi-a făcut-o... praf!..
Și...pe „banca verde unde doarme ploaia“,
Ca-ntr-o poezie de Henri Bataille,
Mi-am culcat azi-noapte pentru prima oară
Vechiul guturai
Și surpriza nouă
C-aș putea dormi și-afară,
Chiar când plouă,
Fără să regret nimic...
Nici fresca de mozaic
Ce-i împodobește odaia —
Balamuc de voluptate
Și păcate
Perimate, —
Nici gura femeii care mă iubea
Și mă deștepta
Cu aceleași buze roșii, de lălea,
Răsărite peste noapte, printre perne,
Din sofa!..

Vai de mine!..
Vai de ea!..
Vai de manuscrisul meu neterminat,
Fără „bun de imprimat“...
Vai de buzele ei roșii,
Sărutate-n vis doar de cocoșii
Iadului —

— Ion Minulescu —

Suspect refren,
 Din *Marșul funebru* de Chopin...
 Cut-cu-ri-gul ding... dong... ding...
 Lumânările de ceară din odaia ei se sting,
 Iar pe „banca verde“, unde dorm cu ploaia
 Cântă cucuvaiala...

ROMANȚĂ RETROSPECTIVĂ

lui Teodorescu-Braniște

De ce-o iubeam?
 Nu știu — fiindcă pe-atunci n-aveam
 Decât vreo douăzeci de ani!...

Știu doar că roșcovana cu părul ondulat,
 Care dansa-ntr-un cabaret,
 Când a aflat că sunt poet
 Și-a mai ghicit că sunt și-amorezat
 De ea
 Nu mi-a cerut — ca alte dansatoare —
 Bani
 Și m-a rugat doar să-i dedic
 Un madrigal...
 Și altceva
 Nimic!...

Numai că madrigalul meu banal
 N-a fost decât un foc bengal,
 Pe care mi l-a stins chiar ea
 În prima noapte când dansa —
 Nu-n cabaret, ca de-obicei,

Pentru admiratorii ei,
Ci numai pentru mine
Și-n odăița mea!..
Dar pentru ce l-a stins nu știu!..

Știu doar că roșcovana dansatoare
N-avea decât două picioare —
Picioare însă de-argint-viu —
Și-n loc de suflet, un *frou-frou*
Cu care ea silabiza,
Când „Da“ ...
Când „Nu“!

De ce-o iubeam?
Fiindcă pe-atunci nu bănuiam
Că dansatoarea roșcovană
Nu era decât o capcană
În care-avea să-i cadă, chiar din cer
Un biet bătrân bijutier,
Ce-i dedicase șase madrigale
Cu rezonanțe supermuzicale —
O broșe,
Doi cercei
Și trei inele —
Bijuterii de mare preț,
Dar care,
Puse-n balanța versurilor mele,
Nu prezentau nici o valoare
Decât — cel mult — pentru... o dansatoare!..

Dar Eu, cum rămâneam mereu
Același iertător poet,

— Ion Minulescu —

Iar Ea, același stâlp de cabaret,
 Era fatal, din când în când, când ne certam,
 Să implorăm pe bunul Dumnezeu
 Să ne mai strige-o dată din cer:
 „Bis“ ...
 Și Dumnezeu, milos precum era,
 Cu gestul lui solemn ne binecuvânta
 Și-i ordona
 Iubirii să ne bată iar în geam...
 Și-a două zi... tot noi eram...

Căci chiar în clipa-n care ne-mpăcam,
 Ea și cu Mine,
 O luam din nou *dacapo al fine*
 Și ne iubeam fără rușine,
 Ca cei doi biblici — *Eva și Adam* —
 După gonirea lor din Paradis!...

ROMANȚA TINEREȚII

lui Bibi Băbeanu

Necunoscuta care se vindea
 N-a vrut să-mi spună-n prima zi cine era,
 Dar fiindcă ea aflase cine sunt —
 Poetul poreclit „Fluieră-vânt“ —
 Și fiindcă mă ruga stăruitor
 Să-i fiu și eu, din când în când, cumpărător,
 Sinceritatea ei m-a-nduioșat
 Și-n cadrul prețului fixat —
 Un preț absurd,
 Ridicul

Și meschin,
Cu care-aș fi băut un kilogram de vin —
M-am îmbătat de gura ei
Și-am adormit
Pe laurii idilelor lui Teocrit...

Dar vai!...
Necunoscuta se vindea
Nu numai mie, dar și altora!...
Și-azi un ciocoi,
Iar mâine un calic
O cumpărau la fel — mai pe nimic —
Căci ea — flămândă veșnic — se grăbea
Să-și vândă gura dulce ca la tarapana!...

Eu singur doar nu m-am sfiit să-i spun
Că-s gata să-i ofer un preț mai bun —
Dar cum îi luase mintea Dumnezeu,
Necunoscuta s-a spălat pe mâini cu prețul meu...
Și-atunci —
De teamă să n-o bat,
Sau s-oucid
Și s-o ascund sub pat —
Deși-o iubeam, am renunțat la ea
Și n-am mai vrut să știu cine era!...

Dar într-o zi cu ploaie și cu vânt,
Necunoscuta care se vindea,
S-a dat la fund
Și-a dispărut...
Și nimeni n-a mai întrebat de ea
De când intrase, parcă, în pământ,
Cu numele-i mereu necunoscut...

Și totuși, Eu
Am întâlnit-o iar,
Dar nu ca altădată, pe trotuar,
La cafenea,
Sau în tramvai...
Am regăsit-o-n ziua de-ntâi de mai,
Ascunsă de un sfert de veac într-un sertar,
În care sta de veghe cuminte,
Și-aștepta
O zi să-mi mai aduc aminte și de ea!...

Dar ce păcat
Că regăsirea ei m-a-ndurerat...
Și-n loc s-o mai sărut —
Cum aș fi vrut —
Am început să plâng cu-adevărat!...

Necunoscuta care se vindea
De data asta, nu mai era Ea —
Era doar vechea ei fotografie,
Pe care mi-o dăduse numai miel!...

Și-acum,
Cred c-ați ghicit cine era
Necunoscuta care se vindea...
Era chiar tineretea mea!...

RÂNDURI PENTRU BRIGITTA

De ziua ta,
 Deși nu te-am uitat,
 Nu ți-am urat nimic din ce-ți uram
 În cei trei ani de facultate,
 Când ne iubeam
 Cu-adevărat...
 Nici „La mulți ani cu sănătate“...
 Nici doctoratul în filosofie —
 Un fel de loz câștigător la loterie...
 Nici limpezimea minții lui Socrate —
 Bătrânul filosof, privit numai din spate...
 Și nici măcar un nou amant,
 Căci bietul Emmanuel Kant,
 De când cu tine-și încurcase
 „Imperativul categoric“,
 Sărmanul om de geniu, se desfilosofase,
 De gradul unui sentiment pur anatomic!...

Nu ți-am urat, după cum vezi,
 Nimic din ce-ai putut să crezi
 Că-ți va ura
 De ziua ta
 Un fost coleg de bancă, pe care l-ai iubit
 Atât cât ține flacăra unui chibrit!...

În schimb,
 În lipsă de-altceva,
 De ziua ta,
 Ți fac cadou inima mea —
 Un lacăt vechi, stricat și fără cheie
 Cu care, însă, tu —

Cea mai sintetică femeie —
Te vei putea-ncuia, chiar fără voie,
Într-un poem postum de Edgar Poe —
Al cărui nume-adevărat e „Edgar Poe“
Ca și cum l-ai citi, numai până la... „o“!..

Și tot așa,
An după an,
Vom fi la fel..
Până când, într-o bună zi,
De ziua ta,
Nu vom mai fi
Decât un simplu titlu de roman..

Eu voi fi poate-același cuc
Din bătrânescul ceas de nuc,
Ce-ți va cânta:
„Brigitta mea,
Azi, 8 octombrie,-i ziua ta!“..
Iar tu —
Tu, care-ai fost cândva
Brigitta mea —
Ca un portret de Don Francisco de Goya,
Vei sta-n perete... nemișcată,
Surâzătoare,
Mută
Și fardată..

Și-n ziua aceea,
Ziua ta,
Va fi, vai!.. ziua altora!..

— *Nu sunt ce par a fi* —

RÂNDURI PENTRU MI-TZU-KO

Zi cu soare,
După ploaiel...

În odaia mea — odaie
Albă,
Veselă
Și mică,
Cu parfum de levantică —
Brațele noastre se-ndoaie
Ca patru raze de soare —
Patru sulii paralele,
Ce pătrund printre perdele
Înfigându-și în covoare
Vârfurile lor rebele!..

Nu mai plânge, Mi-Tzu-Ko,
Că-n grădină nu mai plouă
Și-n odaia mea cea mică,
Cu parfum de levantică,
Nu te mai mira de ce —
În rochița ta cea nouă —
Pari a fi raza de soare
Ce-mi dădu buzna-n odaie,
Dornică de-o sărutare
După ploaiel...
Șterge-ți ochii...
Nu mai plânge...
Mi-Tzu-Ko, tu nu ghicești
Că-n odaia mea cea mică
Cu parfum de levantică
Ce-ai fost ieri
Azi nu mai ești?..

— Ion Minulescu —

Și nu vezi că Dumnezeu
 Ne-a trimis un curcubeu,
 Ca făptura noastră nouă —
 Despărțită ieri în două —
 Azi să ne-o-ntregim în soare
 Ca-ntr-o zi de sărbătoare
 Și s-o-ntindem pe sofa
 Printre perne
 Și covoare,
 Ca și cum odaia mea —
 Albă,
 Veselă
 Și mică,
 Cu parfum de levănțică —
 Ar mai fi și-odaia ta?

Mi-Tzu-Ko, n-auzi?...
 Nu vezi?...
 Sau — ce-auzi și vezi — nu crezi?...
 N-azuzi tu cum sună ora
 Fericirii-amândurora?...

ROMANȚA ULTIMULUI SĂRUT

Oprește-mă!...
 Nu mă lăsa
 Să te sărut,
 Căci gura mea
 În clipa-n care îți sărută gura
 Îți soarbe lacomă și respirarea

Cu care-ți prelungești caricatura
Pe care bunul Dumnezeu
Ți-a creionat-o după chipul său —
Așa cum i-a dictat-o inspirarea!...

Oprește-mă!...
Nu mă lăsa
Se te sărut,
Căci gura mea
E gura care nu sărută
Decât cu sărutarea mută
A celor ce, mpăcați cu cele sfinte,
Pornesc cu tălpile-nainte
Și-n gură cu câte o floare,
Culeasă-anume pentru cine moare!...

Oprește-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
Sărută fără... „va urma“.

Iar mâine-n zori când voi pleca,
În gura mea
Cu respirarea ta,
Nu-ți voi lăsa — drept amintire —
Decât portretul meu pe poartă,
O zi de doliu-n calendar,
Nota de plată la dricar
Și... „Veșnica ta pomenire“
Pe fundul celor opt pahare
De țuică fiartă,
Golite după-nmormântare

— Ion Minulescu —

De cei opt ciocli ce-ți purtară
Coșciugul în spinare.

Oprește-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
N-a sărutat decât așa
Cum a vrut *Ea*...

Și tot așa va săruta mereu,
Fiindcă — fatal — nu sărut *Eu*,
Sărută numai *Gura mea*...

DE CE-AI PLECAT?

De ce-ai plecat?...
Tu nu știai
Că-n luna mai,
Prin munții cu păduri de brad,
Oricine-ar fi — femeie sau bărbat —
Potecile te duc spre Iad,
Și nu, ca-n lumea basmelor, spre Rai?...
—◆—

De ce-ai plecat
Cu vântu-n părul tău vâlvoi,
Când nici un glas nu te-a chemat?...
Tu nu știai
Că-n luna mai
Potecile sunt încă pline de noroi?...
—◆—

— Nu sunt ce par a fi —

De ce-ai plecat?...
 Tu nu știi
 Că-n luna mai
 E luna primului păcat —
 Păcatul care dintr-o glumă
 Te prinde-n laț și te sugrumă
 Și-apoi te-aruncă-afară-n ploaie,
 În lada cu gunoaie?...

Oprește-te!...
 Privește-n jurul tău...
 Și dacă nu ți-ai murdărit
 Pantofii de noroi,
 Fă-ți cruce
 Și întoarce-te napoi!...
 Fă-ți cruce
 Fiindcă n-ai păcătuit
 Decât în vis...
 Și visul s-a sfârșit!...

PRIMĂVARĂ RURALĂ

doctorului V. Voiculescu

Primăvara, fată mare,
 A sosit în sat la noi,
 Ca un cântec de cimpoi
 Într-o zi de sărbătoare...
 A picat azi-dimineață
 Și, abia intrată-n sat,
 Satul tot s-a deșteptat
 În parfum de izmă creață!...

Primăvara, fată mare,
Vine-n fiecare an
În pantofi de magheran,
Dăruiți de Sfântul Soare...
Și de'ndată ce-și arată
Fecioria-mprospătată,
Toți în jurul ei fac roată!..
Toți copiii
Și bătrânii
Își umflă, la fel, plămânii
Și-și fac cruce de-așa fată —
Doctoriță fără plată...

Îi deschid ferestrele
Să le-alunge boalele
Și dihonă din case...
O ridică-n osanale
Ca pe-o scară de mătase,
Până-n ceru-al șaptelea...
Și-apoi
O pornesc cu ea
Pe șosea,
Până la fântână-n vale,
Ca s-o spele pe picioare,
Fiindcă-n fiecare an
Când sosește-n sat la noi,
În pantofi de magheran —
Primăvara, fată mare,
Toată-i plină de... noroi!

ROMANȚA RĂSPUNSULUI MUT

Ce văd!...
 E-adevărat?...
 Tu ești?...
 Cum?...
 N-ai murit?...
 Tot mai trăiești?...
 Pendulă care te-ai oprit din mers,
 Încerci acum să mergi în sens invers?...

Hai!... Spune-mi...
 Spune-mi tot ce știi...
 Să-mi spui chiar și minciuni,
 Să-mi spui
 Ce n-ai spus nimănui —
 Nici celor morți,
 Nici celor vii ...

Ce victime ai mai făcut
 Din clipa-n care urma ți-am pierdut?...
 Ce vrăjitoare te-a trecut prin foc
 Și-a reușit să-ți pună inima la loc?...
 Și care-anume sfânt din calendar
 Te-a sfătuit să te-ntâlnești cu mine iar?...
 De ce zâmbești?
 E-adevărat?...
 Te-ai răzgândit?...
 Ne-am împăcat?...
 Iar ne iubim?...
 Sau, poate, și-azi ne regăsim
 Aceiași vechi dușmani?...
 Dar tu mai știi după câți ani?...

Eu te-am iertat de mult!...
Dar tu? ...
Răspunde-mi „Da“ ...
Răspunde-mi „Nu“ —
Totuna mi-e! ...
Știi tu de ce —
La tine „Nu“ și „Da“ nu sunt
Decât aceleași vorbe-n vânt! ...

De ce te temi? ...
De ce-ți ascunzi
În palme ochii tăi rotunzi? ...
De ce-ți aprinzi ca un semnal
De foc bengal
Obrajii tăi de porțelan
Și inima de Caliban? ...

Răspunde-mi! ...
Vreau să știu și eu,
De ce-ai venit? ...
De dragul meu?
Sau, poate, n-ai venit decât
Să-mi torni, ca și-n trecut, pe gât
Un păhărel de coniac,
Ca eu să tac,
Iar tu să țipi
Și să dispari, apoi, suspect,
Cu voluptatea unei bombe de efect! ...
Ce zici?
Așa e c-am ghicit
De ce-ai venit? ...
De ce te-ncrunți și nu-mi răspunzi? ...

— Nu sunt ce par a fi —

Ce nou secret îmi mai ascunzi?...
 De ce scrâșnești din dinți
 Și taci?...
 Hai!... Spune-mi, ce-ai de gând să faci?
 Deschide-ți gura — mii de draci! —
 Și lasă-mă să-ți mai sărut...
 Nu gura...
 Ci răspunsul mut!...

ISPRAVA TOAMNEI

lui Mircea Damian

Toamna, fată deocheată —
 Biata fată!...
 Deocheată, dar frumoasă
 Și cochetă,
 Mi-a intrat odată-n casă,
 Indiscretă,
 Să mă-ntrebe ce mai fac...
 Ce problemă viitoare
 Mă mai doare...
 Ce țigări de foi mă otrăvesc
 Când vorbesc...
 Și ce fel de coniac
 Beau când tac...

 Și de-atunci —
 Nu vreau să spun de când —
 Am rămas cu toamna-n trup și gând!...

Și de-atunci, în fiecare an,
Toamna, fată bună, vine să mă vadă —
Vine ca o oră fixă pe cadran
Și solemnă ca o stea cu coadă...
Și, cum știe că eu nu fac decât bine,
Toamna stă trei luni întregi la mine,
Cum ar sta la ea acasă...
Până ce-ntr-o bună zi mă lasă
Și se duce de s-ascunde...
Unde?...
Dracul știe undel!...

Numai că, după ce pleacă,
Odăița-mi pare mai săracă...
Poate fiindcă toamna-mi fură
De la gură
Tot ce-n nouă luni adun —
Cu răbdare și tutun —
Tot ce cred că-i mai de seamă
Pentru clopoțelul meu de-alarmă!...
Toamna, fată indiscretă
Și cochetă,
Se agită ca un ascuțiș de sapă
Pe biroul plin de praf și prin sertare
Și-mi distruge fără milă
Operele literare,
Rupând filă după filă,
De mă lasă gol... goluț...
Ca o ciutură-ntr-un puț,
Fără nici un pic de apă!...

Dar norocul meu că-n acest an
Timpul merge după alt meridian...

— Nu sunt ce par a fi —

Și că versurile acestea au fost scrise
 Nu la mine-acasă —
 Cum scriu eu de obicei, pe masă —
 Ci pe iarba verde,
 Undeva, la țară,
 Unde calendarul scrie că-i tot vară
 Și-unde toamna încă nu sosisel!...

DACAPO AL FINE

lui N. Davidescu

De-a lungul catacombelor săpate
 În visele granitului de ieri,
 Eu retrăiesc legenda anonimă
 A primilor martiri autohtoni
 Și-n lumea stalactitelor sonore —
 Miragiu subteran de palmieri —
 Desăvârșesc o Biblie-adnotată
 De nesfârșitul șir de Epigonil!...

Sub bolțile de trei ori milenare —
 Închis ca-n propriul meu mausoleu —
 Transcriu pe pergamentul veșniciei
 Ecoul preistoricului Vers,
 Și-n fundul catacombelor săpate
 În visele proteicului Eu,
 Prin glasul meu tălmăcitor de dogme
 Vorbește parcă-ntregul Univers!...

Contururile șterse de-ntunerec
 Redau viață vechilor Aezi,

Sub degetele lor imaginare
Re-nvie, parcă tetracordul grec,
Și-n bolțile de trei ori milenare
Se-nalță, după epoci, trei grămezi —
De piatră,
De aramă
Și de aur —
Simbolurile tragediilor umane,
Clepsidrul mut al clipelor ce trec...

Trec toți la rând...
Pe lespezile negre,
Ca-ntr-un postum cortegiu funerar,
Trec iambii
Și troheii altor vremuri —
O-ntreagă-apoteoză de fantome...
Iar aiurarea harfei rafinate
Cu fluieratul naiului barbar,
În noaptea catacombelor răsună
Ca-n noapțile venericei Sodome,

Trec toți la rând...
E-atâta majestate
Și-atâta surd tumult în mersul lor,
Și-n lumea stalactitelor sonore
E-atât decor
Și-atâta feerie,
Că iambii
Și troheii altor vremuri
Re-nvie-n subterana tragedie
Dezastrul mitologiceii credințe
Și doliul semizeilor ce mor!...

— Nu sunt ce par a fi —

Trec toți la rând...
 Exodul neființei
 Se pierde-n coridorul milenar,
 Iar urma celor ce-au trăit prin cântec
 Dispare-n calea celor care vin
 Să reclădească-n noaptea milenară
 Același alb, fantasmagoric far
 Spre care mateloții inspirării
 Se-ndreaptă și-azi pe iahtul lor divin...

 Martiri autohtoni ai catacombei
 În care eu sunt ultimul venit...
 Postuma voastră apoteozare —
 Că după moarte nu veți mai muri —
 Mă-ndepărtează tot mai mult de dogma
 Eternității voastre de granit...
 Voi sunteți cei ce-ați fost,
 Eu nu sunt încă
 Decât preludiul celui ce voi fi!...

RÂNDURI PENTRU PĂSĂRILE CĂLĂTOARE

lui Octavian Goga

Frunză galbenă, uscată —
 Frunză ce-ai fost verde-odată,
 Șterge-ți ochii de rugină,
 C-a intrat toamna-n grădină,
 Și-a intrat ca o stăpână
 Cu vântul și ploaia-n mână!...

Primul stol de rândunele
A pornit spre Dardanele...
Berzele desperecheate
Se-mpreună-n zbor și ele,
Să pornească pe-nserate,
Iar triumghiul de cocori
Se-ntregește tot în zbor,
Să pornească mâine-n zori
Spre Bosfor...

Frunză galbenă, uscată —
Frunză ce-ai fost verde-odată...
De-a lungul șoselelor,
Pe tot lungul apelor,
Și din creasta munților
Până-n fundul văilor...
În vârful copacilor
Au rămas doar ciorile,
Să păzească morile —
Morile ce macină,
După vechea datină,
Zodia-nceputului
Cu păcatul trupului,
Și rodul pământului,
Cu belșugul anilor,
Zilelor
Și clipelor
Pentru cei flămânzi de soare
Și de „semne de-ntrebare“!...

Frunză galbenă, uscată,
Frunză ce-ai fost verde-odată,

— *Nu sunt ce par a fi* —

Azi grădina Domnului
 Nu mai este-a nimănuî...
 Au zburat din ea mai toate
 Vietățile aripate
 Și-au rămas doar ciorile —
 Ciorile,
 Surorile
 Vânturilor,
 Ploilor,
 Grijilor,
 Nevoilor,
 Și-ntunericimilor!...
 Au rămas să vămuiască
 Cu pecetia domnească,
 După socotința lor,
 Soarta zburătoarelor...
 Și să-nchidă-ntre zăbrele
 Împletite din nuiiele
 Călătorele rebele
 Ce-au pornit cu toate-n zbor
 Fără știrea ciorilor,
 Spre Bosfor
 Și Dardanele!...

RÂNDURI PENTRU PLOPII ÎN PLOAIE

pictorului Jean Al. Steriadi

Ploaie...
 Ploaie...
 Ploaie...
 Ploaie multă,

Ploaie deasă
Ca beteala de mireasă...
Plopii mei, scuipați de ploaie,
Se frământă
Și se-ndoaie —
Parcă-ar vrea să-mi intre-n casă!..
Plopii ce-au crescut cu mine
Îmi fac semne disperate...

— Hail... Deschide-odată, frate,
Și primește-ne-n odaie,
Că-n odaia ta-i mai bine
Ca-n grădina noastră,-afară...

Doamne...
Cu ce ți-am greșit,
De-ai fost rău cu mine-aseară
Și m-ai pedepsit?
De ce-ai vrut ce nu se poate —
Să mă cred cu plopii frate,
Frate fericit?...

Doamne... Doamnel!..
Ce să fac?
M-am certat cu plopii-aseară
Și nu știu cum să-i împac!..
Cum să-i fac să mă-nțeagă
Că frăția ce ne leagă
Nu-i decât o vorbă-n vânt...
Și că plopul când se-ndoaie
Cât stă țeapăn la pământ —
Chiar când e scuipat de ploaie —

— Nu sunt ce par a fi —

E mai viu și mai puternic
Decât omul din odaie,
Ce se stinge pe picioare
Ca un muc de lumânare
Într-un sfeșnic!...

Ploaie...

Ploaie...

Ploaie!...

SPECIFIC ROMÂNESC

lui Aron Cotruș

Ce românești sunt astăzi căsuțele din Șchei!...
Sunt vesele și albe și curate —
Și totuși, altădată, ce triste și-ncruntate
Te-ntâmpinau aceste căsuțe strămoșești,
Prin care țărăncuțele minore,
De teama slujitorilor domnești,
Își ascundeau panglicele lor tricolore,
Căci zbirii stăpânirii din cetate,
Când năvăleau în Șchei să-și încaseze birul,
Le despuiau de salbe,
Inele
Și cercei;
Și le-aruncau pe toate, aproape goale,-n ploaie,
Ca să-nmulțească crucile din cimitirul
Bisericii Sfântul Niculaie...

Așa era pe vremea-aceea-n Șchei
Când zbirii stăpânirii din cetate

Vânau doar pungi de aur
Și... femei...

Dar bunul Dumnezeu, care veghea
Cu ochiul său triumfiular de peruzea,
S-a mâniat de-atâta răutate...
Și-atunci, toți zbirii din cetate,
Cât ai clipi din ochi, au dispărut
Brașovul n-a mai fost cetate
Și-n Șchei dreptate s-a făcut —
Dreptate sfântă, pentru lumea toată —
Așa cum nu se mai făcuse
În Șchei de nimeni... niciodată...

Dar dacă atunci, în Șchei, s-au petrecut
Minunile pe care le-ați văzut,
În Șchei rămâne totuși și astăzi, neschimbat,
Un nume vechi,
Un nume de mare Împărat,
Pe care, Dumnezeu chiar — dacă-ar vrea
Să-l schimbe —
Dumnezeu nu l-ar schimba!...

De-aceea „Împăratul Solomon“
Din firma cârciumii cu-același nume
A renunțat la sceptru și la tron
Și-n cârciuma din Șchei, plină de lume,
Înveselește și-astăzi la fel ca-ntotdeauna
Perechile de tineri — drumeți îndrăgostiți —
Clienți care se-mbată cu bere și cu glume,
În timp ce lăutarii le miorlăie-n urechi
Refrenul nou al unei romanțe de sezon,

— Nu sunt ce par a fi —

Ce nu-i decât refrenul romanței foarte vechi,
Pe care-o știți cu toții —
Romanța vieții noastre,
Cu „banca solitară“.
Cu „brazii“
Și cu „luna“!...

SOLILOCUL MĂSCĂRICIULUI

lui Puiu Iancovescu

Prin câte panorame de bălci am colindat,
Eu nicăieri nu m-am simțit mai bine
Ca-n panorama-n care Tu te-ai lipit de mine —
Tovarășă divină de joc și de... păcat!...

Dar azi, când simt că jocul și gluma s-au sfârșit,
Din goana nebuniei de artă de-altădată,
Mă-ntorc din nou acolo de unde am pornit —
La piatra de șosea kilometrată,
Pe care Dumnezeu mi-a țintuit
Și numele,
Și chipul,
Și ursita...
Să hoinăresc cu tine, prin bălciuri,
Travestit
În măscăriciul Pepi,
Nebun după Pepita,
Și-n gând cu-aceeași teamă ridiculă și veche
Ca orice om ce trece drept „om într-o ureche“...

Și-acum...
Acum, te-ntreb pe tine —
Pe tine, care mă-nțelegi mai bune

— Ion Minulescu —

Ca oricine —
 Pe tine, care-mi ești amantă,
 În lipsa unui alt amant...
 Te-ntreb — burete absorbant —
 Ce ai de gând să faci cu mine?...
 Nu vrei să faci
 Măcar un gest de caritate —
 Să nu mă mai produc cu tine-n spate,
 Ca-n panorama de odinioară
 Când te-ai lipit de mine-ntâia oară
 Și publicul râdea să moară?..

Și fiindcă m-ai legat la ochi,
 Nu vrei
 Măcar o clipă ochii să-mi dezlegi —
 Să fiu și eu o dată stăpân pe ochii mei
 Ca să te pot privi cu ochii-ntregi
 Și să te pot ucide-ntâi pe tine,
 Ca-n urmă, bunul Dumnezeu —
 De dragul tău —
 Să facă același lucru și cu mine?...

Și-n noaptea viitoare, *chère Madame*,
 Uitarea să ne șteargă pe veci de pe program!..

MOARTEA DRESORULUI DE STICLEȚI

lui Const. Stere

A murit dresorul de sticleți!..
 A murit și ultimul dresor...
 A murit cu mâinile pe ei,
 Și cu ochii-nfiți în ochii lor!..

Și-n odaia lui n-au mai rămas
Decât note muzicale, desenate pe pereți,
Portativele de sârmă, fabricate de ovrei,
Coliviile de sfoară, cu grăunțele de mei...
Și vreo sute de duzini de cântăreți
Îmbrăcați în doliu mare,
Care i-au cântat la-nmormântare
Și-au să-i cânte și la parastas...

A murit dresorul de sticleți!..
A murit dresorul, fericit —
Că sticleții lui —
Copiii nimănu —
L-au stimat și l-au iubit...
Și că el a scos din ei
O falangă minunată
De maștri cântăreți —
Nu țârcovnici mititei,
Ca dresorii de-altădată!..
Căci e drept că-n viață lucrul cel mai greu
E să-și piardă omul vremea cu sticleții,
Ca să pună la curent analfabeții
Cu ce-a neglijat să-i pună Dumnezeu!..

A murit dresorul de sticleți!..
Dar —
Surpriză mare —
După ce-a murit,
Guralivii cântăreți s-au răzvrătit,
Declarând că-n cariera lor
Nu mai au nevoie de un alt dresor!..
Și din coliviile de sfoară
Au zburat cu toții, să cânte-n stradă-afară!..

— Ion Minulescu —

Și-au jurat solemn pe viitor,
O completă libertate
Pentru cântecele toate...
Și sticleții toți —
Să cânte numai după capul lor!...

A murit dresorul de sticlețil...
Bine c-a murit la timp și el —
Căci era bătrân,
Bețiv
Și chel...
Dar, la drept vorbind, era „dresor“ —
Fiindcă, după moartea lui, sticleții
Când au încercat din nou să cânte
Numai după capul lor...
Au dat „kix“ cu toții,
Și cântăreții
S-au întors afoni în colivie!...
S-au întors cu toții!...
Dar ce folos —
Că dresorul ce-a murit n-a fost Cristos,
Și dresorul mort nu mai învie!...

ITINERAR

lui Alexandru Cazaban

În Pullman, cu 80 pe oră!
Zburam,
Și viteza sonoră
Ne sparge urechea cu un Cake-Walk,

Că toți călătorii —
Umane sfârleze —
Se lasă pe spate și-ncep să danseze
Pe loc...
În timp ce pe câmp se perindă,
Ca într-un vechi ciob de oglindă,
Copacii
Și stâlpii de telegraf,
De care s-agață toți norii de praf,
Pe care căruța cu fân, din șosea,
Nu-i lasă să meargă alături de ea!...

Mizil...
Monteoru...
Buzău...
Și Pullmanul nostru, cu 80 pe oră,
Își bemolează viteza sonoră,
Și-n gară, deodată, tăcut se oprește!...

Probabil că Pullmanul știe
Că-n gara Buzău drumul bun se sfârșește
Și-ncepe de-acum drumul rău...
Dar Pullmanul — „*Made in England*” —
Glumește: „Ce-o fi... să fie!”...
Și vesel pornește din nou —
Pornește cu aceeași viteză sonoră
Și cu același obraznic ecou:
„Cu 80 pe oră!”...
„Cu 80 pe oră!”...

Și drumul se-ntinde ca un gumelatic —
Lipsit și de spirit

Și de simțul plastic —
O biată cireadă de vaci și viței
Ne-ntâmpină-n gara de la Făurei,
Iar gara pustie din Lacul-Sărat
Ne anunță că „Lacul-Sărat“ a... secat!..

Păcat că în Pullman nu poți să vânezi
Nimic din ce vezi!..
Poți însă flirta
Cu vecina ta —
Fardată anume pentru așa ceva!..

Dar Pullmanu-i Pullman!..
Stop!..
Gara Brăila —
Gară cu bucluc...

„Vezi rândunele se duc,
Se scutură frunza de nuc,
S-așterne bruma peste vii“..
Peste părinți,
Peste copii
Și peste șlepurile noastre
Din cimitirul Dunării albastre —
De la Brăila până la Sulina —
Unde le-a-nțepenit rugina,
Că n-au fost șleपुरi plutitoare
Decât pe Dunăre —
Nu și pe mare!..
În timp ce Pullmane terestre
Și trenuri lungi accelerate
Stopează azi, prin porturi, pe-nserate

— Nu sunt ce par a fi —

Și, vesele, sfidează prin ferestre
 Cârligul unui „?” (semn de întrebare)
 De care
 Tu — călător numai pe mare —
 Îți spânzuri zilnic... ziua viitoare!...

CÂNTECUL NEBUNULUI

Ei sunt cumiți...
 Eu sunt nebun...
 Dar cum Eu sunt ce-am fost mereu —
 Poate că cel cuminte-s Eu —
 Deși de câte ori le-o spun,
 Eu pentru Ei... sunt tot nebun...

Eu mă urăsc că nu-s ca Ei...
 Eu îi iubesc că nu-s ca Mine...
 Ei beau
 Și mint fără rușine —
 Și-n ochii prietenilor mei
 Trec drept nebun... că nu-s ca Ei...
 Lor nu le place-amanta Mea...
 Mie nu-mi place-amanta Lor...
 Ei văd cu ochii tuturor
 Femeia...
 Eu n-o pot vedea
 Decât cu-ai mei —
 Amanata Mea...

Dar cum din Ei toți numai Eu
 Nu sunt ca Ei,

— Ion Minulescu —

Am să mă duc
De voia mea la balamuc —
Și fiindcă nu-mi va părea rău,
Cumintele voi fi tot Eu!..

STROFE PENTRU EL

Deși noi toți îi suntem frați
Și toți îl ascultăm la fel —
Noi nu-i suntem decât argați,
Căci l-am ales stăpân pe El!..

Dar Eu, cum nu-i pot fi argat —
Deși noi toți suntem la fel —
De șorțul alb m-am dezbrăcat
Și n-am mai ascultat de El!..

Dar azi, când simt că se cuvine
Ca toți să-l ascultăm la fel —
Deși m-ascult numai pe mine,
Eu nu m-ascult decât prin El!..

A XI-A PORUNCĂ

lui Radu Cioculescu

Ascultă, privește și tacil!
Ascultă, să-nveți să vorbești,
Privește, să-nveți să clădești.
Și taci, să-nțelegi ce să faci!..

— *Nu sunt ce par a fi* —

Ascultă, privește și tac!
 Când simți că păcatul te paște
 Și glasul Sirenei te fură,
 Tu pune-ți lacăt la gură
 Și-mploră doar sfintele moaște —
 Când simți că păcatul te paște!...

Când simți că dușmanul te-nvinge,
 Smulgându-ți din suflet credința,
 Așteaptă-ți tăcut biruința
 Și candela minții nu-ți stinge —
 Când simți că dușmanul te-nvinge!

Când brațele-ncep să te doară,
 De teamă să nu-mbătrânești,
 Rămâi tot cel care ești —
 Aceeași piatră de moară —
 Când brațele-ncep să te doară!...

Iar când, cu ochii spre cer,
 Te-ntrebi ce-ai putea să mai faci,
 Ascultă, privește și tac!...
 Din brațe fă-ți aripi de fier
 Și zboară cu ele spre cer!...

ROMANȚA INIMII

lui Vladimir Streinu

Inimă — ciatură spartă —
 Cui mai duci apă la poartă,
 Dacă nimeni nu mai trece
 Să-ți soarbă din apa rece —

— Ion Minulescu —

Apă bună de descântec
De la ochi până la pântec?...

Inimă — ciutură goală —
Cine te spoi cu smoală
Și te-ascunse în ogradă,
Nimeni să nu te mai vadă,
Ca să-ți mai cerșească apă
Când de sete gura-i crapă?

Inimă — ciutura mea —
Dă-mi să beau, dar altceva,
C-apa rece ți-au golit-o
Toți cei care ți-au sorbit-o!...
Dă-mi ce mi-ai păstrat doar mie —
Dă-mi un strop de apă vie!...

RETROSPECTIVĂ SENTIMENTALĂ

lui Eugen Herovan

Prevăd orașul pribegiei mele —
Neprețuit motiv de inspirație —
Cu-același Vodă Cuza tronând în piața mare,
Îndurerat de-atâtea vremuri grele...

Ștefan cel Sfânt și-arată buzduganul...
Cu care-nspăimântase întreg aliotmanl...
Miron Costin letopisețu-și scrie
Cu sângele Moldovei — izvor de apă vie...

— Nu sunt ce par a fi —

În jilțul lui, Asachi — poet și fabulist —
 Pledează și-astăzi pentru „curentul latinist“ ...
 În fața teatrului, Vasile Alecsandri
 Se-ntreabă ca Hamlet: „A fi sau... a nu fi?“
 Mihail Kogălniceanu, la Copou,
 Repetă un capitol istoric veșnic nou...
 Sărmanul Eminescu, într-un cearșaf de baie,
 Și-așteaptă epigonii flămânzi ca să-l despoaie,
 Și-n timp ce turnul Goliei se-ntreabă ce să facă —
 Să-și plângă gloria defunctă sau să tacă —
 Biserica — minune unică — Sfântul Sava,
 Ea singură-ți surâde, că-și re'nnoiește slava!...

Măhnit de-atâtea regăsiri în mine,
 Îmi lăcrimează ochii de ciudă și rușine,
 Și cum n-aud pe nimeni urându-mi „noapte bună“,
 Cobor tăcut spre gară, cu lașii... mână-n mână!...

TURISM

lui Emanoil Bucuța

Șoseaua urcă spre Voineasa,
 Iar Lotrul curge spre Brezoi...
 O fată și-a pierdut cămașa
 Prin fânul de curând cosit,
 Și-acum, în poarta casei, s-a proptit
 Să-și mai arate-o dată sânii goi
 Și trupul rumenit de soare
 Turiștilor infomețați
 De farmecul unei idile trecătoare
 În pitorescul munților Carpați!...

Așa sunt toate fetele la munte...
În prima zi —
Oricare-ar fi —
Se lasă sărutate doar pe frunte...
A doua zi,
Până și cele mai ursuze
Se lasă sărutate chiar pe buze...
Iar în a treia
Sau a patra zi
Se lasă duse sub un brad
Unde se-mpiedică, mai toate,
Și leșinate-n brațe-ți cad,
Ca niște biete curci plouate...
Deși — prin munți, în fiecare vară,
La fel, turiștii urcă
Iar fetele... coboară...

Șoseaua urcă spre Voineasa
Și Lotrul curge spre Brezoi...
Iar mirele
Și cu mireasa
Din carul nou cu patru boi —
Un dar de ziua nunții lor —
Zâmbesc și-reși
Și fericiți,
Că grație turiștilor
Au fost uniți
În vecii...vecilor!...

— Nu sunt ce par a fi —

PE MALUL OLTULUI

lui Nicu Budurăscu

Pornind din Lotru spre Cornet,
 Șoseaua urcă-ncet... încet...
 Ținându-se parcă de mână
 Cu linia ferată,
 O vecină,
 Ce-i pare totuși o străină,
 Fiindcă nu seamănă cu ea,
 O biată bătrână șosea
 Banală —
 Dar națională!..

Șoseaua urcă-ncet, ca de-obicei,
 Proptindu-se doar în copacii ei...
 Urcă tăcută
 Și timidă
 Ca o omidă...
 În timp ce linia ferată
 Urcă țipând,
 Parcă-ar fi beată,
 Ca și locomotiva „Malaxa“,
 A unui tren de marfă,
 Care —
 Pornit din Piatra-Olt
 Spre Turnu-Roșu —
 Când dă cu ochii, pe șosea,
 De câte-o țărăncuță
 Cam prostituță,
 Crezând că-și poate bate joc de ea
 Țipă sulemenindu-și coșul
 Cu fumul negrilor cărbuni,

Ca o cocoană din elită
Cu ochii plini de dinamită
Scăpată dintr-o casă de nebuni.

Doar Oltul — apă blestemată —
Nu vrea să urce niciodată,
Nici cu șoseaua demodată,
Nici cu moderna linie ferată...
El singur, săltăreț, coboară
Spre Dunăre —
Dunărea noastră
Cu apă multă
Și albastră...
Și coborând —
Iarnă sau vară —
Surâde fredonând la fel
Ca orice egoist rebel,
Același veșnic menuet
Discret,
Pe care nu-l dansează decât el...

La fel și-n viață...
Uneori —
Dacă te urci
Sau te cobori —
Cu-aceeași ură te privesc ai tăi,
C-așa suntem cu toții —
Oameni răil...
Și-oricare-ar fi cel care urcă —
Dușmani
Sau prieteni —
Toți îl spurcă...
Iar când, întâmplător, coboară,
Toți îl omoară!...

— Nu sunt ce par a fi —

APARIȚIE NOCTURNĂ

Î.P.S.S. Tit Sîmedrea

Mi-a ieșit în drum fantoma
 Omului bătut în cuie
 Și m-am întrebat ca Toma:
 — El o fi?
 Sau, poate... nu e...

Cine-a fost?..

N-a fost decât
 Chipul unui om — și-atât —
 Chipul omului frumos
 Din năframa sfintei Veronica ...

Dar pe mine m-a prins frica
 Și, cum sunt un om pios,
 În noaptea Vinerei Mari,
 M-am făcut din mare mic
 Și-am tăcut chitic.
 Căci pe buze-mi înghețase
 Numele celui răsfrânt
 Pe năframa de mătase,
 Care dibuia tăcut
 Printre marii cărturari
 Un tovarăș credincios
 Ca să-i țină de urât
 În mormânt!..

RÂNDURI PENTRU MOȘ CRĂCIUN

Iartă-mă că te salut numai din ușă...
 Te-aș pofți și-n casă,
 Dar mi-e teamă
 Că-mi aduci aceeași veșnică păpușă
 Și același vechi refren de panoramă!...

Iartă-mă că-ți spun ce cuget, Moș Crăciun...
 Dar eu — zău — nu văd de ce mai vii!...
 Ce folos că ești bătrân
 Și-ai suflet bun,
 Dacă-n tolbă n-ai decât minciuni pentru copii!...

Nu-ți pierde timpul cu povești
 Pentru cei ce nu mai cred în ele...
 Tu — e drept — n-ai fost decât așa cum ești —
 Omul cu păpuși de porțelan
 Și acadele!...

Dar eu nu mai sunt copilul de-altădată,
 Să mă-ncânt numai de chipuri ce se șterg —
 Mie-mi trebuie-o femeie adevărată,
 Nu femei-păpuși de Nürnberg!...

Iată!...
 Asta este tot ce-am avut să-ți spun...
 Și ți-am spus, să știi și tu ce-aș vrea!...
 Ține minte,
 Ține minte, Moș Crăciun...
 Și la anul, dacă vii din nou, să-mi vii cu *Eal!*...

— Nu sunt ce par a fi —

NU SUNT CE PAR A FI...

lui Gicu

Nu sunt ce par a fi —
 Nu sunt
 Nimic din ce-aș fi vrut să fiul...
 Dar fiindcă m-am născut fără să știu,
 Sau prea curând,
 Sau poate prea târziu...
 M-am resemnat, ca orice bun creștin,
 Și n-am rămas decât... Cel care sunt!...

Sunt cel din urmă strop de vin
 Din rustica ulcică de pământ
 Pe care l-au sorbit pe rând
 Cinci generații de olteni —
 Cei mai de seamă podgoreni,
 Dintre moșneni
 Și orășeni —
 Strămoșii mei, care-au murit cântând:
 „Oltule... rău blestemat...
 Ce vii așa turburat“...
 Dar Oltul i-a plătit la fel
 Cum l-au cântat și ei pe el...
 Și cum — mi-e martor Dumnezeu —
 Astăzi, nu-l mai cânt decât eul...

Pe mine, însă —
 Ce păcat
 Că vinul vechi, de Drăgășani,
 M-a întinerit cu trei sute de ani,
 Când fetele din Slatina
 Cu ochii mari cât strachina,
 De câte ori le-am sărutat,
 M-au blestemat

— Ion Minulescu —

Să-mi pierd cu mințile
 Și datina,
 Să nu mai fiu cel care sunt
 Cu-adevărat,
 Și ca să fiu pe placul lor,
 Să le sărut doar la... culesul viilor,
 În zvonul glumelor zvârlite-n vânt
 Pe care Oltul, când le prinde —
 Oricât ar fi de turbure —
 Se limpezește
 Și se-ntinde
 Cu ele până-n Dunăre!..

La fel și eu, ca orice bun creștin,
 Pe malul Oltului, cândva,
 Mă voi întinde tot așa,
 Când cel din urmă strop de vin
 Îl voi sorbi tot din ulcica mea,
 Nu din paharul de argint, al altuia —
 Pahar străin!..
 Și-abia atunci voi fi cu-adevărat
 Cel care-am fost —
 Un nou crucificat —
 În vecii vecilor... Amin!..

DRUM CRUCIAL

lui Al. Tzigara-Samurcaș

Pe scara sufletului meu
 M-am întâlnit cu bunul Dumnezeu —
 Eu coboram mâhnit din conștiința mea,
 Iar El urca surâzător spre ea!..

— Nu sunt ce par a fi —

Și ne-am oprit la jumătatea scării
Încrucșișându-ne în clipa-ntâmpinării
Săgețile perechilor de ochi ca de-obicei —
Ah! ochii Lui cum seamănă cu ochii mei!

Pe scara sufletului meu
M-am întâlnit din nou cu Dumnezeu —
El cobora solemn din conștiința mea,
Iar Eu urcam surâzător spre ea!..

EPILOG

lui Nicu Herăscu

Ce regăsire triumfală după un sfert de veac aproape!..
Îți mai aduci aminte, mare, de-Argonautul epigon
Ce-ți fragmenta imensitatea
Într-un caiet de versuri șchioape
Și-ți profana tridentul clasic cu simple urme de creion?

Aceeași rece-mbrățișare de-albastru, violet și verde,
Aceeași mută întrebare „de ce“, „de unde“, și „de când“,
Și-aceeași inutilă goană spre orizontul ce se pierde
În golul circumflex din care pornesc Sirenele cântând.

Te regăsesc aceeași mare, cu-aceeași tragică poveste,
Cu-aceleași vânturi vagabonde,
Cu-aceeași lună cap de mort
Și-aceleași glas care mă cheamă, —
Deși mi-ascunde cine este:
„Sosesc corăbiile, vino, să le vedem cum intră-n port“.

— Ion Minulescu —

ITA EST...

Ştiţi voi ce sunt versurile mele?
 Zboruri în „zigzag“ de rândunele,
 Zboruri fragmentate,
 Rupte
 Şi-nnodate
 Ca să poată fi de toţi cântate,
 Nu citite pe sub gene —
 Pui golaşi de vrăbii fără pene...

Dar voi nu ştiţi nici măcar silabisa
 Zborurile-acestea, smulse din inima mea!
 Nu ştiţi că din zborul versurilor mele,
 Se-ntregesc perechile rebele
 Şi că-n ochii celor care mi le cântă,
 Strălucesc scânteii de aur, ce-nspăimântă
 Pe cei care mi le-ascultă-ntâia oară,
 Măcinându-se ca grâul sub piatra de moară!...

Versurile mele?...
 Semne de-ntrebare
 Pentru-abecedarul vieţii viitoare...
 Versurile mele?
 Stropi de apă vie
 Şi ploaie de stele
 Pentru veşnicie!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

P A T R U S P R E Z E C E
I N E D I T E
(1943)

DE VORBĂ CU DIAVOLUL

lui Scarlat Struțeanu

Azi-noapte, Diavolul din mine —
Un diavol ce pretinde-a fi profet —
M-a luat cu vorba-ncet... incet...
Și m-a băgat în tainele divine,
Pe care eu — spun drept — mi-e frică
Să nu care cumva să le-nțeleg,
Fiindcă sunt taine care — când se strică —
Nu se mai dreg...

De-aceea nici nu sunt prea lămurit
Asupra celor ce mi-a povestit...
Dar cum azi-noapte Diavolul din mine
Vorbea ca un profet adevărat,
Să nu-l ascult deloc mi-a fost rușine,
Și curios, ca orice om, i-am suportat
Năzbâția cu care m-a-ngrozit
De la-nceput și până la sfârșit...

Mi-a spus că-n viață trebuie să știi
Ce nu știi decât morții
Când pleacă dintre vii,
Să știi că dacă-ntâmplător vei fi flămând,
Să nu te-arăți bogaților așa cum ești,
Să nu te-audă prietenii plângând,

— Nu sunt ce par a fi —

Să nu-ntinzi mâna dreaptă să cerșești
 Femeilor ce ți-au păpat avutul,
 Să nu-ți compari prezentul cu trecutul,
 Să nu blestemi... și să nu faci
 Nimic mai mult decât ce face mutul:
 Să taci, să taci, să taci...
 Și iar să taci...

Iar când vei amuți complect,
 Ca orice-autohton fără defect,
 Tăcerea, care-i aur controlat,
 Te va-ndrepta spre lozul cu noroc,
 Iar tu — un simplu sâmbure de-alună —
 Te vei schimba-ntr-un sâmbure de foc...

Și Diavolul din mine sfârși cu...
 „Noapte bună!“...

POVEȘTEA UNUI „CINEVA“

A fost cândva un „Cineva“ —
 Un „Cineva“ așa prostuț,
 Că-n noapțile cu lună plină se trudea
 Să scoată pe furiș luna din puț
 Cu ciutura...

Și totuși, acest „Cineva“ —
 Deși „copilul nimănu“ —
 Se socotea-n prostia sa
 Născut din zborul minții lui,
 Nu conceput

Numai din lut,
Cum l-învăţase *Biblia*...

Şi-nfuriat că Dumnezeu
Nu-l modelase după chipul său —
Ca pe Adam —
A strănutat
Şi s-a-narmat
Cu-o bardă de oţel călit
Cu care singur şi-a cioplit
Şi palmele,
Şi tălpile,
Şi capul,
Şi ideile,
Şi inima,
Şi sufletul,
Şi gura,
Şi răsunetul
Minciunii trâmbiţată prin văzduh,
Că „El“ e frate bun cu „Sfântul Duh“...

Dar ce păcat... că-n ziua când pleda
Că-n lume singur „El“ e „Cineva“,
Şi jubila că-n veci n-are să fie
Decât acelaşi strop de „apă vie“ —
N-a fost decât un mare... „foc de paie“
Pe care primul strop de ploaie
L-a stins, ca să nu mai rămână
Nimic din „El“,
Decât aceeaşi rece mână
De ţărână —
În cimitirul „Pătrunjel“...

— Nu sunt ce par a fi —

HODIE MIHI, CRAS TIBI¹

În mine,
În tine
Și-n el
Inima cântă
Și plânge la fel...

Cântă
Și plânge
Înfiptă în noi —
Cântă cu clipa în care ne naștem
Și plânge cu clipa de-apoi...

Când cântă cu ploaia
Ne-nchidem odaia...
Când plânge cu vântul
Ne-nchidem mormântul
Tustrei, și, la fel,
Și-n mine,
Și-n tine,
Și-n ell...

CÂNTECUL UNUI OM

profesorului Vasile Vartolomei

Ce-am fost cândva azi nu mai sânt...
Dar ce sunt azi îmi pare rău
Că n-am putut să fiu mereu —
Același cântăreț cu chip de Sfânt...

¹Astăzi mie, mâine ție (lat.).

— Ion Minulescu —

Când am urât am fost iubit,
 Când am iubit am fost urât...
 Și-n viață n-am cântat decât
 Romanța Celui răstignit...

Tot ce-am sperat rămas-a vis,
 Și-am dobândit ce n-am visat...
 Dar ce-am fost ieri am și uitat —
 Un titlu de volum nescris...

Și-azi, dacă sunt un chip de Sfânt,
 Așa m-a vrut, pesemne, Dumnezeu —
 Să fiu tot altul... Și să-l cânt mereu
 Pe cel ce-am fost cândva, dar nu mai sunt...

RUGĂ PROFANĂ

Stăpâna mea, învătă-mă să plâng,
 Așa cum până astăzi n-am plâns încă —
 Să plâng, dar să nu mă mai frâng
 Ca Prometeu, legat de stâncă...

Să plâng și eu ca biblicul Adam
 Gonit de Dumnezeu din Paradis,
 În clipa când, cu Eva, ne trudeam
 Să descifrăm întâiul nostru vis...

Învăță-mă să-mi plâng ca Boabdil
 Grenada vieții mele din trecut,
 Pierdută-n clipa când — un biet copil —
 Mi-o apăram cu-o suliță și-un scut...

— Nu sunt ce par a fi —

Și dacă-n viață n-am putut citi
Ce-i încrustat pe fruntea tuturor,
Ca și Hamlet, „A fi sau nu a fi?...“,
Stăpâna mea, învață-mă să mor!...

RÂNDURI PENTRU NECHEMATA

Aștepți pe cineva?
Nu știi pe cine?
Sau nu te-aștepți decât pe tine
Să te-nfruptezi din ce ți se cuvine?

Nu știi că azi sau mâine —
Vrei, nu vrei —
N-aștepți decât sosirea Ei?

Și oricine-ai fost
Sau vei mai fi,
Sosirea celei nechemate —
Fie că-ți bate-n geam în zori de zi,
Fie că-ți intră-n casă-n miez de noapte —
Exact în clipa când ți-apare,
Doar te sărută și...
Dispare!...

VASUL FANTOMĂ

lui Const. Tonegaru

În port a ancorat un vas fantomă
Cu trei catarguri frânte
Și cu prora

Zdrobită
Și desfigurată, ca un craniu
De sinucis intrat în comă...

Îl recunosc!...
Pe puntea lui, odată,
Am navigat cu Cristofor Columb
Spre insula cu mine de platină
De aur,
De aramă
Și de plumb...
Și ancorele pline de rugină
Le-am aruncat în rada unui port
Cu apele opace ca opacul
Decolorat al ochiului de mort ...

Îl recunosc!...
Pe puntea lui, odată,
Am navigat spre vechiul continent,
Purtând mândria luptei câștigate
Sub veselele lui pavilioane
În noul continent
Din Occident...

Și toate bogățiile furate
Din insula cu mine de platină,
De aur,
De aramă
Și de plumb
Le-am debarcat cu Cristofor Columb
În Monarhia celor trei Coroane!...

.
.

— Nu sunt ce par a fi —

În port a ancorat un vas fantomă...
 Îl recunosc —
 Dar unde-i căpitanul?
 Și mateloții unde-au debarcat?..

Pe punte te sufocă o aromă
 De sânge tropical,
 Iar cabestanul
 Suspină ca un matelot injunghiat!..

ROMANȚA ZĂDĂRNICIEI

Toți vă grăbiți să vă luați înainte,
 Deși știți că-n viață stați pe loc,
 Iar singurul vostru mare noroc
 E doar același vesnic „blid de linte“.
 Toți știți că v-admirați cu ură,
 Sorbindu-vă cu ochii-nduioșați —
 Că, deși frați, voi nu vă sunteți frați
 Și nu schimbați decât ocări pe gură...

Toți știți că-n viață vă jurați credință
 Și faceți cruci numai cu mâna dreaptă,
 Când nebunia cea mai înțeleaptă
 E să n-aveți nici pic de conștiință...

Zadarnic vă mințiți, că fericirea
 N-așteaptă decât să vă bată-n geam,
 Când știți că toți sunteți copiii lui Adam
 Și nimănui nu-i va surâde nemuirea!..

— Ion Minulescu —

ROMANȚA ZILELOR DE IERI

lui D. Karnabatt

Ce veche —
 Și totuși, ce nouă —
 Ne pare și-astăzi, udă de rouă,
 „Romanța zilelor de ieri“ —
 Romanța primelor dureri
 Și-a nesfârșitelor înfrângeril...

Ce demoni cu aripi de ingeri
 Se furișază — noapte după noapte —
 Prin camerele noastre de culcare,
 Trezindu-ne din somn pe fiecare
 Cu-aceleași repetate șoapte,
 Cu care-n zorii zilelor de ieri
 Epilogam nebunele plăceri,
 Defuncte astăzi pentru totdeauna...

Păcat că n-am putut păstra nici unul...

Dar noi — copiii nimănui
 Copiii zilelor de post —
 Ca să putem trăi cu-adevărat,
 Ne-am spânzurat ghitarele în cui
 Și ne-am vândut măgarilor „sub cost“ ...
 C-așa — pesemne — ne-a fost dat,
 Deși morți, să rămânem și-azi
 Aceiași cântăreți nomazi —
 Fantomele medievalilor „truveri“,
 În ale căror stanțe
 Doar minciuna
 „Romanței zilelor de ieri“,
 De astăzi

— Nu sunt ce par a fi —

Și de totdeauna —
 Păcatul sfânt al tuturor
 „Truverilor“ —
 Trăiește-n vecii... vecilor!..

ROMANȚA TAHITIANĂ

pictorului Ștefan Popescu

Tehura — neagră orhidee —
 Nu ești nici floare,
 Nici femeiel...
 Dar, orice-ai fi — așa cum ești —
 Nu-ți cer să-mi juri că mă iubești...
 Nu-ți cer nimic din ce-ai jurat
 Lui Paul Gauguin —
 Zugravul tău tahitizat —
 Pe care-abia sosit în Paradis
 Tu l-ai mințit
 Și l-ai ucis
 Cu-același biblic „fruct oprit“..

Pacificul mi-e martor credincios
 Că sufletul ți-e-ntors pe dos...

Nu-mi jura, deci, că mă iubești,
 Nu-mi jura, căci așa cum ești —
 O biată insulară jucărie
 Cu zece șiruri de mărgean la gât —
 Când juri că știi
 Tot ce nu știi,
 Tu nu ești altceva decât

— Ion Minulescu —

Un strop de tropicală nebunie
Într-un vârtej marin de apă vie...

Iar mâine-n zori când voi pleca
Nu te-ntrista
Că-mi vei sfârși tu singură romanța...
Nu te-ntrista, fiindcă și eu —
Mi-e martor bunul Dumnezeu —
Tot singur voi sfârși-o-n Franța...

ROMANȚĂ ORIENTALĂ

lui George Tutoveanu

În care zi din calendar
Ne-am întâlnit o dată doar,
În fața unui mic bazar
Dintr-un oraș oriental —
Bazar cu marfa pe trotuar,
Ca-ntr-un ajun de carnaval?

În care zi din calendar,
În fața mea un mic bazar,
Când eu — un biet cumpărător —
Iar tu — o biată vânzătoare —
Cu ochii noștri de fosfor
Ne-am tocmit prima sărutare?

În care zi din calendar
Ne-am îngropat ca-ntr-un bazar,
Și lacrimile ochilor
Din ochii noștri de fosfor,

— Nu sunt ce par a fi —

Și măștile de carnaval,
Cu-ntregul fast oriental,
Și visul nostru pe Bosfor?...

În care zi din calendar
Și-n fața cărui mic bazar
Dintr-un oraș oriental,
Ne-am întâlnit
Și ne-am iubit,
În visurile noastre doar.
Ca-ntr-un final de carnaval?...

ROMANȚA NEBUNULUI

Vreți să vă spun cine sunt eu?..
Un pod cu chip de curcubeu —
Un curcubeu multicolor,
Armonizat pe plăcui tuturor!...

Cei mai mulți —
Proștii —
Cred că sânt
Aureola unui sfânt...
Iar cei mai puțini —
Cei cumiți —
Cei care nu se-ncred în sfinți,
M-asigură că sunt un pod,
Pe care regele Irod —
Un rege mândru
Și stupid —
A vrut să-l construiască-n vid...

— Ion Minulescu —

Dar Dumnezeu l-a pedepsit,
 Căci a murit,
 Lăsându-și podul nesfârșit
 Exact când reușise să-l indoaie
 Cu cei din urmă stropi de ploaie
 Schimbați în lacrimi solare,
 Ca orice pod fără picioare.

Și totuși, acest pod sunt eu —
 Un pod cu chip de curcubeu!..

JALEA PAZNICULUI

De când dușmanii țării ne arseră palatul,
 De-atunci rămas-am singur —
 Vail... Ce spectacol jalnic...
 Turiști din țări străine vin doar s-admire patul
 În care-și va da duhul și cel din urmă paznic..

Pe-naltele terase de piatră, statui sparte
 Privesc îndoliate castanii triști
 Și goi...
 Iar vântul —
 Glasul toamnei, prevestitor de moarte —
 Le-ngroapă goliciunea în maldăre de foi..

Cândva pe-aici fu viață
 Cu cântece
 Și glume...
 Dar azi din cântăreții de ieri
 N-a mai rămas

— Nu sunt ce par a fi —

Decât o cioară —
 Cioclu venit din altă lume —
 Ce croncăne obraznic de-așa măreț popas...

UNDEVA...

lui Codiță Osiceanu

Hotelul cu firma „La Wilhelm cel Mare“
 Dim medievalul oraș teuton,
 Cu sfânta Maria deasupra intrării,
 Scăldată-n lumină de opt lămpadare,
 Hotelul cu *hall*-ul — perfect hexagon —
 Și geamuri rotunde și-albastre,
 Prin care —
 De mână cu visele noastre —
 Pătrunde timidă tristețea-nserării
 Pe mobile negre și triste de nuc,
 Și vechi ilustrații, tăiate din *Jugend* —
 Sirene de Boecklin
 Și satiri de Stuck —
 Hotelul în care purtat-am o vară
 Cea mai plăcută și sfântă povară,
 Citindu-i pe Heine și Nietzsche,
 Traduși —
 Ca două viori sub același arcuș —
 În limba-nflorată
 Și-n stilul sever —
 O limbă-mpletită din sfârcuri de bice
 În care, pe vremuri, scrisese Voltaire,
 Pe care-l citise și Heine, și Nietzsche...

Hotelul acesta —
Citesc în jurnal —
Azi este spital!
Spital — gazda morții
Cu „Crucea Genevei“
Chiar deasupra porții.
Hotelul cu *hall*-ul perfect hexagon
Din medievalul oraș teuton,
Azi este refugiul defuncțiilor vii,
Ce-și mângâie gheara de vultur crispată
Pe hainele lor cenușii —
O „Cruce de fier“
Pătată de sânge pe front
Și spălată
Cu trei picături de eter...

Hotelul?
Aceași eternă-ntrebare...
Spitalul?
Aceași prevestire tristă...

Hotelul cu firma „La Wilhelm cel Mare“
Azi... nu mai există!

— Nu sunt ce par a fi —

CINCI GROTEȘTI
(1943)

Lui Horia Teculescu

PLOAIA SFÂNTULUI ILIE

Plouă!..
 Zi și noapte, plouă —
 Ploaie veche,
 Ploaie nouă,
 Ploaie-n rate
 Calculate
 De cerescul cămătar,
 Și la termen, achitate —
 Să ne spele de păcate
 După noul calendar..

Ploaia Sfântului Ilie
 Abia stă..
 Și-cepe iar!..

Parcă-ar fi o păpădie
 Ca barba Sfinției sale —
 Barbă fără-asemănare,
 Ce se spulberă-n spirale,
 Peste „România Mare“,
 Pe care Sfântul Ilie
 Ar fi luat-o cu chirie
 Pentru... hidroterapie!..
 Plouă!..
 Zi și noapte, plouă..
 Plouă-așa cum se știe

— Nu sunt ce par a fi —

Să mai fi plouat cândva...
Ca și cum Sfinția sa
N-ar fi om de omenie,
Și-ar fi —

Doamnel!... Cum să zic?...
Om ca noi — la suflet mic —
Om adică, cu păcat,
Nu chiar sfânt adevărat...

Plouă!...
Zi și noapte, plouă...
Plouă-așa ca și cum ploaia
N-ar fi ploaie, ci... potopl!...

Stop, Sfinte Ilie...
Stop!...
Domolește-ți telegarii
Și mai crapă-ți barba-n două,
Că de când tot plouă... plouă,
Ploaie veche,
Ploaie nouă,
Ne-au murit toți cărturarii
De ftizie,
Și-n spital
Nu ne-a mai rămas decât
Un opet, cu-o tuse-n gât
Ca o strofă de... cristall!...
Nu-l lăsa, Sfinte, să moară,
Că-i păcat de-așa comoară!...
Nu-l lăsa să moară-n ploaie
Ca pe biată cucuvaie...

— Ion Minulescu —

Iar de-o fi să fie-așa
 Cum socoți Sfinția ta,
 Vreau să zic
 Să-l pedepsești
 Pentru faptele-i lumești,
 Dă-i cerneală și hârtie
 Și-un consemn ceresc,
 Să-și scrie
 Ultima lui poezie:
Ploaia Sfântului Ilie!...

PEISAJ UMED

Plouă strâmb
 Și fals,
 Plouă tâmpit —
 Plouă cum ploaua-ntr-o zi la Londra
 Când sorbeam un vermut sec
 Cu Anny Ondra
 Într-un bar pe Piccadilly Street...

Plouă ca și cum o stropitoare
 Ar uda, pripită, verzile peluze
 Inventate-anume ca s-amuze
 Lorzii beți de whisky
 Și morți după soare...
 Plouă ca și cum stropii de ploaie
 N-ar fi decât stropi de nădușală
 Ce s-ar scurge de pe Anny Ondra goală
 Când se-ncuie cu boxerul în odaie...

— *Nu sunt ce par a fi* —

Plouă,
 Plouă,
 Toată ziua plouă,
 Plouă ca-ntr-o baltă fără fund —
 Baltă-n care — Ofelia și Hamlet
 Se ascund
 Să-i procure lui Shakespeare
 O dramă nouă...

PĂPUȘA AUTOMATĂ

Doamnel
 Ce-am pățit aseară!..
 De-a fost faptă de ocară,
 Să mă ierți, că-i vina Ta,
 Fiindcă Tu ai vrut-o așa?..

Cineva —
 Dar nu știi cine,
 O păpușă automată —
 A intrat fără să bată
 În odaia mea..
 A intrat fără rușine —
 Goală toată,
 Indecentă
 Ca Ofelia dementă,
 Și râzând
 Ha, ha, ha, ha!..
 S-a trântit pe canapea
 Lângă mine,
 Ca o viespe-ntărâtată
 Pe un tort de ciocolată!..

Doamne, Doamne!..
Ce rușinel!..
Dar eu ce puteam să-i fac?..
Să-i dau brânci?
S-o strâng de gât?
S-o omor?..
Sau să-i dau pace?
Nu puteam să fac decât
Să-nchid ochii
Și să tac...
Că păpușii n-ai ce-i face,
Și păpușa, dacă vrea,
Mori cu zile pentru ea!..

Cine ești, păpușă mică,
Cu ochi verzi de levănțică
Și cu unghii de urzică?..
Cine ești, păpușă blondă,
Cu prezența vagabondă
Când p-aici...
Când pe colea —
Până și-n odaia mea?..
Cine ești
Și ce poftești?
Vrei odaie cu chirie.
Sau un loc pentru vecie?..

Păpușică prost crescută —
Ochi cășcați
Și gură mută —
De ce taci și nu vorbești?..
Sau, ca zâna din povești,
Nici tu nu știi cine ești?..

Fii cuminte...
Și-nțelege
Că păpușa, când se strică,
S-a sfârșit,
Nu se mai drege
Chiar când este-o păpușică
Cum ești tu —
Păpușă mică,
Cu prezența indecentă,
Ca Ofelia dementă...

Fii cuminte...
Și-astă-seară,
Nu mai hoinări pe-afară
Ca o biată „pierde-vară“.
Fii cuminte
Și, mai bine,
Stai pe loc, nu mai pleca!..
Stai colea,
Pe canapea —
Lângă mine...
Uite-așal...
Ca păpușile-n vitrine
Sau ca sfintele creștine
Când Cristos le converteal!..

Și de milă — că era,
Biata fată,
Goală toată...
Și n-avea nimic pe ea,
Nici măcar o pijama... —
I-am împrumutat pe-a mea!..

— Ion Minulescu —

Iată vina mea de-aseară —
Mai mult vină literară!...

Dar de-aseară, Doamne sfinte,
Păpușica e cuminte!...

FETIȚA DIN FĂGĂDAU

De ce mi-ai promis că vîi
Cu buzele-ți arămii,
Cînd știai c-ai să mă minți
Cu aceiași zece dinți
Cu care m-ai sărutat
Cînd din „Moși“ ți-am cumpărat
Un flacon de „Ton Sourire“
Și-o cutie de rahat
„Hagi Bekir“?...
De ce mi-ai jurat solemn
Pe icoanele de lemn
Și-ai promis lui Dumnezeu
C-ai să mă iubești mereu,
Cînd tu ne-ai mințit la fel
Și pe mine,
Și pe El?...

De ce taci?
Cum?...
Tu nu știi
Că fetița mincinoasă
Chiar cînd este-așa frumoasă
Și cochetă
Cum ești tu —

Vânzătoare la „Bon Goût“ —
Nu mai merită să fie
Nici dorită,
Nici iubită,
Nici subiect de poezie
Într-o mică prăvălie
Cu mantouri
Și rochițe
Scoțiene
Și pestrițe?

Nu ți-a fost măcar rușine,
Când știai că n-ai să vii,
Să-mi mănânci două cutii
Cu „praline“,
Alta cu „marons glacées“
Și nu mai știi încă ce —
Că tu prea mănânci de toate,
Prea ai poftite asortate!...

Aoleo... și vai de mine!..
Ce să mai fac eu din tine?
Că de ieri nu te iert,
Ba chiar să te și blestem,
Că de tine nu mă tem...
Ce te fac eu nu-i secret —
Te fac „cu ou și oțet“
Și, dacă-ar fi să te-ntorci,
Te fac „albie de porci“,
Cum se face-n Făgădău...
Și-apoi rog pe Dumnezeu
Să te facă și mai rău
Decât ce te făcui eu!..

SINUCIDAREA UNUI ANONIM

S-a sinucis un anonim!...
 Un „fapt divers“, și-atâta tot...
 Căci anonimii, precum știm,
 Nu fac nici ei decât ce pot —
 Unii pleacă,
 Alții vin...
 Un anonim pe lume mai puțin,
 Un mort mai mult în cimitir,
 Și bietul om a fost scutit de bir!...
 S-a sinucis un anonim...
 S-a sinucis, după cât știm,
 Într-o mansardă de hotel —
 Hotel modern, cu ascensor,
 Ca mortul să coboare-n stradă mai ușor!...
 S-a sinucis fiindcă iubea
 Pe cineva...
 Pe cine?
 Nu se poate spune...
 O anonimă ca și el,
 Pe care-a vrut să se răzbune,
 Probabil, fiindcă-l înșela...
 Sau, poate... numai bănuia,
 Căci fapta n-a fost confirmată
 Nici chiar de anonima arestată.
 Interogată,
 Judecată,
 Și... achitată!...

S-a sinucis un anonim!...
 Și-atâta tot!...

Povestea lui,
Povestea capetelor cu cucui,
Povestea noastră,-a tuturor,
Povestea anonimilor!...

S-a sinucis un anonim!..
Dar, lucrul nemaipomenit,
Cadavrul lui a dispărut
Ca o cometă-n infinit,
Și n-a mai apărut,
Așa c-anunțul mortuar
N-a mai ieșit nici el de sub tipar..
Și-a doua zi gazetele n-au scris
Nici un cuvânt de bietul sinucis!..

Doar mai târziu, când s-a aflat
Anume ce s-a întâmplat,
Întreaga presă s-a cutremurat!..
Acum, se știe-n mod precis
Că anonimul sinucis
De anonima lui a fost furat,
De teamă să n-o facă de rușine
Când în oraș s-ar fi aflat
Exact ce-a fost:
O anonimă care-ncepe bine
Și-un anonim care sfârșește prost!..

Deci anonima cu pricina,
Voind să-și ispășească vina,
L-a dus la ea acasă pe furiș,
Și-n toiul nopții l-a-ngropat
Într-un alcov luxos și parfumat,
În care alți trei sinuciși —

La fel, tustrei, tot pentru ea —
Îl așteptau pe-al patrulea...
Ba poate chiar pe-al cincilea...
Și-al șaselea...
Și-al șaptelea...
Și-al optulea...
Et caetera...
Et caetera...
Și-abia atunci gazetele au scris
Un necorolog cu litere aldine,
Și-au scris solemn
Și grav,
Ca să se știe
De orișicine
Că anonimul sinucis
N-a fost decât o biată jucărie,
Căzută-n gheara altei jucării...
Sau, dacă vreți,
Doi diavoli de copii,
Copii precoci —
O fată
Și-un băiat —
Ce-au încercat
Să iasă din anonim
Prin acest „fapt divers“ adevărat...
Dar care, vail... n-a existat
Decât în fantezia mea
Și-a celor care-mi vor ierta
Curajul de-a-i fi convertit
Să mă citească până la sfârșit!...

— *Nu sunt ce par a fi* —

DIN PERIODICE

PLÂNS

Din nou revăd pădurea în care împreună
 Cu tine rătăcit-am în noaptele cu lună
 Și banca solitară pierdută-n flori albastre
 Pe care-ades stătut-am strângându-ne de mână
 Uimiți de sfântă vraje a fericirii noastre.

Azi dragostea ni-i moartă, și banca-i părăsită,
 De vântu' rece-al toamnei pădurea-i desfrunzită
 Copacii-și clatin vârful și crengile își frâng
 Și eu și ea-mbrăca-vom de-acum haina cernită
 Pădurea-și plânge frunza și eu dragostea *mi-o plâng*.

LA MĂNĂSTIRE

Din turla mănăstirii ascunsă după stâncă
 Răsunete de clopot vestesc de-nmormântare
 Mai triste și lugubre se pierd în depărtare
 În văile adânci.

În dosul mănăstirii doi frați o groapă sapă
 Abia lovesc pământul. De soare sunt pârliți
 În negrele lor rase par umbre și-s slăbiți
 De-atâta post. Mănâncă doar pâine și beau apă.

Târziu din mănăstire toți frații ies. Pe sus,
 Pe umeri duc sicriul al unui frate mort,

— Nu sunt ce par a fi —

Cu pași mărunți la groapă, în cântece îl port
Și-n urmă-o cruce-nseamnă viața ce-a apus...

În preajma mănăstirii e iar tăcere-adâncă
Sub candelă aprinse se odihnesc de veci
Atâția frați. În vale izvorul cu-ape reci
Mai șopotește încă.

SONET

Cum se deșir din strașina-nvechită
Și picur jos broboanele de ploaie!...
Un paltin tânăr crengile și-ndoaie
Ai crede că își frânge vreo iubită.

Tăcerea casei-mi pare mai greoaie
Și mă dezgustă viața netrăită
Și fără sens... Pe fiecare clipită
Mai scad din partea vremii câte-o foaie.

Aș vrea să prind a gândului aripă
Să pot s-o țin în loc măcar o clipă,
Să-mi mângâie viața-ntunecată...

Și o aștept... dar nu știu... o să-mi vină?
Mi-e dor de ea... mi-e dor de luna plină
A nopților din vremile de-alt'dată.

— Ion Minulescu —

CÂNTEC DE DRUM

Când am pornit, știam doar că-i departe
 Și-i tare greu de-ajuns unde voiam;
 Dar unde-i acel *unde* nu știam
 Căci nu-l găsisem încă-n nici o carte.

Pe drumuri lungi și vechi, bătătorite
 De-atâția mulți porniți 'nainte mea,
 Am colindat călăuzit de-o stea —
 Icoana unei lumi întrezărite,

Dar într-o zi o fată — bat-o focul —
 Mi-a-ntors din cale pasul obosit...
 — Unde-aș fi fost de nu m-aș fi oprit
 Și nu mi-aș fi vândut ei tot norocul?...

CÂNTEC DE TOAMNĂ

Toamnă... Vântul se strecoară
 Șuierând pe lângă zid
 Și mă roagă să-i deschid
 Că-mi aduce vești din țară.

Vești din țară!... De la cine?
 De la ei ori de la ea?
 Să mai fie cineva
 Ca să-ntrebe și-azi de mine?

Du-te, vântule, grăbește,
 Și le spune c-ai aflat

— Nu sunt ce par a fi —

Cum că cel de mult plecat
A murit, nu mai trăiește;

C-ai bătut în lung, și-n lat,
Răscolind întreg pământul
Și că n-ai găsit mormântul
Celui mort, dar ne'ngropat!

ÎN PRIBEGIE

Toamna-mi scutură castanii din grădină și pe cer
Norii strâng de gât pătratul de senin rămas stingher,
Iar în vale, furtunoasă, pe subt țarmul nalt și drept
Trece marea și mă-ntreabă de ce-ntârzii, ce aștept?...
.....

Era tot o zi de toamnă când plecam întâia oară
Să visez sub alte ceruri și să plâng în altă țară.
Să-mi aduc aminte, parcă fu mai ieri când am plecat,
Nu era la gară nimeni... nimeni nu știa din sat...
Ce le pasă lor de unul ce se duce când rămân
Ceilalți toți să-și strângă banii și iubitele la sân?
Ce le pasă dacă unul dintr-ai lor s-a-nstrăinat
Și-o să moară pe-alte drumuri, când femeile din sat
Sunt ca ei și-i fac să uite pe cei morți și când cei morți
Nu se mai strecor în taină pe șosea, pe lângă porți?...
Ce le pasă lor?...

Nici unul dintre cei rămași nu poate
Să cuprindă necuprinsul țarmurilor depărtate
Și nici poate-a-și da cu gândul că afar' de satul lui
Mai sunt și-alte sate-n lume cu femei și bani destui...

— Ion Minulescu —

Și de-o fi să mă-ntorc iarăși, iarăși să mă vază-n sat
 N-o să vrea să creadă nimeni că sunt eu — că-i cel plecat;
 Nimeni n-o să mă cunoască și-ochii reci ai tuturor
 Vor privi-ncruntați streinul poposit în satul lor...

.....

Du-mă, mare, tu ce-alt'dată m-ai purtat de-atâtea ori
 De cu ziuă până-n noapte și din noapte până-n zori
 Și mi-ai dat să beau otrava dulce-a ducerii-n neștire
 Și m-ai legănat în visuri, în extaz și-n nesimțire;
 Du-mă iar în zarea-n care tu doar poți să mă mai duci
 Și mă-ngroapă-n cimitirul fără flori și fără cruci...

UNUI CÂNTĂREȚ

Îmbătrânești, și versul tău
 Îmbătrânește ca și tine;
 Cântai odată mult mai bine
 Dar astăzi tot ce cânti e rău.

Alt'dată cântecele tale
 O lume-ntreagă le-nvăța
 Și satul tot te îndrăgea
 Dar astăzi cine-ți iese-n cale?

Nu simți cum cântecu-i sfârșit
 Și-n țitera dezacordată
 Zac moarte pentru lumea toată
 Tot ce-ai cântat, tot ce-ai ubit?

— Nu sunt ce par a fi —

CÂNTEC

În ochii tăi ca-n două oglinzi insuflețite
Amurgul își răsfrânge privirea-nsângerată
Și ochii tăi sunt roșii ca două flori de mac
Plutind împerecheate pe luciul unui lac.

În ochii tăi amurgul, ușor, pe nesimțite,
Se stinge ca lumina din candela uitată
Și ochii tăi din roșii se-ntunecă și par
Doi ochi tăcuți de sfântă pictați într-un altar.

NIHIL

Din Orientul plin de soare,
De flori,
De fructe aromate
Și de povești neterminate,
Din Orientul plin de soare
Și maladii molipsitoare,
În portul ce-și deschide rada
Ca două albe maxilare
Ce-așteaptă să-și înghită prada
Cotidiană de vapoare —
Din Orientul plin de soare
Și din bogata lui risipă
Împrospătată zi și noapte —
De ani de zile nu mai vine
Nimic,
Nici flori,
Nici fructe coapte

— Ion Minulescu —

Și nici tutunul blond de pipă
Stropit cu apă de smochine...

De ani de zile nu mai vine
Nimic din Orient
În zare
Convalescențele marine
Plutesc în ritmuri funerare,
Plutesc aducerile-aminte
Cu legendarele dezastre,
Iar noile presimțeminte
Ce apar din golurile-albastre,
Schițează în nedumerirea
Necunoscutului din larg
Un gest ce-amână-n veci fantoma
Multașteptatului catarg.
Și grave ca niște Sybile
Ce rătăcesc pe Euxin
Rostesc:
— Trec zile după zile
Și-argonauții nu mai vin.

ROMANȚA OULUI DE CIOCOLATĂ

Tu ești ce n-a fost încă oul din câte
Ovă vor mai fi,
Tu ești bazarul de surprize pentru
Amante
Și copii,
Ești simetria maritimă
A două stridii-mpreunate,

Ești frenezia unui zero
Prins în contururi crenelate,
Ești taina primelor mistere,
Himera primului cuvânt,
Ești spasmul
Lenea și dezgustul
Netălmăcitului avânt
Când panglicele te-nfășoară
Într-un simbol de veselie,
Parcă ești capul lui Othello
Când e bolnav de nevralgie!

În burta ta
Cea mai superbă din pânțele care mint,
Am strecurat în perspectivă
Trei trepieduri de argint,
Trei madrigale inutile din
Patru puncte cardinale,
Trei bibelouri musulmane
Cu Vagi culori orientale,
Trei măști de bronz sculptate-n stâncă:
Mozart, Beethoven și Chopin
Și trei flacoane cu miresme
Occidentale de Guerlain...
În burta ta,
Cea mai superbă din burțile de ciocolată,
Am strecurat trei tamburine,
Trei stampe
Și-un pachet de vată,
Volumele lui „Pirandello“
„Les fleurs du mal“
Și-apoi în van
Am strecurat și trei mimoze,

Patru foteluri
Și-un pian!...

Și te-am purtat ca pe un rege
Prin Lesbos
Roma și Corint,
În iahtul nou cu trei catarguri
De alabastru și argint.

Și te-am împodobit cu panglici
De roz,
De bleu,
De violet,
Ca să pricepi atunci prin tine
Simbolul unui triolet.

Voiam să te ofer Rozinei, cucernic
În iubire, ca o
Supremă jertfă de sperare
Extras din cupe de cacao!

Dar deodată în tăcerea de spectru verde
A agatei
Un matelot tușea la proră
În do majorul *Traviatei*...

Căci te mâncase el, tiranul, crezând că ești
Ca alte ouă!
Era în anul una mie și nouă sute două' și nouă!...

— Nu sunt ce par a fi —

MOARTEA AMANȚILOR

La marginea apei, cu sălcii și plopi,
 Trei gropari, azi-noapte, au săpat trei gropi...
 Una pentru mine,
 Una pentru tine,
 Și-alta pentru cine nu se știe încă,
 Fiindcă-a treia groapă este mai adâncă
 Decât cele două
 Pregătite nouă —
 Paturi noi în care vom dormi pe veci
 Înveliți în umbră și-n cearceafuri reci.

Dar în groapa treia -
 Doamne!..
 Cine știe
 Cu ce mort dormi-vom în tovărășie!
 Vai, ce groapă-adâncă!..
 Vai, ce groapă mare!..
 Parc-ar vrea să-nghită mortul în picioare,
 Nu cu floarea-n gură, ci culcat pe spate
 Cum l-azvârliră cioclii în eternitate!

Cine-o fi vecinul nostru de-azi 'nainte?
 Mort cu mintea-ntreagă sau scrântit la minte?
 Vorbăreț ca ploaia?
 Arțagos ca vântul?
 Sau tăcut ca mutul —
 Mâncal-ar pământul!..
 Cine-o să ne țină de urât?
 Cu cine
 Vom vorbi-mpreună de rău sau de bine

Rudele și-amicii
Care-au să ne-ngroape
Cu „rouge-feu“ pe buze
Și „noir-mat“ pe pleoape?...

Cine-o să ne-ntrebe, ce-am făcut în viață?
Când sfârșirăm piesa?
Dis-de-dimineată,
Sau în miezul zilei,
Sau mai pe-nserate,
Sau când bate toaca, noaptea jumătate?..
Cine-o să ne-ntrebe cine-am fost?
Și cine
Va-nțelege-n fine, că Tu cu Mine
N-am fost decât niște anonimi
Și-n lume
N-am plâns niciodată și-am făcut doar glume..
Cine-o să ne-asculte — curios să știe —
Cum își schimbă-amanții proza-n poezie?
Și cine-și va-nchide ochii de rușine
Că-i vecinul nostru?
Cine? Cine? Cine?

Doamne!..
Fă ca-n groapa vecină cu noi,
Nu cumva copita plină de noroi
Să ne strice somnul
Și să ne deștepte
Ca s-o luăm „dacapo“ tot pe-aceleași trepte..
Fă să intre-n groapă, ce ne-a fost mai drag —
Poartă fără gratii,

Casă fără prag,
Gură fără lacăt
Și inimă, fără
Ornic, să ne-o schimbe oră după oră!..

Și mai fă să intre și dragostea noastră —
Dragostea de mâine cu „semn de-ntrebare“
Fiindcă a treia groapă, mai are-o fereastră
Deschisă spre soare —
O unică și postumă consolare
Pentru toți amanții morți de surmenare!

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE

[...] Minulescu nu e din categoria lui Gr. Alexandrescu, Eminescu, Vlahuță, Cerna, lângă care s-ar putea alătura prea bine dezvoltându-se mai departe Dumitru Nanu și Corneliu Moldovanu; Minulescu e din categoria nu a pasionaților reflexivi, care fac să se simtă valurile pasiunii până în cele mai adânci preocupări omenești, ci din a senzitivilor, cum sunt Duiliu Zamfirescu, Coșbuc, Cincinat Pavelescu, Iosif, Anghel, Goga. În poeziile lui, Minulescu are o lume a lui, o colorată și luminoasă lume de senzații superioare și inferioare, o lume de forme, de culori, de mirosuri, de pipăiri, la care gândirea parcă ia prea puțin parte. Se deosebește de acești poeți, mai întâi de unii prin faptul că gândirea nu e străină de aceste construcții senzitive; ea e totdeauna prezentă formând un substrat simbolic, care dă înțelesul subtil superior al bucăților sale. Al doilea, se deosebește de alții, prin faptul că toate aceste alcătuiuri senzitive nu au nici vigoarea coeziunii, nici puterea rezistenței. Fiind creațiuni ale imaginației, ca orice creațiune poetică, ele sunt mult mai fantasmagorii decât imagini. Ele nu ne fac impresia realității sau nu ne-o fac decât dacă suntem într-o dispoziție mai mult aproape de vis decât de viață. Prea sunt izolate de realitate, prea le simțim ca imagini și prea puțin ca realități. În al treilea rând, se deosebește de alții, prin faptul că Minulescu este un pur contemplativ, un suflet în care pulsul vieții pasionale parcă a secat cu desăvârșire, o simțire blazată și senină, în care nu poate crește nici mare pasiune, nici mare ură, nici mare iubire, un sceptic amabil, în care se reproduc mai mult umbrele adâncilor turburări sufletești, decât aceste turburări însele. Acest Minulescu apare ca un senzitiv naturalist, simbolic prin concepție, romantic prin exagerarea imaginilor, clasic prin seninătatea simțirii. Dar cu aceste calități — sau mai bine tocmai din pricina lor — care-i dau o fizionomie așa de particulară, operele poetice ale lui Minulescu nu sunt, nu pot fi mari poeme lirice — ci romanțe, de gen superior, e adevărat, dar simple romanțe.

Nu tot așa de înnemerit este titlul „pentru mai târziu“. Ceea ce pare poetului că-i dă dreptul la acest titlu, este credința că el este un poet așa de nou, încât nici cititorii nici criticii nu-i pot înțelege întreaga sa valoare astăzi. Se înșală. Ori că va fi mai bine, ori că va fi mai rău înțeles, Minulescu e osândit să nu i se recunoască o valoare mai mare decât i se dă aici. Cu romanțe — adică cu opere poetice în care se întrupează partea superficială a sufletului, oricât de superioare de altminteri ar fi ea — cu romanțele nu se pot entuziasma până la delirul recunoștinței naționale, necum universale, nici cititorii, nici criticii. La aceasta este osândit tot senzitivismul — contemplativ, simbolist din Occident, al cărui reprezentant român de frunte este poetul nostru.

Cu aceste însușiri Minulescu, în deosebitele lui poezii filozofice, erotice, antireligioase (acestea din urmă cuprinse sub titlul de Leturghii barbare, quintet ateu — mai just anticreștin), izbutește să ne redea, pe lângă sentimentele particulare întrupate în fiecare poezie, impresia generală a unui epicureism revoltat, erotic și mistic, ce caută lucruri, viață naturală, liberată de legile convențiunii sociale și ale unei tăinicii melancolice și rezignate, în legătură cu o viață, o ființă dincolo de ființă, cu o existență, cum ar zice Kant, „numenală“, pe care poetul, care face pe necredinciosul“ n-o mărturisește, dar care parcă e presupusă de imaginația sa la fiecare moment. Prin această din urmă impresie, care se degajează mult mai puternic, deși fără mijloace artistice clasice, care să-i asigure durabilitatea, din opera poetică a lui Maeterlinck, Minulescu stă în relație de dependență cu acest poet belgian.

Ceea ce dă un preț deosebit poeziei lui Minulescu este originalitatea formei și cu deosebire a acelu element al formei care e mai în strânsă legătură cu fondul poeziei lirice, care dă acestui fond adevărată consistență proprie, și care oarecum parcă face însuși parte din acest fond — armonie. Această armonie, pe care poetul caută s-o facă vizibilă, întrebuițând multe versuri albe și împărțind versurile, nu după pauzele finale indicate în mod mecanic de rimă, ci după pauzele naturale, indicate de ritmul sufletesc al sentimentului — este de-o varietate și de-o amploare maiestuoasă, în adevăr seducătoare, când nu e manierată.

MIHAIL DRAGOMIRESCU, Romanțe pentru mai târziu de Ion Minulescu în Convorbiri critice, II, nr. 12, 15 iunie 1908.

Estetica minulesciană pleacă de la căutarea noutății. [...]

Scrise pentru mai târziu, Romanțele d-lui Ion Minulescu au ajuns curând la meridianul actualității și l-au și depășit chiar, spre a luneca, oarecum în conul penumbrei, așa că se poate spune că anticipația lor literară a fost o iluzie de scurtă durată. Prin influența pe care au exercitat-o instantaneu asupra poeziei noastre s-a dovedit că nu aduceau formula unei sensibilități și estetice tardive, ci purtau în ele toate elementele contemporaneității imediate. Nici unul din scriitorii noștri — nici chiar Eminescu — n-a fost atât de repede copleșit de admiratori ca d. Minulescu, devenit în scurt punctul de plecare al unei exploatari literare sub cele două forme distincte: a imitației și a parodiei, care, cu aparența de a porni din izvoare diferite, dovedește în fond o servitute egală deoarece, sub forme satirice, este efectul unei oboșeli ce nu vrea să se recunoască. Prin anumite particularități, poezia poetului s-a despersonalizat, astfel, pentru a se transforma într-un curent care nu s-a propagat însă prin sensibilitate, concepție sau atitudine, ci prin material estetic. [...]

De numele d-lui I. Minulescu se leagă, nu fără controverse, istoria simbolismului român. Controversele vin, mai ales, din imprecizia unei noțiuni cu elemente multiple, disparate și uneori chiar contradictorii, întrucât, inovație, simbolismul s-a confundat la început cu însuși spiritul de înnoire care înglobează orice nuanță mai singulară a sensibilității sau numai a expresiei, care a făcut și din Macedonski un poet simbolist și care, prin simplul fapt al întrebuițării versului liber, a dat câtorva tineri iluzia de a fi inițiatorii mișcării noi. Confuzia izvorăște și din nedefinirea noțiunii chiar în spiritele celor ce au lucrat la birunța ei, deoarece curentele nu pornesc dintr-o acțiune conștientă, precedate fiind de nevoia nelămurită a unei reacțiuni ce se caută prin o serie de experiențe în domenii și în forme diferite. De reușește să se precizeze, formula reprezintă clarificarea ultimă a dibuirilor în întuneric la triumful căreia au contribuit însă și cei ce s-au întovărășit la lupta din nemulțumire împotriva tiparelor consacrate și din ignoranța propriului lor temperament. Fără a acoperi toate sensurile legitime ale simbolismului, d. Minulescu rămâne totuși, până acum, reprezentantul cel mai calificat al acestei mișcări în literatura noastră. Chiar de ar avea meritul inițiativei, în artă modulațiilor minore se mistuie în glasul celui puternic întrucât, prin egoismul vital al adevăratei personalități, artiștii își consumă și părinții și copiii. Acoperit de vermina imitației, d. Minulescu

îi va supravețui; în ritmul poeziei noastre unda simbolismului va fi reprezentată în notele ei cele mai vizibile tot prin poetul „amantelor ce mint“. [...]

Noua artă poetică are, desigur, mai multe canoane, dar esența sa se poate rezuma la sugestie; ea nu exprimă, ci sugerează prin dispoziția savantă și complicată a ritmului, a limbii muzicale și imprecise, a unei figurații împinse până la artificialitate. Cu mișcarea simbolistă se înscrie, așadar, în artă estetica nouă a sugestiei, lărgind hotarele expresiei lirice.

Prin însăși natura sa muzicală poezia d-lui I. Minulescu se definește nu numai în ceea ce e, ci și în ceea ce nu poate fi: nu poate fi, anume, o poezie de concepție, nici în sensul unei complexe alcătuirii poetice ca la Eminescu și Cerna, nici în sensul intelectualizării emoției sau al reducerii ei la elementul prim al senzației ca la unii dintre poeții mai noi. Prin oricâte nuanțe și forme contradictorii s-ar fi manifestat și oricâte încercări ar fi făcut teoreticienii de a-l fixa în ritmul mișcării de intelectualizare, simbolismul rămâne, după cum am mai spus, o expresie a fondului muzical și, deci, prin esență antiintelectual. [...]

Prin muzicalitatea fondului — puțin însemnat, de altfel, ca intensitate și complexitate — și prin sugestia formei, armonioasă și nouă, nesincer sau pueril de multe ori, d. Ion Minulescu reprezintă totuși cu talent o formulă legitimă de artă, până a se fi identificat, nu fără prejudicii, cu dânsa. [...]

EUGEN LOVINESCU, Ion Minulescu, în *Sburătorul literar*, anul I, numerele 10–13 din noiembrie–decembrie 1921.

Trebuie să-i recunoaștem d-lui Minulescu meritul de a fi fost stegarul mișcării simboliste și, oarecum, de a fi absorbit-o. Fără a fi ermetic, prin fond și, mai ales, prin formă, simbolismul nu poate fi popular, întrucât e o artă de relativă inițiere și, oricum, de rafinare estetică. D. Minulescu e în situația paradoxală de a fi făcut simbolismul pe înțelesul tuturor și de a-i fi popularizat metodele; de aici, o primă bănuială asupra calității unei poezii atât de comunicative. [...]

Succesul poeziei minulesciene nu vine, însă, de la fondul ei muzical și de la lărgirea lirismului în regiunile subconștientului, ci de la muzicalitatea ei exterioară. Spre a o deosebi de cealaltă, am prefera să o numim sonoritate; poezia d-lui Minulescu e cea mai sonoră poezie din literatura noastră actuală; ea e prin excelență declamatoare: de aici, și repede sa

răspândire și în straturile în care poezia nu se scoboară decât pe calea cuvântului rostit. Revoluția prozodică e mai mult aparentă și tipografică; în genere, versul e solid construit și de o sonoritate plină. Revoluția lexicală e mult mai reală; limba cristalină și cu tendințe arhaizante a lui Eminescu, limba mai mult rurală a lui Coșbuc a fost modernizată. Încercarea a părut, la început, îndrăzneată și procedeul lesnicios; în locul arhaismului cu sunete sumbre, a apărut neologismul sonor și armonios, cu o stăruință ridicată la principiu. După douăzeci de ani de evoluție, lupta a fost câștigată; expresia noastră poetică s-a îmbogățit simțitor cu un mare număr de cuvinte susceptibile de a traduce nuanțele sensibilității noastre. Problema limbii, ca și problema stilului, nu se poate desface de problema fondului. După cum nu-i numai un „stil“ ci mai multe stiluri, tot așa nu-i numai o limbă ci mai multe; valoarea limbii nu iese din puritatea sau din tendința conservatoare și chiar reacționară a dezmembrării cuvintelor irosite, ci din raportarea și adaptarea lor la fond: unei anumite sensibilități i se cuvine o anumită expresie. [...] În procesul de formație a limbii noastre literare, și îndeosebi poetice, putem, deci, privi încercarea d-lui Minulescu, alături cu a altora, ca rodnică. Și cum diferențierile se fac, de obicei, după semne exterioare, inovația neologică a trecut drept singura notă caracteristică a noii poezii simboliste.

Unei inspirații muzicale, adică de stări sufletești vagi, neorganizate, trebuia să-i răspundă și anumite mijloace de expresie: forma muzicală, adică muzicalitatea exterioară, este unul din aceste mijloace esențiale în poezia lui Minulescu; versurile lui nu se insinuează totuși discret; nu în ele vom găsi: „rien que la nuance...“ și nici acea tonalitate fumurie: „la chanson grise / Où l'indécis au précis se joint“ a artei poetice verlainiene. Muzica minulesciană e plină de fanfare, de sonorități, de metale lovite; versul e declamator, larg și adesea gol; el procedează prin acumulare de imagini sau uneori numai de cuvinte sonore; retoric, și-a asigurat și succesul, dar și-a limitat și puțința de-a exprima emoțiunile adânci. În afară de muzicalitatea exterioară, inspirația de calitate muzicală are și alte mijloace de expresie ce se pot rezuma la sugestie. Sugestia constituie deci estetica simbolismului. [...]

[...] D-l Minulescu a purtat steagul simbolismului, nu fără succes: lipsit de profunzime și de viață interioară, el n-a adâncit cu nimic lirismul; în schimb, n-are nici obscuritatea obișnuită sau necesară a celor mai mulți poeți simboțiști. Poezia sa a putut deveni, astfel, populară: a

fost parodiată și imitată și, în genul ei, n-a putut fi depășită. Pornită de la suprafața sufletului, ceea ce-i paradoxal pentru o poezie simbolistă, ea s-a înălțat în acorduri largi și zgomotoase, cu violențe de imagini și de cuvinte, cu atitudini și îndrăzneți, încărcată de toate semnele exterioare ale simbolismului și ale modernismului formal, cu mistere ușor de ghicit, colorată, lăudăroasă, voluntar perversă și, mai presus de toate, retorică: i-a fost dat simbolismului român să se identifice de la început cu această poezie superficială și declamatoare, de o cuceri-toare muzicalitate externă.

EUGEN LOVINESCU, Poezia simbolistă. I. Minulescu, în vol. Istoria literaturii române contemporane, III, Evoluția poeziei lirice, Editura Ancora, București, 1927.

[...] În poezia vremilor acelora era un ponton vacant, la care au tras, misterioase, navele romanțelor lui Minulescu. Era o lume nouă; erau acorduri nemaiauzite, era o armonie ce vibra turburătoare, era atâta fascinație în verbul și în versul lui, încât — ca în Sosesc corăbiile — am coborât grăbiți vadul în port să le privim cum veneau obosite din lupta cu furtunile și cum își lăsau „...ancorele grele, să vadă una câte una, / Așa cum fiecare parcă și-ar îngropa câte un mort!“. [...]

Ceva din retorismul unui erudit cult păgin, ceva din aroganța dominantă a unui legionar, ceva din senzualitatea unui lup-de-mare travestit în sirenă, ceva din taina pelerinului Lohengrin, cavalerul Sfântului Graal, ce se-ntorcea din nou în Monsalvat de cum se încearca o cercetare a tainei ce-l înconjură: „În seara când ne-om întâlni — / Căci va veni și seara-aceea“... sau „În seara când ne vom iubi — / Căci va veni și seara-aceea;“ sau „Și-n seara când ne-om despărți — / Căci va veni și seara-aceea“.

Iată laitmotivul dintr-o Romanță fără muzică și care rezumă tot inexorabilul și toată fragilitatea iubirilor la Minulescu, filosofie, dacă vreți, elementară, dar adânc omenească și care explică popularitatea de care s-a bucurat și se bucură și astăzi, mai cu seamă poezia lui erotică, în marea masă a cititorilor, în sufletele cărora trezește ecouri tot mai prelungite. [...]

PERPESSICIUS, La a treia ediție din „Romanțe pentru mai târziu“.

[...] Ceea ce caracterizează începuturile poeziei d-lui Minulescu este temeritatea, siguranța de sine, eleganța și firescul cu care poartă armura. E vorba acolo de un marș încontinuu spre alte zări, spre țări enigme, într-o centurie de pelerini, amanți ai acelorași miraje, disprețuind drumul și oboseala, nesocotind îndoilele, glumind pe seama cobelor. Rareori, un poet și-a mers mai nepăsător de vecin, mai convins de efortul său, drumul ca dl. Minulescu. Poezia lui dete foc neghinei locurilor comune ce năpădiseră câmpul, și din luminișul holdelor crescură și răsunară sub cupola de aur a nămiezii Romanțele pentru mai târziu. Armonia lor fu așa de cuceritoare, că la distanță de un an numai d-l Mihail Dragomirescu prefața ediția a II-a, în perioade legănate de paranteze, ale căror ondulări aduceau foarte mult cu arabescurile fumului de tămâie.

Și cu toată ceata țiitorilor de ison care se grăbiră să-l îngâne, Minulescu și-a urmat steaua. Minulescianismul, precum bine observă d-l N. Davidescu, și-a trăit traiul și din toată zarva se alese și mai pură poezia d-lui Ion Minulescu. [...]

Poezia d-lui Minulescu e o poezie de bogată ornamentație, de vaste panouri decorative, desfășurându-se, vibrant, în scopul de lumină al unui reflector magic. Dar nu numai atât, Romanțele pentru mai târziu n-au cucerit favoarea publicului, minoritate și gloată, numai cu elementul decorativ. Decorația se irosește, mai curând sau mai târziu, și atâtea arcuiri de triumf se vor măcina pentru că podoaba exterioară nu e atrasă de magnetul unei axe lăuntrice. Faldurile togei d-lui Minulescu nu cădeau pe un corp lipsit de viață. Nu o creație în stil academic. Nu rigiditatea luxoasă a unui erou de istorică dramă. Cât mai curând un biet om, cu un biet corp greu, purtat prin toate părțile, sângerând de toate căile, un corp închizând ca pe o pasăre rară un suflet, într-o mică și prețioasă cutie de rezonanță. Acest corp purta pe el, mai curând, niște zdrențe glorioase din costumul ce mai amintea pe fiul de împărat, pornit în lume, în călătoria de cunoaștere, cu sandala de fier aproape roasă. Dar sub zdrențele acestea de purpură vibra un corp cu toată experiența lui. Poezia d-lui Minulescu biruia prin sinceritatea accentului ei. „Romanțele“ mai ales cucerise prin palpitul acelei melancolii, acelei tristeți care se degajează din toate taințele sufletului său. Este în „romanțe“ o undă de adevărată și mare poezie, care trebuie căutată mai ascuns. Lirismul romanțelor pentru mai târziu trebuie valorificat, căci numai astfel poate explica toată vraja lor captivantă. Cu atât mai mult cu cât lira d-lui Ion Minulescu are mai multe coarde.

Vagul zărilor și melancolia peregrină, setea după tot alte frumuseți niciodată potolită, incantația lirică ce imploră odihna peste truda sufletului se vor mai întâlni și în De vorbă cu mine însumi. De n-ar fi să amintim decât numai de turburătoarea armonie și de misterul marin din Cânta un matelot..., și am avea și pentru acest volum corespondentul celui vag și acelei melancolii care se înconvoaie peste destine și ne sugrumă aspirațiile, ca un clopot de seră captivă. [...]

Întâlnim și în acest volum, apoi, acel senzualism din „romanțe“, acel amor de legionar care poposește și apoi ridică tabăra și pornește mai departe. Dar e și o notă nouă, care n-a fost pusă, pare-mi-se, în justa ei lumină, care se accentuează în poemele zilelor din urmă, până la recenta Spovedanie. [...] E comicul, grotescul și de multe ori umorul bătând drumul, așa cum ni-l arată Thibaudet, între ironie și milă, între glumă și înduioșare. Romanța Rozinei, Prin gările cu firme albastre, Pastel mecanic sunt tipice pentru această latură. [...]

Și dacă am mai aminti și de cealaltă latură ce se desprinde din „strofele pentru natură“, în care varietatea imaginilor multiplică aspectele naturii și le divinizează, am avea schițat un Minulescu complex, a cărui întreită ipostaziere ar cere o exegeză mai laborioasă. Și totuși, sufletul lui Minulescu cuprinde mult mai multe taine decât se desprind din armoniile lirei lui cu multe coarde. E în el un demon, care-l muncește și-l pornește pe cât mai multe drumuri.

PERPESSICIUS, Ion Minulescu. „De vorbă cu mine însumi“ în „Mișcarea literară“, I, nr. 3, 1924.

[...] Poetul Romanțelor pentru mai târziu a devenit astăzi un versificator care rimează sincer Strofe pentru toată lumea! Simbolistul de acum două decenii, sperietoare pentru burghezi, obiect de glose subtile pentru critici care-l găseau... obscur, după ce a prefațat aspectul poeziei moderne, sfârșește în concurență cu versurile d-lui Topârceanu, inventatorul poeziei democratice. Unii ar putea să vadă în evoluția sa dezagregarea unui întreg curent literar, dacă o ciudată eroare i-ar face să confunde opera unui scriitor cu legile intime ale simbolismului însuși. Confuzia n-ar fi un elogiu mângâietor nici chiar pentru minulescianism, în tot cazul, ar fi o jugnire adusă cert simbolismului. Ar nedreptăți profund poezia lui Bacovia, a lui Camil Baltazar și Demostene Botez, spre a nu cita decât pe cei mai muzicali poeți ai simbolismului nostru.

Vulgarizarea minulescianismului se explică printr-un virus vechi existent chiar în bunele sale poezii. Dacă Romanțele își au locul lor de cinstă în inițierea și triumful simbolist, de ele se leagă defectele unui temperament poetic prea verbal, care de la început nu și-a putut disimula sensibilitatea superficială, gen romanță. Minulescianismul a spălat ca un șuvoi proaspăt prundul impur al învechitei poezii, dar a avut prea puțină forță organică să ia cu sine propriile resturi. Astăzi el se reduce numai la aceste resturi, pastă trezită și săracă, frământată de mâinile slăbite ale unui meșter — altădată maestru necontestat.

Lirica d-lui Minulescu, în chiar cele mai expresive poezii, s-a alimentat din stări sufletești periferice, căci nostalgia sa de alte zări și de tărâmurile negre ale morții (cei doi poli ai sensibilității minulesciene) era sugerată mai mult de sonorități verbale și de artificii de ritmuri ingenioase. Tehnicianul, un tehnician acrobat, a fost mai puternic decât poetul. Acesta s-a epuizat pe aripile Romanțelor, rămânând numai clovnul care mimează pentru un public naiv o tragedie absentă. Psihologia aceasta domină singură în Strofe pentru toată lumea. D-l Minulescu nu mai este un liric străbătut de neliniști; e un fantezist, un cinic glumeț, un autor de cuplete și cronică rimată. Prezentele Strofe sunt echivalentul strict al prozei din Corigent la limba română. Poetul se amuză și vrea să se amuze; peste acest aspect comun nimic nu mai vibrează din coarda adevăratei poezii. Recentă sa producție versificată asasinează, fără cruțare, făpturile fluide de vis care existau în Romanțe. D-l Minulescu și-a exagerat defectele, le-a pus în primul plan, scoțând în evidență reversul antipoetic din intimitatea simțirii sale. [...]

POMPILIU CONSTANTINESCU, Ion Minulescu: „Strofe pentru toată lumea“, în „Vremea“, an. III, nr. 113, 15 mai 1930, p. 5.

[...] Simbolismul nu începe la noi nici prin Macedonski, Petică, Săvescu, nici prin Anghel; el intră ostentativ, cu aer de bravadă și cu o facondă plină de vervă, prin poezia d-lui Minulescu. Primele sale versuri apar în 1905, în plin sămănătorism — așa că simbolismul are vreo trei decenii de existență în lirica noastră. Oricât timpul ar fi schimbat poziția valorilor, oricâte surprinzătoare progrese și realizări a efectuat poezia nouă în cei 30 de ani de existență, nu i se poate contesta d-lui Minulescu meritul de primul poet simbolist. Poezia sa astăzi apare mai ales ca un afiș al modernismului, cu tehnica lui violentă, cu jocul de culori aprinse al tuturor

inovațiilor; lirica sa nouă a strigat, a gesticulat, ca să atragă atenția. Este cea mai mare izbândă a ei, verificabilă istoricește. D-l Minulescu a fost acceptat de „Sămănătorul“, de „Viața nouă“, de „Convorbiri critice“ și de „Viața românească“ înainte de război. În timp ce Anghel era tolerat și se strecura modest printre maștrii sămănătorști, iar Macedonski nu putea să iasă din cercul închis al cenaclului său, d-l Minulescu era adoptat de revistele și critica tradiționalistă. Fenomenul se explică foarte ușor: poetul Romanțelor pentru mai târziu nu revoluționa prin sensibilitate, cât prin teme și vocabular; simbolismul său nu era atât de structural, cât formal, de suprafață. Purta cu ostentație o haină nouă, largă, pitoresc tăiată și divers colorată. D-l Minulescu a pătruns și a rămas în poezie ca un original, în sensul curent al cuvântului. Poezia sămănătoristă era grandilocventă, tematică și de expresie memorabilă. Între versurile sociale ale d-lui Goga și poemele erotice ale lui Cerna, diferența cea mai vizibilă era în material; expresia putea fi mai personală sau mai uzată, însă izvora din cavernele bine cunoscute ale romantismului. Nici „poezia nouă“ a d-lui Minulescu nu se depărta prea mult de grandilocvența și structura tematică a poeziei timpului. Versul său eliberat era o ingeniozitate tipografică, iar modalitatea de a formula pe ton ridicat embleme și deziderate noi nu putea să displacă unei literaturi obișnuite să vocifereze. Iată punctele de contact ale minulescianismului cu spiritul poetic al vremii, care fac accesibil publicului și criticii oficiale. Totuși, d-l Minulescu este un poet nou, un simbolist, un decadent, cum se spunea acum 30 de ani, într-o literatură de peisagii rurale, de haiduci, țărani pitorești și țărăncuțe idilice. D-l Minulescu trece deodată de la undustria patriarhală a liricii sămănătoriste la sensibilitatea și cadrul urban. Locul țărăncii idilice și al iubitei sentimentale și clorotice îl ia femeia fatală, melancolia eminesciană devine spleen baudelairian, harta României e schimbată cu harta celor cinci continente, carul cu boi și orizontul Bărăganului e părăsit pentru corăbii, iahturi și vapoare cu orizonturi misterioase și exotice; mirosul prea simplu al florilor de câmp este părăsit pentru parfumuri tari, căpița de fân și decorul naturii e un cadru incomod pentru iubire, care se va oficia de-acum în alcovuri voluptoase, tapetate cu covoare moi și cu tablouri moderniste; moartea însăși nu se mai presimte în orizontul teluric al Mioriței, ea fiind o abandonare în cavouri transatlantice și în spații lichide. Pentru toate aceste teme noi, importate din suprafața simbolismului, d. Minulescu avea nevoie de o expresie nouă; și neologismul intră, în convoiuri bine

strunite, în limba poetică, revoluționând-o cu aceeași violență bruscă pe care a adus-o și-n tematică. Poezia d-lui Minulescu urmează aceeași linie evolutivă ca și civilizația noastră materială; ea ne face să trecem de la ȋțari și căciulă la haine nemțești și joben, de la cămașa cu flori, la pijama, de la țigara răsucită cu degetele, la trabuc, de la țuică de Văleni la lichior și whisky. Istoricește, meritul unei asemenea literaturi este imens și semnificativ. Procesul ei de inovație este voluntar, ușor epicurian, ca orice satisfacție, inedită, adaptațiunea ei este ostentativă, volubilă și deschizătoare de apetit.

Nu știu de ce, ori de câte ori citesc o poemă minulesciană din primele volume ale poetului, un ton de amabilă parodie se impune lecturii; cred că el este inerent acestei poezii, ea însăși o parodie succulentă a temelor simbolismului francez; este ceva de cuplet voios, de muzică publică în structura, în modulațiile ei, în gradația efectelor și în ingeniozitatea formulelor ei lirice, ca un apel, o sentință, sau un simplu refren. [...]

POMPILIU CONSTANTINESCU, Ion Minulescu: „Nu sunt ce par a fi“, în „Vremea“, an. IX, nr. 444, 5 iulie 1936, p. 11.

Ion Minulescu a fost de la început primit ca exponentul cel mai integral al simbolismului român, și el însuși a dat în acest sens o sonoră proclamație în versuri: „De unde vin? / Eu vin din lumea creată dincolo de zare — / Din lumea-n care n-a fost nimeni din voi, / Eu vin din lumea-n care / Nu-i ceru-albastru, / Și copacii, nu-s verzi așa cum sunt la voi, / Din lumea Nimfelor ce-așteaptă sosirea Faunilor goi, / Din lumea cupelilor deșarte și totuși pline-n orice clipă / Din lumea ultimului cântec, / Purtat pe-a berzelor aripă / Din țarm în țarm, / Din țară-n țară, / Din om în om, / Din gură-n gură, — / Din lumea celor patru vânturi / Și patru puncte cardinale!...“

Poetul prevestea rezistența, obișnuită, a opiniei publice, în fața oricărei noutăți: „Dar poarta a rămas închisă la glasul artei viitoare“.

S-a întâmplat dimpotrivă că această poezie a fost îmbrățișată cu entuziasm și, devenită populară, s-a prefăcut prin melodie în bun obștesc. Explicația ce s-a dat este că numai întâmplător și uneori aparent simbolistă, poezia lui Minulescu este declamatorie, elocventă și de o sonoritate de fanfară, că deci prin aceste cusururi s-a popularizat, abdicând de la expresia emoțiilor adânci. Versul lui Minulescu e într-adevăr zgomotos, grandilocvent și superficial liber, prin trucuri tipografice, mergând până la

pretinsa proză ritmată a lui Paul Fort. Totuși sonoritatea exterioară nu împiedică vagul simbolist. Poezia franceză decadentă e în linie generală foarte oratorică. Tot programul simbolismului și al oricărui hermetism stă a exprima nostalgia de absolut, ca și muzica, fără a reprezenta sistematic universul întins și fără a cădea în conceptualism. Chestiunea dicțiunii e secundară. Lirica lui Minulescu e în marginile celui mai autentic simbolism și dacă ea a plăcut vulgului, acest fenomen urmează a se lămuri și explicația nu va fi nicidecum în câmpul versificației, fiindcă vulgul nu are sentimentul formei și e totdeauna afectiv interesat. Și, de altfel, poezia lui Minulescu place și omului fin, cu toată grandilocvența ei, și după treizeci de ani, ea e încă proaspătă, numai ușor stânjenită de prea mare concurență de poeți. [...]

“Romanțele” pentru mai târziu ale lui Minulescu erau chiar niște romane, ca și multe din poeziile lui Eminescu, și, ca și acelea, în ciuda unor complicări culte, întemeiate pe o formulă simplă fără de care vulgul nu poate fi câștigat. Temele romanței sunt: părerea de rău de a nu fi înțeles de iubită, solemnitatea despărțirilor, jalea de a muri fără a fi trăit îndeajuns, temele în sfârșit ale poeziei populare, ale lui Eminescu, ale oricărui cântec de lume.

Poezia minulesciană e stăpânită de aceste motive. În ea întâlnim amănți, în căutare de iubire-adevărată, despre a căror dragoste „știe lumea toată”. „Amantul” invită pe amantă să rămână cu el „toată seara”, nefăgăduindu-i nici o statornicie, încredințând-o că nu-i nimeni „să ne vadă și să ne-auză”, că totul se uită pe lume; absolvind-o în schimb de presupusa necredință. Tonul e fanfaron și teatral, ca al oricărei romanțe de altfel (care e un mijloc de insinuare), însă are împreună cu romanța populară vibrația emotivă, cel puțin momentan sinceră. Sentimentalismul lui Minulescu este bătător la ochi, contagios, și asta a cucerit îndată pe cititorul simplu, deloc încurcat de obscurități, de vreme ce romanțele sunt prea adesea absurde. E de ajuns că aluzia la situațiile elementare este clară. Cel puțin vom putea învinui această poezie de facilitate, ca și romanța lui Traian Demetrescu. Aici însă intervine arta. Eminescu, păstrând liniile simple sentimentale, întorsese cântecul spre mitologie și meditația universului; Minulescu, mai terestru, îl tratează ca esthet, dealtminteri așa cum va proceda în genere poezia modernă (pe urmele lui Eminescu) cu folclorul, punând mai multă culoare și stingând claritățile.

El pune în acțiunea de fascinare prin sentimentalism o grijă excesivă, la modul misterios, care cu toată teatralitatea și cu un ușor comic inclus

în orice mistificare, încântă prin ineditul contrastului [...]

Dragostea urmează după un ceremonial pedant. Bărbatul primește cheia de la poarta verde și rămâne în turnul celor trei blazoane: al Iubirii, al Speranței și al Credinței viitoare, mâinile femeii sunt ca albul altarelor din Babylon și din Ninive, după aruncarea cheii bărbatul întrebă pe femeie: „Voiești sau nu, să fii a mea?“, iar după o noapte întrebă de iubire într-un pat presărat cu trandafiri și chiparoase din nou (aproape printr-un calambur): „Voiești să nu mai fii a mea!...“

În această înscenare e ceva din savoarea vechilor romantisme perimate, refăcute însă cu voință în forma unui stil. Artificiul este enorm. Omul comun nu-l vede, cum nu percepe grotescul romanței de periferie, absorbit de sentiment, omul de gust înregistrează contrastul între emoția reală și ceremonialul excesiv, cu un humor artistic în scopul stingerii prea marilor vibrații. Oricare ar fi procesul psihic al ascultătorului, acest joc de emoții grandilocvente și de mari procedee estetice a dat câteva poeme ce se țin minte. [...]

Nu toate romanțele sunt așa de exterior erotice, însă vibrația sentimentală este evidentă în toate și ascunderea ei în ceremonialul simbolistic surprinde spiritul. Există un hieratism minulescian, moștenit într-o măsură și de la Macedonski, nu lipsit de cabotinism, însă grațios tocmai pentru asta. [...]

Acestea toate sunt departe de a fi simboluri și nu deșteaptă deloc impresia macabrității, ele sunt numai o poză estetică hieratică, decorativă, când e lipsită de conținut, sugestivă când poezia e o adevărată romanță sentimentală.

În poeziile din ultimele două decenii, rămânând același poet al sentimentalismului semiserio, Ion Minulescu își schimbă măștile. Acum hieraticul exotic e înlocuit cu poze ortodoxe în peisagiu autohton, planul compoziției fiind, ca și mai înainte, o efuziune sentimentală prin variații pe aceeași temă. Impresia de comic e adesea foarte violentă și întrebarea dacă avem de-a face cu un liric se pune fără voie. De fapt se sperie criticul prea formalist, spiritul inocent nu poate să nu simtă, sub o certă schimonoseală, sinceritatea. Rău citită, poezia pare o balivernă în limbă jurnalistică. [...]

Ea însă trebuie interpretată, jucată. Nuanța ei e argotică așa cum erau și solilocviile lui Jehan Rictus, decât că aci nu e vorba propriu-zis de un lexic particular, ci de o stilistică și o gesticulație de clasă. Ion Minulescu

(literar vorbind) este un tip caragialian, tânărul muntean volubil, facil emotiv, incapabil de a lua ceva în serios, producător neobosit de „mofturi“. Poeziile lui Minulescu decurg în stilul familiar, prăpăstios francizant al cafelei bucureștene, așa cum foarte adesea pariziana „chanson“ e scrisă în argot. Ele trebuiesc „zise“ precum trebuie jucate „momentele“ lui Caragiale, fiindcă Ion Minulescu este în bună măsură un Mitică, un Cațavencu și un Eleutheriu Poppescu deveniți lirici. El nu e umoristic în intenție, deși efectul e savoarea, ci, ca și Anton Pann, nu-și poate traduce sublimitățile decât în limbajul lui special, convins și burlesc. În limba sa familiară cu „or“, cu „știut“, cu „dracul știe“, cu jurăminte („mi-e martor Dumnezeu“) corespunzând pe altă treaptă celei din Florile de mucigai ale lui Arghezi, poetul își exprimă toate seriozitățile îngroșând cu mijloacele lui artistice mijloacele sale sufletești.

[...] Judecând după efecte unii ar putea alătura pe Minulescu de Topârceanu, însă apropierea este greșită. Umorel lui Topârceanu provine din caricare și imaginație și dintr-o lipsă de elan liric, în vreme ce Minulescu e serios. Excesul de seriozitate într-un limbaj prea pitoresc, firesc iar nu căutat, produce zâmbetul. Minulescu e un Villon al cafenelei, vibrant, plin de imaginație și de simț artistic, incapabil de a ieși din tagma lui și din dialectul lui, în care traduce toate subiectele lirice. Cea mai mare sfortare de seriozitate academică o găsim în În așteptare, turburătoare înfruntare a misterului morții. [...]

Dar și aci spiritul de „moft“ s-a strecurat în chipul unui mic pigment, căci sfârșitul este de fapt o izbucnire a neseriozității în momentele cele mai grave, constând în reprezentarea plăcerii prăpăstioase de a intra în veșnicie, ca și Isus, călare pe asin.

GEORGE CĂLINESCU, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Fundațiilor regale, București, 1941, p. 613–617.

Agentul cel mai activ al simbolismului, înainte de război, d. Ion Minulescu, și-a lichidat experiența novatoare cu primele sale volume: *Romante pentru mai târziu* (1908) și *De vorbă cu mine însumi* (1913). În *Strofe pentru toată lumea* (1930) precum și în noul său volum, d-sa convoacă un larg public, să asiste la speech-urile sale pline de vervă. Poezia d-lui Ion Minulescu este prin excelență debutantă. Ea implică o familiaritate deplină cu cititorul. Ea presupune prezența unui public, dispus să se încălzească, să simtă zgomotos, să izbucnească în aclamații. Personalitatea sa familiară și

teatrală îl slujește de minune ca să stabilească punți de simetrie între poet și mase. Asta este în definitiv, considerabil. Îl socotim cel din urmă dintre poeții noștri, care s-au lăsat ascultați. A declamat și a fost urmat în cor. Jovial și expansiv, revărsat și bonom, cu clipiri șirete și complice d-sa dă romanței un stil similibernist. Astfel, titlul pirandellesc al recentului volum, pare a invita pe cititor să mediteze asupra tainei personalității scriitoricești. Ca om de teatru, autorul e dintre acei care de altfel au experimentat tehnica dramaturgului italian și problema raporturilor dintre esența și aparența persoanei omenești. Autorul pare a se descifra pe sine însuși, într-un sens invers. Pluralității deconcertante a omului de litere, pentru descifrarea căruia se propun soluții multiple, d-sa substituie dezlegarea cea mai simplă[...] (În loc de prefață). [...]

Titluri ca Specific românesc denotă dorința autorului după ce a sleit exotismul, de a adopta toate stilurile. Din când în când, câte un simbol, ca în Moartea dresorului de sticleți, sau Romanța tinereței, arată primejdia, care pândește acest prețios instrument de sugestie, prin diluarea sa orală. Verva improvizatei și accentul ei directoral sunt trapele ce-și întinde sie însuși autorul. Motive lirice, cu un potențial de sensibilitate reală poate, sunt convertite în monoloage nesubstanțiale. Poezia d-lui Ion Minulescu nu corespunde nevoii imanente a sufletului, de reculegere și interiorizare. Dar dacă dorința sau ambiția sa literară este de a realiza un proces sufletesc răsturnat, de a scoate pe cititor din starea morală interiorizată, oferindu-i on ospăț de cuvinte și de voie bună, autorul și-a atins scopul.

ȘERBAN CIOCULESCU, Ion Minulescu: „Nu sunt ce par a fi“, în vol. Aspecte lirice contemporane, „Casa Școalelor“, 1942, p. 196–199.

Între cele două războaie se produce în lirica noastră un fenomen oarecum generalizat: cei mai de seamă dintre reprezentanții poeziei noi, simbolizți sau inovatori, se întorc la realitățile autohtone, la o tematică națională, lepădându-se de tot ce era exotic și ostentativ cosmopolit în inspirația lor. Una din poeziile lui Tudor Arghezi, apărută în revista „Cugetul românesc“ din mai 1922, este semnificativ intitulată Întoarcere în țărână, spre a însemna ruptura cu acel trecut, la el, în ciclul de Agate negre, alternativ suav și macabru — baudelairian. Strofa finală are caracterul unei palinodii (retractări!): „În sufletul, bolnav de oseminte / De zei străini, frumoși în templul lor, / Se iscă aspru un îndemn fierbinte / Și simt sculate aripi de cocor“.

Ion Minulescu nu pare a face parte dintre poeții moderni care s-ar fi lepădat de acei „zei străini“, spre a-i restitui... templului lor. Nici una din poeziile lui nu acuză un caracter de manifest, care să autorizeze critica a-l integra acestui reflux general al liricii noastre interbelice, învederat mai ales la Tudor Arghezi, la Adrian Maniu și la Ion Pillat. La o mai atentă examinare, vom constata în culegerile ce au urmat primelor două din anii anteriori întâului război mondial, coexistența aceleiași vâne exotice, cu o tendință mereu mai marcată de a se integra climatului și peisajului românesc. În mod semnificativ, cel de al treilea volum de versuri, apărut în 1930, prin titlul său, Strofe pentru toată lumea, își caută parcă un public mai larg, fără ca autorul să bănuiască faptul extraordinar că adevărata popularitate avea să-i fie consolidată de imaginea lui din Romanțele pentru mai târziu (1908) și De vorbă cu mine însumi (1913). Ion Minulescu este poate singurul poet român care s-a impus simpatiei unui public mereu mai larg, dar nu prin formele relativ cumișite ale imaginației sale vagabonde, ci tocmai întâiul său avatar, de lyric al aventurii, al plecărilor, al aspirației către alte zări și alte civilizații. Cu toate acestea, revirimentul temperării acestor tendințe este mereu mai sensibil în Strofe pentru toată lumea, în Nu sunt ce par a fi... (1936) și în ultimele lui versuri, adăugate ediției integrale din 1969. [...]

ȘERBAN CIOCULESCU, Ion Minulescu, în „România literară“, an. IX, nr. 2, 8 ianuarie 1976.

[...] La începuturile sale Minulescu n-a disprețuit figurația solemnă, atitudinile pontificale, gesturile largi. În 1908, când apar Romanțele de mai târziu, poetul se înfățișează pe sine ca un reprezentant al „artei viitoare“, bătând la „poarta celor care dorm“, afișând, împreună cu crezul unei revolte care anunță moartea zeilor, un erotism aprins și fără iluzii. În atmosfera mai mult rurală a poeziei noastre de atunci, și chiar de mai târziu, el izbutește să impună figura unui poet urban, atât prin motivele pe care le împrumută uneori peisajului orășenesc, cât și prin stările de spirit pe care el le cultivă cu o preferință pe care o autoriza precedentul și exemplul așa-zișilor poeți decadenți ai Franței: un Baudelaire, un Verlaine, un Jules Laforgue, un Tristan Corbière — zeii lui tutelari. [...]

De la început Minulescu se comportă ca șef de școală: al școlii simboliste. Unele din primele sale poeme sunt adevărate manifeste, și, creația sprijinind

teoria, el întrebuințează, sau crede a întrebuința, principalele tehnici ale acestei școli literare: versul liber, simbolul, sugestia, corespondențele. Îndrăznelile formei sale sunt deopotrivă cu acele ale conținuturilor lui, ambele stând la originea împotrivirilor pe care le va fi încercat la debuturile sale, dar pe care el le exagera, dacă ne gândim că nu numai succesul, dar chiar popularitatea i-au venit fără prea mare întârziere.

Astăzi, când începe posteritatea lui Ion Minulescu, putem judeca mai bine măsura inovațiilor lui și putem determina cu mai multă precizie felul sunetului pe care l-a introdus în concertul literar al vremii. Se cuvine deci să spunem că multe din noutățile lui Minulescu au fost mai degrabă aparente. Astfel, în primul rând, renumitul lui vers liber, care, prin neregularitatea-i grafică, a lucrat ca un puternic motiv nu numai al neîncrederii, dar și al interesului cu care i s-a răspuns, un interes la care au colaborat deopotrivă cohortele imitatorilor entuziaști, ca și parodiile numeroșilor umoriști. [...]

A fost Ion Minulescu un poet simbolist? Desigur, din practica poeziei simboliste a Apusului el a împrumutat mai multe din tehnicile apropiate. Intenția sa evidentă nu este să exprime limpede și complet, ci să sugereze. De aci deprinderea de a transforma unele cuvinte în simboluri hipostazându-le prin majusculare și acordându-le parcă un înțeles mai bogat și mai misterios decât cel obișnuit, ca atunci când evoca Albastrul, Aureolele, Marele Poem, Trecutul, Nimicul, Perpetuarea, Începutul, Sfârșiturile, Defunțele Dureri, ba chiar „Iubirea topită-n Albastrul ceresc, supremul de-a pururi și eternul de atâtea ori“. Din aceeași înclinație de a insinua o impresie nedeterminată provine vasta toponimie pe care a primit-o în poezia sa, cititorului putându-i-se întâmplă să viseze, tocmai fiindcă își reprezintă atât de puțin târâmurile îndepărtate ale Antilelor, ale Spaniei cu Xeres, Estamadura și Alicante, ale Golfului de Aden, ale Babilonului și ale Ninivei, ale Siracuzei, Cytherei, Lesbosului și Corintului, când nu este Boston, New York și Norfolk.

Totul i se prezintă poetului în grupuri trinare: trei corăbii pornesc pentru el către largul zării și alte trei putrezesc de o veșnicie în raza portului; o călătoare lasă să-i pice trei lacrimi reci, și poetul își propune să-i adreseze trei romanțe, trei ode, trei elegii și trei sonete, sau să-i aducă în dar trei smaralde, trei perle și trei rubine etc. Cântărețul își dă aerul că sesizează în numărul trei un înțeles adânc, inaccesibil mulțimii: „fiindcă nu-i în lume nimeni să-nțelegă simbolul Trioletului“. Vechiul număr

mistic nu este însă în realitate pentru Minulescu decât o mică floare decorativă sau o emblemă menită să distingă fabricația proprie.

Tot tehnicii sugestiei îi aparține și forma interogativă de care poetul, mai cu seamă în prima lui manieră, a uzat și chiar a abuzat, poemele sale constituindu-se dintr-o serie de întrebări nostalgice, al căror răspuns nedefinit urmează să se constituie abia în imaginația cititorului.

Dacă însă, făcând abstracție de toate aceste mijloace ale manierei minulesciene, ne întrebăm dacă poetul a manifestat vreodată o adevărată concepție simbolică a poeziei, răspunsul nu mi se pare că poate fi dat în sens pozitiv. Căci, fără îndoială, că „poarta“ la care bate poetul, sau „cheia“ care i-a căzut din turn nu sunt simboluri, ci alegorii, concepții noționale mai mult sau mai puțin limpezi, folosind pentru a se exprima obiecte din lumea sensibilă, asociate cu ele printr-o legătură exterioară și factice.

Adevărata poezie simbolistă a fost o formă a liricii indirecte, un mod al poetului liric de a se exprima printr-un mediu de aparențe obiective (de pildă printr-un piesaj), sau cel puțin printr-o impresie nemijlocită primită de la lucruri. Simbolismul a însemnat, prin această îndrumare a lui, un gest al rezervei și discreției lirice, un pas către intimitatea mai adâncă a conștiinței, o reacție antiretorică. „Prends l'éloquence et tordslui le cou“, sfătuia Paul Verlaine pe tinerii lui contemporani. N-a existat însă un alt poet mai retoric ca Ion Minulescu. Sub învelișul manierelor lui simboliste, adevărata fire a poeziei sale ni se dezvăluie abia atunci când o înțelegem ca pe o formă nu numai a limbii vorbite (ceea ce în definitiv stă în firea oricărei poezii), dar a limbii declamate. De aici pornește, împreună cu muzicalitatea ei contagioasă, toleranța ei pentru locurile comune ale limbajului, enumerațiile și amplificările ei retorice, mulțimea interjecțiilor și antitezelor ei, forma ei adresată. [...]

TUDOR VIANU, Ion Minulescu al posterității, în vol. Figuri și forme literare, Editura Casa Școalelor, București, 1946, p. 118–125.

Dacă Bacovia se pune în scenă pentru a se exprima, Ion Minulescu joacă teatru pentru a se disimula. La el estetismul caracteristic simboliştilor pare așa de evident încât nu mai trebuie dovedit. Toată poezia minulesciană constă în ceremonialul pe care-l propune, în afectare și grandilocvență, în bufoneria pură. Ea este cel dintâi exemplu limpede de poezie a poeziei din literatura română. Valoarea vine nu din „sinceritatea“ lim-

bajului, ci din disproporția pe care poetul o cultivă între ceea ce are de spus și felul în care spune. La drept vorbind, Minulescu nu spune nimic (sub acest raport, emoțiile lui sunt de o banalitate desăvârșită); și atunci se preface că spune. Indiferent de temă — totul este simulat: iubirea, tristețea, nostalgia metafizică. Poetul este un simulant, dar unul plin de talent, în stare să joace orice rol, inclusiv pe al său propriu. [...]

NICOLAE MANOLESCU, *Metamorfozele poeziei*, Editura pentru literatură, București, 1968, p. 23–24.

[...] Poeziile lui Minulescu și romanțele sale în primul rând uzează deci de fondul de motive caracteristice, dar, în ceea ce au ele mai original, păstrează doar fiorul emotiv pe care îl cresc treptat după traiectoria știută, pentru a-i rezolva tensiunea în final. Încheierea nu e deci nici logică, nici retorică (decât în limitele arătate), nici anecdotică propriu-zis, deși anecdota pare a da semnul multor poezii, dar o anecdotă ermetică întrucât facilitatea e aparentă și accesibilitatea falsă. În încheieri se rezolvă doar tensiunea specifică printr-un acord final, cum se întâmplă, de exemplu, în strofa ultimă a Romanței celor trei romanțe, care începe prin motivul inițial, în crescendo, „Mi-am zis: / Voi scrie trei romanțe...“, pentru a aduce tonurile grave: „Dar azi, din aurul de alt’dată / Și din carminul de pe buze / Nu mi-a rămas decât o pată — / O pată verde, ce m-apasă ca și o piatră funerară / Sub care dorm, ca-n trei sicriuri, / Trei stinse-acorduri de chitară!...“.

Nici poeziile scrise pe un pretext epic nu ne duc la alte concluzii. Se satisface aici, e drept, o anume vocație anecdotică sau epică a lui Minulescu, după cum în poeziile lirice s-a satisfăcut vocația lirico-sentimentală, cum este cazul mai ales al Strofelor pentru elementele naturii sau al Strofelor pentru faptele diverse, dar totul se oprește aici căci, în principal, sensul grațiat se păstrează.

Urmează oare, din acestea, că avem în persoana acestui poet un închinător gratuit al formelor estetice goale? Nicidecum. Necesități de exigență ne-au făcut să pășim mai întâi pe acest teren pe care însă nu vom întârzia, reluând o idee expusă anterior și anume aceea după care prin anumite semne și motive putem considera că poezia lui Minulescu se ridică pe o problematică umană destul de densă, concepută cu ochiul unui spirit clasic. Este, desigur, nivelul de cea mai mare adâncime al acestei poezii, deasupra căruia se ridică, mult mai vizibilă, suprastructura

unui fond de trăiri și sentimente de natură simbolistă și modernă, între care nostalgia blazată, un anume rafinament de simțire și ceea ce Lovinescu numea instinctul migrației iese mai puternic în relief. În totalitatea sa, problematica umană și etică a operei lui Minulescu este însă departe de a fi difuză, răspândită superficial, cheltuită în ieșiri sporadice și întâmplătoare. Ea deține un sens constructiv destul de pregnant, organizându-se până la urmă într-un adevărat nucleu al unei virtuale drame. Iar poate că semnificația cea mai distinctivă, mai cuprinzătoare și mai de esență totodată a dramei care se consumă în poezia lui Minulescu, este aceea tragicomică a arlechinului. Dealtfel, obsesia temei este vizibilă și în teatrul aceluiași autor. Prudența este însă mai mult recomandabilă în formularea sentințelor pe această temă, întrucât simpla denumire a semnului respectiv și încadrarea operei minulesciene sub puterea lui reprezintă, poate, un abuz, ștergând fortuit o serie de aspecte pentru a promova altele. În ce ne privește, nu țintim mai mult decât la o încadrare liberă într-o tipologie umană caracteristică, având problematica și o rezolvare artistică specifice. Iar, pentru a face legătura cu o idee exprimată în preliminările însemnărilor noastre despre acest poet, identificăm aici un alt drum posibil de acces spre regiunile clasice, cărora, hotărât, drama atât de veche a arlechinului le aparține.

Cât privește sensul estetic de interpretare a acestui fond dramatic, dat de intenția de a produce emoția artistică pură prin realizarea formulei de romanță sau poezie simbolistă, debarasată de balastul noțional precis și în care am putut identifica un program ermetic, el este obținut printr-un proces creator foarte subtil, de domeniul experimentului muzical pur simbolist. Astfel că muzicalitatea poeziei lui Minulescu ni se pare mult mai complexă decât simplul aspect sonor; ea se realizează prin conjugarea unor tehnici subtile, la confluența dintre lirism și gestul retoric ultim. O astfel de poezie deci, dacă e frumoasă, e frumoasă în sine sub aspectul ei muzical, gratuit, iar nu în vreo semnificație imediată cu oarecare grăbire. [...]

Înțeles în adevărata lui valoare, Minulescu este un poet major. În întregimea ei, poezia lui este un univers, dacă nu neapărat prin amploarea planului tematic, în orice caz prin cantitatea și calitatea fluxului poetic. Valoarea acestei poezii credem că stă mai degrabă în condiția ei inefabilă, în farmecul ei complex, subtil și facil totodată, dar mereu original. Ca și în cazul altor scriitori impuși prin factura expresiei (Creangă, Sadoveanu),

orice imitație rămâne palidă. Un neajuns intern de care suferă și care își are desigur explicația lui este că această poezie, chiar când nu-și propune să fie vulgară, este uneori pretabilă la vulgarizare și chiar, după cum am văzut, la o interpretare facilă din partea criticii. Limitele ei însă, în totalitate, nu pot fi altele decât impuritatea liniei, abuzurile împotriva gratuității, coruperea inefabilului.

Mircea TOMUȘ, Poezia lui Minulescu, în vol. 15 poeți, Editura pentru literatură, București, 1968, p. 98, 100–102, 105–110, 111.

[...] În ce a constatat, totuși, revoluția minulesciană? Poetul începe fronda făcând din romanță poezie programatică. Afîșează în acest sens un cosmopolitism doctrinar, care este însă în primul rând polemic: antifilistin, antitraditionalist, antisedentar.

Din rațiuni programatice, deci, volumul de debut din 1908 se cheamă *Romanțe pentru mai târziu*. Atmosfera cărții are pulsul și toată viziunea programului *Aprindeți torțele!* cu care poetul deschidea, în același an „*Revista celorlalți*“. Titlul stimulează exercițiul comprehensiv al contemporanilor și, poate, bravează ironic în fața criticii prea circumspecte.

Odată ajunsă, prin Minulescu, la pragul unei „revizuirii“ critice, trebuie văzut cum s-ar fi putut romanța posteminesciană reabilita estetic.

Primul prag de depășit fusese desuetudinea genului: prea confesivă în tradiție, romanța trebuia acum să disimuleze, îi trebuia deci un transfer estetic mai elaborat, o poetică. Un alt punct al programului a fost desigur masca și nimic nu era mai concordant cu înclinația teatrală a lui Minulescu. Apoi arsenalul stilistic, caduc, nu mai putea avea decât o valoare parodică. Numic mai potrivit, iarăși, cu vocația lui Minulescu. Poetul întrunise toate calitățile ca să fi putut reabilita „lirismul comun“ a cărui avarie începuse, cum spunea Zarifopol, de multă vreme: „În Heine, chiar, gitaristul tipic al burgheziei sentimentale, a început criza liricii comune. El a turnat în stropul semnificativ al cântecelor otrava originală a humorului și persiflajului“. Să recitim deci romanțele lui Minulescu din acest unghi și vom găsi una din notele lor definitorii ca aparținând deopotrivă unei structuri poetice vizibil moderne ca și unui program estetic foarte la obiect: căi sigure către succesul larg. Dacă privim atent nu recuzita petulantă (care va fi turmentat, desigur, atunci pe cititorul comun), ci această dedublare modernă, cu inteligenta prelucrare estetică a excesivei nevoi de autoexprimare, a instinctului bufon, a sterilității lucide

premature, vom înțelege de ce Ion Munteanu a fost o prezență eficace în mișcarea poetică a timpului.

Românța românească devine, așadar, la Munteanu atentă la ea însăși ca gen, programatică: în speță parodică și estetizantă; ea asimilează acum tot prin „sincronizare“ tehnica impresionistă a poeziei de notație în bun acord cu viziunea relativistă a poetului, dar și cu nevoia cititorului de a înnoi filtrul perceptiv pentru lumea lui de senzații și sentimente.

Autohtonismul muntean apare mult dincolo de programul de acclimatizare a poeziei apusene și în afara „duhului ornamental“ al prozodiei sale, cu „arpeggiile“, simetriile, triadele și leitmotivele sale, cu parafrazele decorative și stilizarea „oltenescă“ a unor decoruri. Autohtonismul se instalează cu adevărat în însăși viziunea munteană; găsim aici o confluență a estetismului cerebral occidental, de esență livrescă, și a simțului balcanic al decorativului, cu bazarul, luminozitățile, pitorescul peisagistic, rafinamente ale unui estetism senzual, neepuizat de contemplația muzeistică. Un poet cu bună intuiție a fost chiar tentat să-l includă pe Munteanu într-o serie afectată de „dubla influență a iconografiei bizantine și țărănești“, între Voiculescu, Blaga, Maniu, Arghezi ș. a.

Modul Muntean de a contempla lumea este tradițional, adică extravertit, tradiția imediată fiind aceea a romantismului nostru clasicizant și plasticizant, vizibil la toți poeții începutului de secol. [...]

GABRIELA OMĂȚ, Postfață la vol. Versuri, Seria „Arcade“. Editura Minerva, București, 1977, p. 264–271.